

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

DEPARTAMENTO DE
ARTES PLÁSTICAS
CURSO ACADÉMICO 2022/2023

Profesorado do departamento

MARÍA DOMÍNGUEZ FERNÁNDEZ
CARLOS MATOS CONDE
PABLO SERÉN CASANOVA

Materias que imparten

Pablo Serén Casanova.

Educación plástica, visual e audiovisual 4ª ESO

Debuxo Técnico 2º BAC

Carlos Matos Conde.

Debuxo Artístico 2º BAC

Fundamentos da Arte 2º BAC

Cultura Audiovisual 2º BAC

María Domínguez Fernández.

Deseño 2º BAC

ÍNDICE

1.Introdución e contextualización.....	3
2.Competencias clave	4
3.Objectivos xerais	9
4.Programacións específicas:	
4.1 Materia: EDUCACIÓN PLÁSTICA, VISUAL E AUDIOVISUAL - 4º ESO	12
4.2 Materia: DEBUXO TÉCNICO II - 2º BACHARELATO	30
4.3 Materia: DEBUXO ARTÍSTICO II - 2º BACHARELATO	46
4.4 Materia: FUNDAMENTOS DA ARTE II - 2º BACHARELATO	60
4.5 Materia: CULTURA AUDIOVISUAL II - 2º BACHARELATO	102
4.6 Materia: DESEÑO - 2º BACHARELATO	119
5. Contribución ao plan lector	132
6. Contribución ao proxecto TIC	133
7. Contribución ao plan de convivencia	134
8. Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente	135
9. Mecanismos de revisión e avaliación da programación didáctica	136
10. Actividades complementarias e extraescolares	136

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

Marco Normativo:

- Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a Mellora da Calidade Educativa (LOMCE).
- Real Decreto 1105/2014, do 26 de decembro, polo que se establece o currículo básico da Educación Secundaria Obligatoria e do Bacharelato.
- Decreto 86/2015, do 25 de Xuño, polo que se establece o currículo básico da Educación Secundaria Obligatoria e do Bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

Contextualización:

Estamos nun mundo globalizado (cada vez máis) onde a cultura e a información plástica e visual son, non só enormes e esenciais, senón na maioría dos casos o elemento central da comunicación ou da relación entre as empresas, as culturas e as persoas individuais.

A imaxe é un elemento esencial nas comunicacións actuais (correos electrónicos, páxinas web, redes sociais, televisión...), razón pola cal a aprendizaxe do seu manexo, comprensión e manipulación son esenciais; e deben ser, polo tanto, o obxectivo central da aprendizaxe dos nosos alumnos.

O IES Martaguisela, situado na zona escolar ao oeste da localidade de O Barco de Valdeorras, ten alumnos da propia localidade e de distintas áreas das proximidades. A economía da zona está baseada fundamentalmente na industria da lousa, o viño e o cultivo e comercialización da castaña. Toda a actividade económica que isto xera na comarca ofertou emprego a unha considerable poboación inmigrante, polo que hai alumnado de diferentes nacionalidades, sobre todo de Portugal e Latinoamérica. Así, acentúase a importancia da imaxe e do seu manexo dadas as diferentes orixes culturais do alumnado. O noso centro deberá, nas distintas materias, dar solución ao manexo e integración das diferentes culturas.

2. COMPETENCIAS CLAVE

- a) Comunicación lingüística. (CCL)
- b) Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.(CMCCT)
- c) Competencia dixital. (CD)
- d) Aprender a aprender. (CAA)
- e) Competencias sociais e cívicas. (CSC)
- f) Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. (CSIEE)
- g) Conciencia e expresións culturais. (CEC)

Dado que a aprendizaxe baseada en competencias se caracteriza pola súa transversalidade, o seu dinamismo e o seu carácter integral, o proceso de ensino e aprendizaxe por competencias debe tratarse dende todas as áreas de coñecemento e por parte das diversas instancias que conforman a comunidade educativa, tanto nos ámbitos formais como nos non formais e informais. O seu dinamismo reflíctese en que as competencias non se adquiren nun determinado momento e permanecen inalterables, senón que implican un proceso de desenvolvemento mediante o cal os individuos van adquirindo maiores niveis de desempeño no seu uso.

a) **Comunicación lingüística (CCL)**

Esta competencia refírese á utilización da linguaxe como instrumento de comunicación oral e escrita, de representación, interpretación e comprensión da realidade, de construción e comunicación do coñecemento e de organización e autorregulación do pensamento, as emocións e a conduta.

Para o adecuado desenvolvemento desta competencia é preciso abordar a análise e a consideración dos distintos aspectos que interveñen nela, debido á súa complexidade. Para iso, débese atender as cinco compoñentes que a constitúen e as dimensións en que se concretan:

– A compoñente lingüística abrangue diversas dimensións: a léxica, a gramatical, a semántica, a fonolóxica, a ortográfica e a ortoépica, entendida esta como a articulación correcta do son a partir da representación gráfica da lingua.

– A compoñente pragmático-discursiva contempla tres dimensións: a sociolingüística (vinculada coa adecuada produción e recepción de mensaxes en diferentes contextos sociais); a pragmática (que inclúe as funcións comunicativas e os esquemas de interacción); e a discursiva (que inclúe as funcións textuais e as cuestións relacionadas cos xéneros discursivos).

– A compoñente sociocultural inclúe dúas dimensións: a que se refire ao coñecemento do mundo e a dimensión intercultural.

– A compoñente estratéxica permítelle ao individuo superar as dificultades e resolver os problemas que xorden no acto comunicativo. Inclúe tanto destrezas e estratexias comunicativas para a lectura, a escritura, a fala, a escoita e a conversa, como destrezas vinculadas co tratamento da información, a lectura e a produción de textos electrónicos en diferentes formatos; ademais, tamén forman parte desta compoñente as estratexias xerais de carácter cognitivo, metacognitivo e socioafectivas que o individuo utiliza para comunicarse eficazmente, aspectos fundamentais na aprendizaxe das linguas estranxeiras.

b) Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT),

O emprego de números, símbolos, operacións e relacións entre eles forman parte da metodoloxía científica. Na educación plástica e debuxo tanto técnico como artístico emprégase o razoamento matemático como apoio cara a unha mellor comprensión das relacións entre conceptos. O alumnado aprende os conceptos básicos que lle permitan a análise dos materiais, da xeometría, das relacións xeométricas, dos fenómenos naturais, das súas transformacións, dos seus efectos etc. Debe ser quen de entender que a arte, a ciencia e a tecnoloxía van da man nas diferentes áreas da vida cotiá, medicina, investigación, enxemeiría, arquitectura, electrónica, novos materiais, etc

c) Competencia dixital (CD)

Esta competencia consiste en dispor de habilidades para buscar, obter, procesar e comunicar información, e para transformala en coñecemento. Incorpora diferentes habilidades, que van desde o acceso á información até a súa transmisión en distintos soportes unha vez tratada, incluíndo a utilización das tecnoloxías da información e da comunicación como elemento esencial para informarse, aprender e comunicarse.

Implica ser unha persoa autónoma, eficaz, responsable, crítica e reflexiva ao seleccionar, tratar e utilizar a información e as súas

fontes, así como as distintas ferramentas tecnolóxicas; tamén, ter unha actitude crítica e reflexiva na valoración da información dispoñible, contrastándoa cando é necesario, e respectar as normas de conduta socialmente acordadas para regular o uso da información e as súas fontes nos distintos soportes.

Para o adecuado desenvolvemento da competencia dixital resulta necesario abordar a información, a análise e a interpretación desta, a comunicación, a creación de contidos, a seguridade e a resolución de problemas, tanto teóricos coma técnicos.

d)Aprender a aprender (CAA)

Aprender a aprender supón dispor de habilidades para iniciarse na aprendizaxe e ser capaz de continuar aprendendo de maneira cada vez máis eficaz e autónoma, de acordo aos propios obxectivos e necesidades.

Aprender a aprender implica a conciencia, xestión e control das propias capacidades e coñecementos desde un sentimento de competencia ou eficacia persoal, e inclúe tanto o pensamento estratéxico como a capacidade de cooperar, de se autoavaliar, e o manexo eficiente dun conxunto de recursos e técnicas de traballo intelectual. Todo iso desenvólvese, a través de experiencias de aprendizaxe conscientes e gratificantes, tanto individuais coma colectivas.

e)Competencias sociais e cívicas (CSC)

Estas competencias implican a habilidade e a capacidade para utilizar os coñecementos e actitudes sobre a sociedade, interpretar fenómenos e problemas sociais en contextos cada vez máis diversificados, elaborar respostas, tomar decisións e resolver conflitos, así como para actuar con outras persoas e grupos, conforme a normas baseadas no respecto mutuo e en conviccións democráticas.

En concreto, a competencia social relaciónase co benestar persoal e colectivo. Os elementos fundamentais desta competencia inclúen o desenvolvemento de certas destrezas como a capacidade de se comunicar dunha maneira construtiva en distintos contornos sociais e culturais, mostrar tolerancia, expresar e comprender puntos de vista diferentes, negociar sabendo inspirar confianza e sentir empatía.

Así mesmo, esta competencia inclúe actitudes e valores como unha forma de colaboración, a seguridade nun mesmo e a integridade

e honestidade.

A competencia cívica baséase no coñecemento crítico dos conceptos de democracia, xustiza, igualdade, cidadanía e dereitos humanos e civís, así como da súa formulación na Constitución española, no Estatuto de Autonomía de Galicia, na Carta dos Dereitos Fundamentais da Unión Europea e en declaracións internacionais, e da súa aplicación por parte de diversas institucións a escala local, autonómica, nacional, europea e internacional.

As actitudes e valores inherentes a esta competencia son aqueles que se dirixen ao pleno respecto dos dereitos humanos e á vontade de participar na toma de decisións democráticas a todos os niveis, e implica manifestar o sentido da responsabilidade e mostrar comprensión e respecto dos valores compartidos, que son necesarios para garantir a cohesión da comunidade, baseándose no respecto dos principios democráticos.

Polo tanto, para o adecuado desenvolvemento destas competencias é necesario comprender o mundo no que se vive, en todos os aspectos sociais, culturais e humanos. Pero tamén incorporan formas de comportamento individual que capacitan ás persoas para convivir en sociedade.

f) Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

Esta competencia implica a capacidade de transformar as ideas en acto, o que significa adquirir conciencia da situación a intervenir ou resolver, e saber elixir, planificar e xestionar os coñecementos, destrezas ou habilidades e actitudes necesarios con criterio propio, co fin de alcanzar o obxectivo previsto.

A adquisición desta competencia é determinante na formación de futuros cidadáns e cidadás emprendedores, contribuíndo así á cultura do emprendemento.

Entre os coñecementos que require a competencia inclúese a capacidade de recoñecer as oportunidades existentes para as actividades persoais, profesionais e comerciais.

Para o adecuado desenvolvemento desta competencia, resulta necesario abordar a capacidade creadora e de innovación, a capacidade proactiva para xestionar proxectos, a capacidade de asunción e xestión de riscos e manexo da incerteza, as calidades

de liderado e traballo individual e en equipo, e por último, o sentido crítico e da responsabilidade.

g) Conciencia e expresións culturais (CCEC)

Esta competencia implica coñecer, comprender, apreciar e valorar con espírito crítico, cunha actitude aberta e respectuosa, as diferentes manifestacións culturais e artísticas, utilízalas como fonte de enriquecemento e goce persoal e consideralas como parte da riqueza e patrimonio dos pobos.

Incorpora tamén unha compoñente expresiva referida á propia capacidade estética e creadora e ao dominio daquelas capacidades relacionadas cos diferentes códigos artísticos e culturais, para poder utilízalas como medio de comunicación e expresión persoal. Implica igualmente manifestar interese pola participación na vida cultural e por contribuír á conservación do patrimonio cultural e artístico, tanto da propia comunidade coma doutras comunidades.

Polo tanto, require de coñecementos que permitan acceder ás distintas manifestacións sobre a herdanza cultural a escala local, nacional e europea e o seu lugar no mundo. Comprende a concreción da cultura en diferentes autores e obras, xéneros e estilos, tanto das belas artes coma doutras manifestacións artístico-culturais da vida cotiá.

Para o adecuado desenvolvemento da competencia para a conciencia e expresión cultural resulta necesario abordar o coñecemento, estudo e comprensión de distintos estilos e xéneros artísticos e das principais obras e producións culturais e artísticas; a aprendizaxe das técnicas e recursos; o desenvolvemento da capacidade e intención de expresarse e comunicar ideas, experiencias e emocións propias; a potenciación da iniciativa, a creatividade e a imaxinación propias de cada individuo de cara á expresión das propias ideas e sentimentos; o interese, aprecio, respecto, gozo e valoración crítica das obras artísticas e culturais; a promoción da participación na vida e a actividade cultural da sociedade na que se vive; e por último, o desenvolvemento da capacidade de esforzo, constancia e disciplina para a creación de calquera produción artística de calidade.

3. OBXECTIVOS XERAIS

- A **educación secundaria obrigatoria** contribuirá a desenvolver nos alumnos e nas alumnas as capacidades que lles permitan:
 - a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
 - b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
 - c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
 - d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
 - e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
 - f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
 - g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
 - h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
 - i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
 - l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
 - m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais

relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

▪ **bacharelato** contribuirá a desenvolver no alumnado as capacidades que lle permitan:

a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.

b) Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.

c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.

d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.

f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.

g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.

h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.

i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade

elixida.

- l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.
- m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.
- ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.
- o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.
- p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

4. PROGRAMACIÓN ESPECÍFICAS

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 4º curso ESO

4. 1.VINCULACIÓN ENTRE OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA UN, COMPETENCIAS CLAVE, INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN CRITERIOS DE CUALIFICACION E TEMPORALIZACIÓN

Ob- xecti- vos etapa	Contidos	Criterios avalia- ción	Grao mínimo de cons.	Estándares de aprendizaxe	Compe- tencias clave	Instrumentos avaliación	Criterios cualificación	Nº de se- sións
	Bloque 1. Expresión plástica							
								1º Trimes- tre 1ª Avalia- ción
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. A linguaxe plástica e visual na creación da composición artística. 	B1.1.	Obtén unha cualificación positiva como mínimo en dous exercicios	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.1.1. Realiza composicións artísticas seleccionando e utilizando os elementos da linguaxe plástica e visual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> - Probas orais - Exercicios específicos individuais. - Traballos de arte grupais. - Observación. 	Ler o apartado 4.5	6 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ g ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Leis da composición. ▪ B1.3. Leis da composición: movemento, ritmo e liñas de forza. ▪ B1.4. Cor como ferramenta simbólica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. 	Experimenta as posibilidades expresivas da composición como mínimo en dous exercicios	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.2.1. Aplica as leis de composición, creando esquemas de movementos e ritmos, empregando os materiais e as técnicas con precisión. ▪ EPVAB1.2.2. Estuda e explica o movemento e as liñas de forzadunhaimaxe. ▪ EPVAB1.2.3. Cambia o significado dunhaimaxe por medio da cor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCEC ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> - Probas orais - Exercicios específicos individuais. - Traballos de arte grupais. - Observación. 	Ler o apartado 4.5	6 sesións

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ c ▪ e ▪ g ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Técnicas de expresión gráfico-plásticas. Experimentación con diversos materiais. ▪ B1.6. Interese pola investigación sobre materiais, soportes, técnicas e ferramentas con fins concretos, así como a utilización das tecnoloxías da información nas creación propias. ▪ B1.7. Iniciativa, creatividade e autoesixencia no proceso de produción propio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. 	<p>Entender as propiedades dos diferentes materiais</p> <p>Reflexiona e experimenta sobre os significados simbólicos e a potencia emocional da composición</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.3.1. Coñece e elixe os materiais máis axeitados para a realización de proxectos artísticos. ▪ EPVAB.1.3.2. Utiliza con propiedade os materiais e os procedementos máis idóneos para representar e expresarse en relación ás linguaxes gráfico-plásticas, mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE ▪ CCEC ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> - Probas orais - Exercicios específicos individuais. - Traballos de arte grupais. - Observación. 	Ler o apartado 4.5	6 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ c ▪ e ▪ g ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Seguimento do proceso de creación: bosquejo, proxecto, presentación final e avaliación (reflexión propia e avaliación colectiva). ▪ B1.9. Elaboración de proxectos plásticos de forma cooperativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. 	<p>Valorar a composición como transmisora de emocións como mínimo en dous exercicios</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.4.1. Entende o proceso de creación artística e as súas fases, e aplica ao á produción de proxectos persoais e de grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> - Probas orais - Exercicios específicos individuais. - Traballos de arte grupais. - Observación. 	Ler o apartado 4.5	6 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ f ▪ l ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Lectura e valoración de obras artísticas e imaxes en distintos soportes. ▪ B1.11. Análise de distintas obras de arte situándoas na época, na técnica e no estilo aos que pertencen. Valoración do patrimonio artístico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. 	<p>Emprego de termos artísticos cultos</p> <p>Coñecer diversos artistas e a súa produción artística</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.5.1. Explica, empregando unha lingua axeitada, o proceso de creación dunha obra artística, e analiza os soportes, os materiais e as técnicas gráfico-plásticas que constitúen a imaxe, así como os seus elementos compositivos. ▪ EPVAB1.5.2. Analiza e le imaxes de obras de arte e sitúaa no período ao que pertencen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CCEC ▪ CSIEE ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> - Probas orais - Exercicios específicos individuais. - Traballos de arte grupais. - Observación. 	Ler o apartado 4.5	6 sesións
Bloque 2. Debuxo técnico								1º_2º_3º
								Trimestre 1º_2º_3º
								Avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Utensilios de debuxo técnico: estudo e manexo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. 	<p>Análises dos tipos de debuxos</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.1.1. Diferencia o sistema de debuxo descriptivo do perceptivo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> - Probas orais - Exercicios específicos individuais. 	Ler o apartado 4.5	6 sesións

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

<ul style="list-style-type: none"> ▪ n ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Trazados xeométricos: cuadriláteros, polígonos regulares e división da circunferencia. ▪ B2.3. Tanxencias e enlaces. ▪ B2.4. Aplicación dos procedementos de trazado de cuadriláteros, polígonos, tanxencias e enlaces no deseño de motivos xeométricos. 		<p>Clasifica correctamente os polígonos de tres a cinco lados, e distingue entre regular ou irregular polo menos na metade dos exercicios</p> <p>Entende as formas xeométricas</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.1.2. Resolve problemas sinxelos referidos a cuadriláteros e polígonos utilizando con precisión os materiais de debuxo técnico. ▪ EPVAB2.1.3. Resolve problemas básicos de tanxencias e enlaces. ▪ EPVAB2.1.4. Resolve e analiza problemas de configuración de formas xeométricas planas e aplica á creación de deseños persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> - Traballos de arte grupais. - Observación. 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ g ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2. 5. Interpretación das pezas a través das súas vistas diédricas. ▪ B2.6. Trazado, medidas e posición correctas das vistas de pezassinxelas. Liñas vistas e ocultas. Esbozo á man alzada econ utensilios de debuxo técnico. ▪ B2.7. Perspectiva cabaleira. Posición dos eixes e coeficiente de redución. Liñas vistas e ocultas. Rotulaxe. Escalas. ▪ B2.8. Sistema axonométrico: isometría. Posición dos eixes. Liñas vistas e ocultas. Rotulaxe. Escalas. ▪ B2.9. Perspectiva cónica central. ▪ B2.10. Perspectiva cónica oblicua. ▪ B2.11. Análise das posibilidades da posición do punto de vista. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. 	<p>Entender a representación de formas tridimensionais e a súa utilidade</p> <p>Entender a representación de formas tridimensionais.</p> <p>Comprende o sentido da perspectiva</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB2.2.1. Visualiza formas tridimensionais definidas polas súas vistas principais. ▪ EPVAB2.2.2. Debuxa as vistas (alzado, planta e perfil) de figuras tridimensionais sinxelas. ▪ EPVAB2.2.3. Debuxa perspectivas de formas tridimensionais, utilizando e seleccionando o sistema de representación máis axeitado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> - Probas orais - Exercicios específicos individuais. - Traballos de arte grupais. - Observación. 	<p>Ler o apartado 4.5</p>	<p>6 sesións</p>

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

			Comprende o sentido da perspectiva conica e a súa utilidade	<ul style="list-style-type: none"> EPVAB2.2.4. Realiza perspectivas cónicas frontais e oblicuas, elixindo o punto de vista máis adecuado. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT 			
<ul style="list-style-type: none"> b e i o 	<ul style="list-style-type: none"> B2.12. Debuxo asistido por computador. Trazado de pezas planas e tridimensionais sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3 	Coñece os elementos da comunicación visual nas novas tecnoloxías	<ul style="list-style-type: none"> EPVAB2.3.1. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para a creación de deseños xeométricos sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> Probas orais Exercicios específicos individuais. Traballos de arte grupais. Observación. 	Ler o apartado 4.5	6 sesións
Bloque 3. Fundamentos do deseño								3º Trimestre
								3ª Avaliación
<ul style="list-style-type: none"> a c d f h l 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Análise das linguaxes visuais-cotiás (arte, deseño, publicidade, etc.). B3.2. Fases do proceso de deseño. B3.3. Análise da estética e a funcionalidade do deseño industrial de obxectos. B3.4. Análise da estética e funcionalidade do feísmo arquitectónico. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. 	<p>Coñece elementos e entende conceptos básicos .</p> <p>Coñece elementos e entende conceptos básicos .</p>	<ul style="list-style-type: none"> EPVAB3.1.1. Coñece os elementos e as finalidades da comunicación visual. EPVAB3.1.2. Observa e analiza os obxectos do contorno nasúavertente estética, de funcionalidade e de utilidade, utilizando a linguaxe visual e verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CCEC CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> Probas orais Exercicios específicos individuais. Traballos de arte grupais. Observación. 	Ler o apartado 4.5	6 sesións
<ul style="list-style-type: none"> c e g i 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Campos de aplicación do deseño. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2 	Coñece os diferentes tipos de deseño	<ul style="list-style-type: none"> EPVAB3 2.1. Identifica e clasifica obxectos en función da familia ou a rama do deseño. 	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> Probas orais Exercicios específicos individuais. Traballos de arte grupais. Observación. 	Ler o apartado 4.5	6 sesións

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ f ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Deseño de composicións modulares utilizando trazados xeométricos. ▪ B3.7. Compoñentes da imaxe corporativa: nome, cor, tipografía, logotipo, deseño, etc. ▪ B3.8. Secuenciación e elaboración de proxectos creativos adaptados ás áreas do deseño. ▪ B3.9. Informática aoservizo dos proxectos de deseño. ▪ B3.10. Planificación dun proxecto artístico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. 	<p>Recoñece e construe Redes modulares</p> <p>Executa correctamente todos os pasos da creación</p> <p>Executa correctamente os trazados xeométricos na definición do deseño</p> <p>Executa correctamente con ferramentas informáticas</p> <p>Estructura ben o proceso de traballo</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.3.1. Realiza distintos tipos de deseño e composicións modulares utilizando as formas xeométricas básicas, estudando a organización do plano e do espazo. ▪ EPVAB3.3.2. Coñece e planifica as fases de realización da imaxe corporativa dunha empresa. ▪ EPVAB3.3.3. Realiza composicións creativas e funcionais adaptando as áreas do deseño, valorando o traballo organizado e secuenciado na realización de calquera proxecto, así como a exactitude, a orde e a limpeza das representacións gráficas. ▪ EPVAB3.3.4. Utiliza as novas tecnoloxías da información e da comunicación para levar a cabo os seus propios proxectos artísticos de deseño. ▪ EPVAB3.3.5. Planifica os pasos na realización de proxectos artísticos e respecta o realizado por compañeiros e compañeiras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CCEC ▪ CSIEE ▪ CCEC ▪ CSIEE ▪ CCEC ▪ CD ▪ CSIEE ▪ CCEC ▪ CSIEE ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> - Probas orais - Exercicios específicos individuais. - Traballos de arte grupais. - Observación. 	Ler o apartado 4.5	6 sesións
Bloque 4. Linguaxe audiovisual e multimedia								3º Trimestre
								3ª Avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ h ▪ n ▪ ñ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Tipos de planos cinematográficos. Análise dos factores expresivos e a súa simboloxía. ▪ B4.2. Realización dun storyboard. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. 	<p>Coñece elementos e entende conceptos básicos da creación cinematográfica</p> <p>Ordena cronoloxicamente os diferentes planos</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB4.1.1. Analiza os tipos de plano que aparecen en películas cinematográficas, valorando os seus factores expresivos. ▪ EPVAB4.1.2. Realiza un storyboard a modo de guión para a secuencia dunha película. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CSIEE ▪ CCEC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> - Probas orais - Exercicios específicos individuais. - Traballos de arte grupais. - Observación. 	Ler o apartado 4.5	6 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ l ▪ n ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Estudo de planos, angulacións e movementos de cámara no cine. ▪ B4.4. Criterios estéticos na elaboración de fotografías. ▪ B4.5. Finalidade expresiva das imaxes fotoxornalísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. 	<p>Coñece elementos e entende conceptos básicos da creación cinematográfica</p> <p>Ordena cronoloxicamente os diferentes planos</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB4.2.1. Ve películas cinematográficas nas que identifica e analiza os planos, as angulacións e os movementos de cámara. ▪ EPVAB4.2.2. Analiza e realiza fotografías, tendo en conta criterios estéticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CSIEE ▪ CCEC ▪ CD ▪ CSIEE ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> - Probas orais - Exercicios específicos individuais. - Traballos de arte grupais. - Observación. 	Ler o apartado 4.5	6 sesións

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

			Coñece elementos e entende conceptos básicos da creación cinematográfica	<ul style="list-style-type: none"> EPVAB4.2.3. Compila imaxes de prensa e analiza as súas finalidades. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CSIEE CCEC 			
<ul style="list-style-type: none"> a e f g 	<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Creación dixital de imaxes. B4.7. Deseño dun proxecto publicitario. B4.8. Desenvolvemento dun proxecto persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. 	Executa correctamente un programa de retoque fotográfico	<ul style="list-style-type: none"> EPVAB4.3.1. Elabora imaxes dixitais utilizando programas de debuxo por computador. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CSIEE CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> - Probas orais - Exercicios específicos individuais. - Traballos de arte grupais. - Observación. 	Ler o apartado 4.5	6 sesións
			Executa correctamente os elementos gráficos	<ul style="list-style-type: none"> EPVAB4.3.2. Proxecta un deseño publicitario utilizando os elementos da linguaxe gráfico-plástica. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CSIEE CCEC 			
			Executa correctamente os pasos na creación	<ul style="list-style-type: none"> EPVAB4.3.3. Realiza un proxecto persoal seguindo o esquema do proceso de creación. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CD CSIEE CCEC 			
<ul style="list-style-type: none"> a c d f h n o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.9. Análise crítica da linguaxe publicitaria. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.4.. 	Analiza cos compañeiros de forma crítica	<ul style="list-style-type: none"> EPVAB4.4.1. Analiza elementos publicitarios cunha actitude crítica desde o coñecemento dos elementos que os compoñen. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CSIEE CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> - Probas orais - Exercicios específicos individuais. - Traballos de arte grupais. - Observación. 	Ler o apartado 4.5	6 sesións

4.2. METODOLOXÍA DIDÁCTICA E MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

No desenvolvemento das tarefas pódense empregar diversas estratexias metodolóxicas:

Coñecer, antes de comezar, as ideas previas, as dificultades de aprendizaxe do alumnado e os recursos dispoñibles.

Introducir de xeito xeral o alumno na unidade, anticipando as tarefas previstas e os materiais necesarios para o desenvolvemento desta.

Realizar exposicións (tanto por parte do profesor coma dos alumnos) utilizando diferentes soportes e incidindo no uso da imaxe e na expresión multimedia (oral, visual e outras).

Complementar as lecturas coa busca de información e a reflexión tanto individual como en grupo.

Fomentar a realización de esquemas ou mapas visuais do que se coñece e do que se quere coñecer, así como dos procesos de traballo tanto individuais como por medio de dinámicas grupais.

Fomentar a exposición e posta en común, tanto na clase como fóra dela.

Realizar visitas extraescolares ou invitar personaxes de interese á aula.

A aprendizaxe dos contidos da área de educación plástica visual e audiovisual realízase traballando mediante o método de actividades en láminas.

De forma moi esquemática, o método de estas actividades consta de catro etapas: observar, deseñar, analizar e avaliar. Unha vez concluído o proceso, o alumnado terá aprendido a:

- Identificar problemas que precisan unha solución
- Determinar as condicións que debe cumprir a solución
- Analizar as solucións existentes valorando posibles melloras
- Deseñar unha solución a través da realización da lámina
- Executar o deseño planificando previamente a distribución de tarefas e tempos e a dispoñibilidade dos útiles necesarios
- Analizar o resultado do proceso

A dificultade dos problemas que cada individuo ou grupo de traballo debe resolver aumenta progresivamente da primeira á última avaliación. O grupo debe analizar a información proporcionada e tomar decisións pero todo isto sucede nun marco que inicialmente estará moi delimitado e que progresivamente se moverá cara proxectos máis abertos.

Esta metodoloxía desenvólvese nunha aula específica para impartir contidos cunha compoñente práctica importante. Este espazo permite ademais o traballo individual e en grupo. Co traballo individual preténdese favorecer a autonomía persoal do alumnado a

través de diferentes tarefas como resolución de exercicios, prácticas ou pequenos traballos de investigación. Co traballo en grupo preténdese favorecer a aprendizaxe cooperativa así como contribuír positivamente á convivencia no centro a través da realización de proxectos.

Non se fixou un libro de texto e traballarase con materiais de elaboración propia e/ou de libre uso que se atopen dispoñibles na rede. O centro dispón de portátiles para uso individual do alumnado e dunha rede de datos accesible, o que fai perfectamente viable esta elección. Desta maneira a materia impártese cun custo case nulo para as familias e ademais incídese no desenvolvemento da competencia dixital.

O alumnado pode descargar os materiais curriculares e se o solicita, dispoñer dunha versión en papel para fotocopiar. Nese caso, o alumnado debe asumir o custo das fotocopias que realice pero os boletíns de exercicios serán entregados en clase con cargo ao departamento.

A aula específica do departamento conta con un equipamento dunha pizarra dixital interactiva e conexión wifi.

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Educación Plástica, Visual e Audiovisual: Os materiais dixitais (vídeos, presentacións, animacións...) asociados á unidade.

Outros recursos como libros de consulta que están o servizo dos alumnos no departamento inmediato a Aula.

Recursos dixitais

Na Aula específica de educación plástica dispoñemos de ordenador con proxector.

Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles na Aula Virtual

Enlaces web

4.3. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

1_Observación sistemática. Centrada nos seguintes aspectos:

a) Hábitos de traballo.

- b) Habilidades e destrezas.
- c) Actitudes de iniciativa e interese no traballo.
- d) Avances na asimilación de contidos conceptuais.
- e) Participación en actividades dentro e fóra do aula.
- f) A expresión oral a través das intervencións na clase, na posta en común de traballos de equipo, en coloquios, debates.

2_ De intercambios orais:

- a) Exposicións e postas en común
- b) Diálogos

3_ De análise das producións do alumnado:

- a) Colección de láminas
- b) Textos escritos e producións orais, musicais, plásticas ou motrices
- c) Resolución de exercicios e problemas
- d) Resumos e mapas conceptuais
- e) Traballos
- f) Portfolio

4_ Probas específicas:

- a) Probas obxectivas
- b) Exames e controis orais ou escritos
- c) Cuestionarios

4.4. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Bloque 1. Expresión plástica

- B1.1. Realizar composicións creativas, individuais e en grupo, que evidencien as capacidades expresivas da linguaxe plástica e visual, desenvolvendo a creatividade e expresándoa preferentemente coa subxectividade da súalinguaxe persoal ou empregando os códigos, a terminoloxía e os procedementos da linguaxe visual e plástica, co fin de enriquecer as súas posibilidades de comunicación.
- B1.2. Realizar obras plásticas experimentando e utilizando diferentes soportes e técnicas, tanto analóxicas coma dixitais, valorando o esforzo de superación que supón o proceso creativo.
- B1.3. Elixir os materiais e as técnicas máis axeitadas para elaborar unha composición sobre a base dun subxectivo prefixado e da autoavaliación continua do proceso de realización.
- B1.4. Realizar proxectos plásticos que comporten unha organización de forma cooperativa, valorando o traballo en equipo coma fonte de riqueza na creación artística.
- B1.5. Recoñecer en obras de arte a utilización de elementos e técnicas de expresión, apreciar os estilos artísticos, valorar o patrimonio artístico e cultural como un medio de comunicación e satisfacción individual e colectiva, e contribuír á súa conservación a través do respecto e divulgación das obras de arte.

Bloque 2. Debuxo técnico

- B2.1. Analizar a configuración de deseños realizados con formas xeométricas planas, creando composicións onde interveñan diversos trazados xeométricos, utilizando con precisión e limpeza os materiais de debuxo técnico.
- B2.2. Diferenciar e utilizar os sistemas de representación gráfica, recoñecendo a utilidade do debuxo de representación obxectiva no ámbito das artes, a arquitectura, o deseño e a enxeñaría.

- B2.3. Utilizar programas de debuxo por computador para construír trazados xeométricos e pezassinxelas nos sistemas de representación.

Bloque 3. Fundamentos do deseño

- B3.1. Percibir e interpretar criticamente as imaxes e as formas do seu ámbito cultural, con sensibilidade cara ássúas calidades plásticas, estéticas e funcionais, e apreciando o proceso de creación artística, en obras propias e alleas, e distinguir e valorar as súas fases.
- B3.2. Identificar os elementos que forman a estrutura da linguaxe do deseño.
- B3.3. Realizar composicións creativas que evidencien as calidades técnicas e expresivas da linguaxe do deseño adaptándoas ás áreas, e valorando o traballo en equipo para a creación de ideas orixinais.

Bloque 4. Linguaxe audiovisual e multimedia

- B4.1. Identificar os elementos que forman a estrutura narrativa e expresiva básica da linguaxe audiovisual e multimedia, e describir correctamente os pasos necesarios para a produción dunha mensaxe audiovisual, e valorando o labor de equipo.
- B4.2. Recoñecer os elementos que integran as linguaxes audiovisuais e as súas finalidades
- B4.3. Realizar composicións creativas a partir de códigos utilizados en cada linguaxe audiovisual, amosando interese polos avances tecnolóxicos vinculados a estas linguaxes.
- B4.4. Amosar unha actitude crítica ante as necesidades de consumo creadas pola publicidade, rexeitando os elementos desta que supoñan discriminación sexual, social ou racial.

4.5. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN

1.- Haberá tres avaliacións, coincidindo coas do curso xeral. A avaliación do alumnado será unha nota segundo os criterios xerais marcados en cada caso pola Consellería de Educación; dita nota será a refundición de outras catro:

- a. Unha nota correspondente á valoración dos traballos que o alumno faga para o desenrolo de cada tema. **Esta nota será o 40% da nota da avaliación.**
- b. Unha nota correspondente á valoración do traballo do alumno no equipo ó que pertenza. A nota de cada alumno será individual e recollerá tanto o traballo do alumno no equipo como a asimilación persoal dos contidos e conceptos traballados. A nota persoal de cada alumno será a media aritmética entre a nota do grupo e a nota individual, sempre que esta non sexa inferior a 3. **Esta nota será o 20% da nota da avaliación.**
- c. Unha nota correspondente á valoración do traballo do alumno na clase (traer o material, traballar axeitadamente, interese, atención ás explicacións, etc.). **Esta nota será o 20% da nota da avaliación.**
- d. Unha nota correspondente ás preguntas que sobre cada unha das leccións lle faga o profesor a cada alumno (cando se vexa un novo tema o profesor avisará ós alumnos previamente para que lean a lección correspondente na casa; na clase, unha vez clarexadas as dúbidas que puidese haber, o profesor preguntará ós alumnos con cadanseu libro aberto). **Esta nota será o 20% da nota da avaliación.**
- e. Cando algún alumno, polas razóns que sexan, no teña nota nalgún dos apartados **b, c** ou **d**, a porcentaxe da nota do apartado **a** será do **60%**.

2.- Será obrigatorio entregar tódolos traballos prácticos na data que, en cada caso, sinalo profesor de común acordo cos alumnos (de xeito excepcional, un traballo poderá ser entregado ao longo do día da data marcada, sempre que o profesor estime xustificada a non entrega do traballo na clase). **Non entregar un traballo na data marcada implicará o suspenso na avaliación correspondente.** No momento da entrega do traballo o profesor dirá ao alumno se o traballo está aprobado ou non para que, no seu caso, o alumno poida corríxilo con tempo antes da data de entrega ao final da avaliación. **A obtención dun cero en algunha das catro (a, b, c, d) partes implicará o suspenso da avaliación correspondente.**

3.- Despois de cada avaliación (independentemente de que estea aprobada ou non) o profesor indicará a cada alumno/a os traballos que debe volver facer para recuperar os traballos suspensos. A data de entrega destes traballos corríxidos será a data final de entrega da avaliación seguinte.

4.- No caso de que un alumno iniciara o curso despois da data oficial, o alumno realizaría os traballos necesarios (coa axuda e supervisión do profesor) para acadar o nivel axeitado ou ben faría un exame correspondente ás partes da materia non vistas.

5.- A nota final será a media (valorando, no seu caso, a evolución do alumno) das notas das tres avaliacións do curso. Para facer o redondeo, se a nota é decimal superior a 6 redondéase cara arriba, en caso contrario cara abaixo.

6.- Avaliación Ordinaria.- **Alumnado aprobado na media das tres avaliacións:** Practicarán o debuxo da figura humana e o retrato (encaixe, sombreado, debuxo a tinta e lapis) cos compañeiros/as como modelo (ninguén posará, cada quen estará a facer o seu traballo), ou calquera outro traballo que indique o profesor. A valoración de estes traballos poderá mellorar a media do curso.

Alumnado suspenso na media das tres avaliacións: O profesor dirá a cada alumno/a os traballos que debe volver a realizar (os que teña suspensos ou non entregados) en clase ou as leccións do libro que deberá ler ou os traballos de arte que deberá realizar. Todos estes traballos serán individuais e realizaranse na clase. **Os criterios de cualificación serán os mesmos que se usaron durante o resto das avaliacións.**

7.- Cando un alumno/a se incorpore ao curso unha vez empezado faráselle un **plan específico** (que inclúa o estudo dos temas xa vistos e a realización dos traballos correspondentes), ou ben a realización dun exame desa parte da materia. Isto soamente se fará no caso de que o alumno/a non teña documentación escolar que xustifique a superación das avaliacións non cursadas no centro.

4.6. PROCEDEMENTO DE RECUPERACIÓN

- Despois de cada avaliación (independentemente de que estea aprobada ou non) o profesor indicará a cada alumno/a os traballos que debe volver facer para recuperar os traballos suspensos. A data de entrega destes traballos corrixidos será a data final de entrega da avaliación seguinte.
- No caso de que un alumno iniciara o curso despois da data oficial, o alumno realizaría os traballos necesarios (coa axuda e supervisión do profesor) para acadar o nivel axeitado ou ben faría un exame correspondente ás partes da materia non vistas.
- Avaliación Ordinaria.- **Alumnado aprobado na media das tres avaliacións:** Practicarán o debuxo da figura humana e o retrato (encaixe, sombreado, debuxo a tinta e lapis) cos compañeiros/as como modelo (ninguén posará, cada quen estará a facer o seu traballo), ou calquera outro traballo que indique o profesor. A valoración de estes traballos poderá mellorar a media do curso. **Alumnado suspenso na media das tres avaliacións:** O profesor dirá a cada alumno/a os traballos que debe volver a realizar (os que teña suspensos ou non entregados) en clase ou as leccións do libro que deberá ler ou os traballos de arte que deberá realizar. Todos estes traballos serán individuais e realizaranse na clase. **Os criterios de cualificación serán os mesmos que se usaron durante o resto das avaliacións.**

4.7. ORGANIZACIÓN DE MATERIAS PENDENTES

- O alumnado de 4º da ESO que teña pendente a materia de **Educación Plástica, Visual e Audiovisual (EPVA)** do curso de 3º de ESO, deberá recuperala de acordo co seguinte plan de reforzo:

1.- A metodoloxía de EPVA de 3º de ESO está baseada fundamentalmente na práctica. A secuencia habitual de traballo na aula consiste na realización dunha serie de traballos prácticos en base ás explicacións. Isto complementábase cunhas tarefas de fotografía como traballo fóra da aula. Todas as entregas teñen unha corrección e levan unha cualificación.

Para acadar o grao mínimo de consecución e así superar a materia, é necesario:

- Facer o traballo práctico indicado na aula, con interese e manexando axeitadamente as técnicas explicadas.
- Traer o material necesario e traballar axeitadamente na clase.
- Realizar a entrega de todas as tarefas asignadas.

O plan a seguir para a superación desta materia pendente é un resumo da secuencia de traballo do curso completo. O alumno deberá entregar unha serie de tarefas, en tempo e forma determinados, que serán pormenorizadas a continuación.

2.- A listaxe de materiais requiridos estará dispoñible no curso "Pendentes EPVA 3º ESO" da plataforma virtual Edixgal, que estará accesible na súa listaxe de materias.

3.- Deberá realizar a entrega dos seguintes traballos (en papel):

1. Lugares Xeométricos.
2. Triángulos II.
3. Cuadriláteros.
4. O punto
5. Contorno de peras (aplicando formas de liñas).
6. Collage "Matisse" con formas planas.

Ademais, entregar as seguintes fotografías (pola tarefa correspondente no Edixgal, en formato dixital):

- Foto 1 - Paralelas
- Foto 2 - Lugares Xeométricos.
- Foto 3 - Triángulos.

Estes traballos poderanse consultar, con instrucións detalladas para a súa realización, no curso "Pendentes EPVA 3º ESO" da aula virtual, que estará accesible na súa listaxe de materias.

- Cada unha destas tarefas deberá ser entregada ao xefe do Departamento de Artes Plásticas. Horario fixo de atención: todos os

xoves no segundo recreo (12,10 a 12,30), na aula de Plástica do instituto.

- Os traballos serán entregados de 1 en 1, cun seguimento na súa realización por parte do profesor, co asesoramento necesario para consulta de dúbidas e correccións, no horario anteriormente fixado ou noutro que se acorde. Todos os traballos deberán estar entregados cunha marxe suficiente para a súa corrección e cualificación con anterioridade á data definitiva que o Centro estableza para a cualificación de pendentos.

- Avaliarase cada tarefa individualmente. A cualificación final será a media de todos os traballos. O redondeo da nota farase seguindo os criterios da programación do presente curso.

4.- Ás familias seralles remitida toda a información relacionada con este plan específico por medio dos tutores/as, a través do correo electrónico ou, de ser o caso, entregaráselles persoalmente.

4.8. AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS A ADOPTAR

Realízase un Test inicial para detectar o alumnado que precisa da aplicación de medidas, tanto a nivel individual como a nivel colectivo.

Preténdese que o proxecto permita a flexibilización e a adaptación dos contidos.

Previamente, o profesor terá que cuestionarse:

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento dos contidos
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento dos contidos
- Que recursos e estratexias manexarei para atender as necesidades individuais

O deseño da avaliación inicial está dirixido a detectar o alumnado que precisa da aplicación de medidas, tanto a nivel individual como a nivel colectivo.

Unha vez detectadas as necesidades educativas específicas, estableceranse as medidas apropiadas:

- a) Atención individual intensiva na realización de tarefas

- b) Subministración de material de apoio na aula
- c) Ampliación de tempo na realización de probas
- d) Apoios en pequeno grupo
- e) Tutorías durante os recreos
- f) Realización de tarefas en grupo
- g) Adaptación curricular intensiva de ser o caso.

Estas medidas serán aplicadas no marco da metodoloxía descrita dentro desta programación. A aplicación dunha formulación de falsa clase do revés permite dispoñer de máis tempo para o alumnado que presenta maiores dificultades polo que favorece de forma manifesta a atención á diversidade.

4.9. MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE E ACNEAE

Podemos distinguir tres tipos , según necesidades do alumno:

1_ Medidas xerais ou ordinarias :

- a) A acción tutorial.
- b) Actuacións preventivas e de detección de dificultades de aprendizaxedirixidas a os alumnos.
- c) Adaptación curricular que afecten unicamente á metodoloxía didáctica.
- d) Actuacións de prevención e control do absentismo escolar
- e) Personalización da aprendizaxe a través das tecnoloxías da información e a comunicación
- f) Planificación de tempos e horarios dos bloques de contidos
- g) Aplicación de medidas de reforzo e acompañamento fora do horario lectivo

2_Medidas especializadas de atención á diversidade

- a) Apoio dentro do aula por mestres especialistas de pedagogía terapéutica ou audición e linguaxe, persoal complementario ou outropersoal. Excepcionalmente, poderase realizar o apoio fose do aula en sesións de intervención especializada cun alumno ou grupo de alumnos sempre que dita intervención non poida realizarse no aula e estea convenientemente xustificada.
- b) Adaptacións de accesibilidade ao currículo para o alumnado con necesidades educativas especiais (ACNEAE), así como os recursos de apoio que lles permitan acceder ao currículo.
- c) Adaptacións curriculares significativas dos elementos do currículo dirixidas ao alumnado con necesidades educativas especiais. Realizaranse buscando o máximo desenvolvemento posible das competencias; a avaliación continua e a promoción tomarán como referencia os elementos fixados nelas.
- d) Modalidade de escolarización do alumno con discapacidade que lle garanta unha resposta máis axustada ás necesidades educativas que presente.
- e) Atención educativa ao alumnado por situacións persoais de hospitalización ou de convalecencia domiciliaria.
- f) Programas de mellora da aprendizaxe e rendemento (PMAR) que permitan ao alumnado progresar e superar as súas dificultades de aprendizaxe para lograr obter o título de Graduado en ESO

3_Medidas extraordinarias de atención á diversidade

- a) Aceleración e ampliación parcial do currículo para o alumnado con altas capacidades.
- b) Flexibilización do período de permanencia na etapa para o alumnado con altas capacidades intelectuais nos termos que determine a normativa vixente.
- c) Escolarización no curso inferior ao que lle corresponde por idade para aqueles alumnos que se escolaricen tardíamente no sistema educativo e presenten un desfase curricular de dous ou máis cursos. No caso de superar devandito desfase, incorporárase ao curso correspondente á súa idade.

d) Prolongación da escolaridade na etapa dun ano máis para o alumnado con necesidades educativas especiais sempre que con ela favorezase a integración socioeducativa deste alumnado e permítalle a obtención do título de Graduado en Educación Secundaria Obligatoria.

4.10. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Traballaranse os elementos transversais establecidos no artigo 4 do Decreto 86/2015 do 25 de xuño

1. A comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e da comunicación, o emprendemento, e a educación cívica e constitucional.
2. Desenvolvemento da igualdade efectiva entre homes e mulleres, a prevención da violencia de xénero ou contra persoas con discapacidade, e os valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.
3. Prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos, o respecto por igual aos homes e ás mulleres, e ás persoas con discapacidade, e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto ao Estado de dereito, o respecto e a consideración ás vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia
4. Promover a educación e a seguridade viaria, para a mellora da convivencia e a prevención dos accidentes de tráfico.

Os mecanismos consistirán en:

- a) Desenvolver a autoestima e a participación, mediante o traballo en equipo
- b) Favorecer a comunicación interpersonal, promovendo a educación para a convivencia, a tolerancia e a igualdade entre homes e mulleres.
 - b) A autorregulación e o uso responsable das tecnoloxías da información e a comunicación.

4. PROGRAMACIÓNS ESPECÍFICAS

Debuxo Técnico. 2º curso Bacharelato

4. 1.VINCULACIÓN ENTRE OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN DE CADA UN, COMPETENCIAS CLAVE, INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN CRITERIOS DE CUALIFICACION E TEMPORALIZACIÓN

Obxectivos etapa	Contidos	Criterios avaliación	Grao mínimo de cons.	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Instrumentos avaliación	Criterios cualificación	Nº de sesións
Bloque 1. Xeometría e debuxo técnico								
								1º Trimestre 1ª Avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ g ▪ i ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Resolución de problemas xeométricos. ▪ B1.2. Proporcionalidade. Rectángulo áureo. Aplicacións. ▪ B1.3. Construción de figuras planas equivalentes. ▪ B1.4. Relación entre os ángulos e a circunferencia. Arco capaz. ▪ B1.5. Aplicacións. ▪ B1.6. Potencia dun punto respecto a unha circunferencia. Determinación e propiedades do eixe radical e do centro radical. Aplicación á resolución de tanxencias. ▪ B1.7. Inversión. Determinación de figuras inversas. Aplicación á resolución de tanxencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. 	<p>Obtén unha cualificación positiva como mínimo en dous exercicios</p> <p>Experimenta as posibilidades expresivas do trazo e do xesto como mínimo en dous exercicios</p> <p>Resolve exercicios sinxelos aplicando conceptos de inversión</p> <p>Resolve exercicios sinxelos aplicando conceptos de analoxía</p> <p>Comprende e aplica conceptos de potencia e eixes</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DT2.B1.1.1. Identifica a estruturaxeométrica de obxectos industriais ou arquitectónicos a partir da análise de plantas, alzados, perspectivas ou fotografías, sinalando os seus elementos básicos e determinando as principais relacións de proporcionalidade. ▪ DT2.B1.1.2. Determina lugares xeométricos de aplicación a debuxo aplicando os conceptos de potencia ou inversión. ▪ DT2.B1.1.3. Transforma por inversión figuras planas compostas por puntos, rectas e circunferencias describindo as súas posibles aplicacións á resolución de problemas xeométricos. ▪ DT2.B1.1.4. Selecciona estratexias para a resolución de problemas xeométricos complexos, analizando as posibles solucións e transformándoos por analoxía a outros problemas máis sinxelos. ▪ DT2.B1.1.5. Resolve problemas de tanxencias aplicando as propiedades dos eixes e centros radicais, e indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elaboración de exercicios individuais. ▪ Realización de probas escritas en cada bloque. 	Ver apartado 4.5	<p>5 sesións</p> <p>5 sesións</p> <p>5 sesións</p> <p>5 sesións</p>

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

				relación entre os seus elementos.				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ g ▪ i ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Trazado de curvas cónicas e técnicas. ▪ B1.10. Curvas cónicas. Orixe, determinación e trazado da elipse, a parábola e a hipérbola. ▪ B1.11. Curvas técnicas. Orixe, determinación e trazado das curvas cíclicas e envolventes. ▪ B1.12. Resolución de problemas de pertenza, tanxencia e incidencia. Aplicacións. ▪ B1.13. Homoloxía. Determinación dos seus elementos. Trazado de figuras homólogas. Aplicacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. 	<p>Reflexiona e experimenta con curvas cónicas</p> <p>Valorar a importancia da tanxencia entre liñas e curvas e entre estas.</p> <p>Coñecer os fundamentos da tanxencia entre rectas e circunferencias</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DT2.B.1.2.1. Comprende a orixe das curvas cónicas e as relacións métricas entre elementos, describe as súas propiedades e identifica as súas aplicacións. ▪ DT2.B1.2.2. Resolve problemas de pertenza, intersección e tanxencias entre liñas rectas e curvas cónicas, aplicando as súas propiedades, e xustifica o procedemento utilizado. ▪ DT2.B1.2.3. Traza curvas cónicas logo de determinar os elementos que as definen, tales como eixes, focos, directrices, tanxentes ou asíntotas, resolvendo o seu trazado por puntos ou por homoloxía respecto á circunferencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE 		Ver apartado 4.5	5 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ g ▪ i ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Transformacións xeométricas. Aplicacións. ▪ B1.13. Homoloxía. Determinación dos seus elementos. Trazado de figuras homólogas. Aplicacións. ▪ B1.8. Transformacións xeométricas. Aplicacións. ▪ B1.13. Homoloxía. Determinación dos seus elementos. Trazado de figuras homólogas. Aplicacións. ▪ B1.14. Afinidade. Determinación dos seus elementos. Trazado de figuras afíns. Construción da elipse afín a unha circunferencia. ▪ B1.15. Trazado de figuras planas complexas utilizando escalas e construcións auxiliares axeitadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. 	<p>Coñecer os fundamentos da homoloxía</p> <p>Experimentar con diferentes casos de homoloxía e afinidade e as súas diferencias</p> <p>Experimentar con escalas gráficas</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DT2.B1.3.1. Comprende as características das transformacións homolóxicas, identifica os seus invariantes xeométricos e describe as súas aplicacións. ▪ DT2.B1.3.2. Aplica a homoloxía e a afinidade á resolución de problemas xeométricos e á representación de formas planas. ▪ DT2.B1.3.3. Deseña a partir dun bosquexo previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas complexas, e indica graficamente a construción auxiliar utilizada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CMCCT 		Ler o apartado 4.5	5 sesións

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

Bloque 2. Sistemas de representación								2º_3º Trimestre 2ª_3ª Avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ g ▪ i ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Punto, recta e plano no sistema diédrico. ▪ B2.2. Resolución de problemas de pertenza, incidencia, paralelismo e perpendicularidade. ▪ B2.3. Determinación da verdadeira-magnitude de segmentos e formas planas. ▪ B2.4. Construción de figuras planas no sistema diédrico. ▪ B2.5. Abatemento de planos. Determinación dos seus elementos. Aplicacións. ▪ B2.6. Xiroduncorpoxeométrico. Aplicacións. ▪ B2.7. Cambios de plano. Determinación das novas proxeccións. Aplicacións. ▪ B2.8. Afinidade entre proxeccións. ▪ B2.9. Problema inverso ao abatemento. ▪ B2.10. Corpos xeométricos no sistema diédrico. ▪ B2.11. Representación de poliedros regulares. Posicións singulares. ▪ B2.12. Determinación das súas seccións principais. ▪ B2.13. Representación de prismas e pirámides. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. 	<p>Descubrir as diferentes funcións dos sistemas de representación. Repaso de conceptos de paralelismo e perpendicularidade</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DT2.B2.1.1. Comprende os fundamentos ou principios xeométricos que condicionan o paralelismo e a perpendicularidade entre rectas e planos, utilizando o sistema diédrico ou, de ser o caso, o sistema de planos cotados como ferramenta base para resolver problemas de pertenza, posición, mínimas distancias e verdadeira-magnitude. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elaboración de exercicios individuais. ▪ Realización de probas escritas en cada bloque. 	Ver apartado 4.5	5 sesións
			<p>Experimentar con proxeccións de figuras planas</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DT2.B2.1.2. Representa figuras planas contidas en planos paralelos, perpendiculares ou oblicuos aos planos de proxección, trazando as súas proxeccións diédricas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE 			5 sesións
			<p>Entender os recursos para obter verdadeiras magnitudes</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DT2.B2.1.3. Determina a verdadeira-magnitude de segmentos, ángulos e figuras planas utilizando xiros, abatementos ou cambios de plano en sistema diédrico e, de ser o caso, no sistema de planos cotados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA 			5 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.14. Representación de cilindros, conos e esferas. Seccións planas. ▪ B2.15. Determinación de seccións pla- 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. 	<p>Representar volumes en sistema diédrico</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DT2.B2.1.4. Representa o hexaedro ou cubo en calquera posición respecto aos planos coordenados, o resto dos poliedros regulares, prismas e pirámides en posicións favorables, coa axuda das súas proxeccións diédricas, determinando partes vistas e ocultas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA 	Ver apartado 4.5	5 sesións
			<p>Entende e sabe obter as proxeccións diédricas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DT2.B2.2.1. Representa cilindros e conos de revolución aplicando xiros ou cambios de plano para dispor as súas proxeccións diédricas en posición favorable para resolver problemas de medida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA 			5 sesións

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ i ▪ l 	<p>nas e elaboración de desenvolvementos.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.16. Interseccións. ▪ B2.17. Xiros, abatementos ou cambios de plano para determinar a verdadeira magnitude de elementos de pezas tridimensionais. 		<p>Coñece e representa as proxeccións diédricas de seccións planas de volumes.</p> <p>Coñece e representa as proxeccións diédricas de interseccións de volumes con rectas.</p> <p>Coñece os desenrols de poliedros, conos e cilindros</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DT2.B2.2.2. Determina a sección plana de corpos espazo tridimensionais formados por superficies poliédricas, cilíndricas, cónicas e/ou esféricas, debuxando as súas proxeccións diédricas e obtendo a súa verdadeira magnitude. ▪ DT2.B2.2.3. Acha a intersección entre liñas rectas e corpos xeométricos coa axuda das súas proxeccións diédricas ou a súa perspectiva, indicando o trazado auxiliar utilizado para a determinación dos puntos de entrada e saída. ▪ DT2.B2.2.4. Desenvolve superficies poliédricas, cilíndricas e cónicas, coa axuda das súas proxeccións diédricas, utilizando xiros, abatementos ou cambios de plano para obter a verdadeira magnitude das arestas e caras que as conforman. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CMCCT ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elaboración de exercicios individuais. ▪ Realización de probas escritas en cada bloque. 		<p>5 sesións</p> <p>5 sesións</p> <p>5 sesións</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ g ▪ i ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.18. Sistemas axonométricos ortogonais. ▪ B2.19. Posición do triedro fundamental. ▪ B2.20. Relación entre o triángulo de trazas e os eixes do sistema. ▪ B2.21. Determinación de coeficientes de redución. ▪ B2.22. Tipoloxía das axonometrías ortogonais. Vantaxes e inconvenientes. ▪ B2.23. Representación de figuras planas. ▪ B2.24. Representación simplificada da circunferencia. ▪ B2.25. Representación de corpos xeométricos e espazos arquitectónicos. Seccións planas. Interseccións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. 	<p>Visualiza sin dificultade pezas sinxelas representandoas a man alzada mediante isometrías</p> <p>Representar axonometrías de corpos</p> <p>Resolve problemas de representación isométrica</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DT2.B2.3.1. Comprende os fundamentos da axonometría ortogonal, clasificando a súa tipoloxía en función da orientación do triedro fundamental, determinando o triángulo de trazas e calculando os coeficientes de redución. ▪ DT2.B2.3.2. Debuxa axonometrías de corpos espazos definidos polas súas vistas principais, dispoñendo a súa posición en función da importancia relativa das caras que se desexenamosar e/ou da conveniencia dos trazados necesarios. ▪ DT2.B2.3.3. Determina a sección plana de corpos espazo tridimensionais formados por superficies poliédricas, debuxando isometrías ou perspectivas cabaleiras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCEC ▪ CMCCT 	<p>Ver apartado 4.5</p>	<p>5 sesións</p> <p>5 sesións</p>	<p>5 sesións</p>

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

Bloque 3. Documentación gráfica de proxectos								3º Trim 3ª Avaliación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ g ▪ i ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Elaboración de bosquejos, esbozos e planos. ▪ B3.2. Proceso de deseño ou fabricación: perspectiva histórica e situación actual. ▪ B3.3. Proxecto: tipos e elementos. ▪ B3.4. Planificación de proxectos. ▪ B3.5. Identificación das fases dun proxecto. Programación de tarefas. ▪ B3.6. Elaboración das primeiras ideas. ▪ B3.7. Tipos de planos: de situación, de conxunto, de montaxe, de instalación, de detalle, de fabricación ou de construción. ▪ B3.8. Presentación de proxectos. ▪ B3.9. Elaboración da documentación gráfica dun proxecto gráfico, industrial ou arquitectónico sinxelo. ▪ B3.10. Debuxo de bosquejos a man alzada e esquemas. ▪ B3.11. Elaboración de debuxos cotados. ▪ B3.12. Elaboración de esbozos de pezas e conxuntos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. 	<p>Coñece elementos e entende conceptos básicos das normas de cotación</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DT2.B3.1.1. Elabora e participa activamente en proxectos cooperativos de construción xeométrica, aplicando estratexias propias adecuadas á linguaxe do debuxo técnico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CCEC ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elaboración de exercicios individuais. ▪ Realización de probas escritas en cada bloque. 	Ver apartado 4.5	5 sesións
			<p>Resolve problemas de representación a escala según necesidades e comprende planos técnicos</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DT2.B3.1.2. Identifica formas e medidas de obxectos industriais ou arquitectónicos, a partir dos planos técnicos que os definen. 			5 sesións	
			<p>Representa croquis de pezas volumétricas e cota vistas según as normas</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DT2.B3.1.3. Debuxa bosquejos a man alzada e esbozos cotados para posibilitar a comunicación técnica con outras persoas. 			5 sesións	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.13. Posibilidades das tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao deseño, á edición, ao arquivamento e á presentación de proxectos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. 	<p>Coñecer a composición de planos técnicos. Recoñecer as cotas necesarias e suficientes para representar volumes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DT2.B3.1.4. Elabora esbozos de conxuntos e/ou pezas industriais ou obxectos arquitectónicos, dispoñendo as vistas, os cortes e/ou as seccións necesarias, tomando medidas directamente da realidade ou de perspectivas a escala, elaborando bosquejos a man alzada para a elaboración de debuxos cotados e planos de montaxe, instalación, detalle ou fabricación, de acordo coa normativa de aplicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD 	Ver apartado 4.5	5 sesións
			<p>Coñecer e representar con software 2D as vistas e axonometrías de figuras sinxelas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DT2.B3.2.1. Comprende as posibilidades das aplicacións informáticas relacionadas co debuxo técnico, e valora a exactitude, a rapidez e a limpeza que proporciona a súa utilización. 			5 sesións	

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ i ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.14. Debuxo vectorial 2D. Debuxo e edición de entidades. Creación de bloques. Visibilidade de capas. ▪ B3.15. Debuxo vectorial 3D. Inserción e edición de sólidos. Galerías e bibliotecas de modelos. Incorporación de texturas. ▪ B3.16. Selección do encadramento, a iluminación e o punto de vista. ▪ B3.17. Resolución de exercicios de debuxo técnico utilizando recursos informáticos. 	<p>Cofecer e representar con software 3D figuras sinxelas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DT2.B3.2.2. Representa obxectos industriais ou arquitectónicos coa axuda de programas de debuxo vectorial 2D, creando entidades, importando bloques de bibliotecas, editando obxectos e dispoñendo a información relacionada en capas diferenciadas pola súa utilidade. 	▪ CD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elaboración de exercicios individuais. ▪ Realización de probas escritas en cada bloque. 	5 sesións
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ DT2.B3.2.3. Representa obxectos industriais ou arquitectónicos utilizando programas de creación de modelos en 3D, inserindo sólidos elementais, manipulándoos ata obter a forma buscada, importando modelos ou obxectos de galerías ou bibliotecas, incorporando texturas, seleccionando o encadramento, a iluminación e o punto de vista adecuado ao propósito buscado. 	▪ CD		5 sesións
			<p>Executar correctamente planos técnicos con medios gráficos e informáticos.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DT2.B3.2.4. Presenta os traballos de debuxo técnico utilizando recursos gráficos e informáticos, de xeito que estes sexan claros e limpos, e que respondan ao obxectivo para os que se realizaron. 		▪ CD

4.2. METODOLOXÍA DIDÁCTICA E MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

No desenvolvemento das tarefas pódense empregar diversas estratexias metodolóxicas:

Cofecer, antes de comezar, as ideas previas, as dificultades de aprendizaxe do alumnado e os recursos dispoñibles.

Introducir de xeito xeral o alumno na unidade, anticipando as tarefas previstas e os materiais necesarios para o desenvolvemento desta.

Realizar exposicións (tanto por parte do profesor coma dos alumnos) utilizando diferentes soportes e incidindo no uso da imaxe e na expresión multimedia (oral, visual e outras).

Complementar as lecturas coa busca de información e a reflexión tanto individual como en grupo.

Fomentar a realización de esquemas ou mapas visuais do que se cofece e do que se quere cofecer, así como dos procesos de

traballo tanto individuais como por medio de dinámicas grupais.

Fomentar a exposición e posta en común, tanto na clase como fóra dela.

Realizar visitas extraescolares ou invitar personaxes de interese á aula.

A aprendizaxe dos contidos da área de educación plástica visual e audiovisual realízase traballando mediante o método de actividades en láminas.

De forma moi esquemática, o método de estas actividades consta de catro etapas: observar, deseñar, analizar e avaliar. Unha vez concluído o proceso, o alumnado terá aprendido a:

- Identificar problemas que precisan unha solución
- Determinar as condicións que debe cumprir a solución
- Analizar as solucións existentes valorando posibles melloras
- Deseñar unha solución a través da realización da lámina
- Executar o deseño planificando previamente a distribución de tarefas e tempos e a dispoñibilidade dos útiles necesarios
- Analizar o resultado do proceso

A dificultade dos problemas que cada individuo ou grupo de traballo debe resolver aumenta progresivamente da primeira á última avaliación. O grupo debe analizar a información proporcionada e tomar decisións pero todo isto sucede nun marco que inicialmente estará moi delimitado e que progresivamente se moverá cara proxectos máis abertos.

Esta metodoloxía desenvólvese nunha aula específica para impartir contidos cunha compoñente práctica importante. Este espazo permite ademais o traballo individual e en grupo. Co traballo individual preténdese favorecer a autonomía persoal do alumnado a través de diferentes tarefas como resolución de exercicios, prácticas ou pequenos traballos de investigación. Co traballo en grupo preténdese favorecer a aprendizaxe cooperativa así como contribuír positivamente á convivencia no centro a través da realización de proxectos.

Non se fixou un libro de texto e traballarase con materiais de elaboración propia e/ou de libre uso que se atopen dispoñibles na

rede. O centro dispón de portátiles para uso individual do alumnado e dunha rede de datos accesible, o que fai perfectamente viable esta elección. Desta maneira a materia impártese cun custo case nulo para as familias e ademais incídese no desenvolvemento da competencia dixital.

O alumnado pode descargar os materiais curriculares e se o solicita, dispoñer dunha versión en papel para fotocopiar. Nese caso, o alumnado debe asumir o custo das fotocopias que realice pero os boletíns de exercicios serán entregados en clase con cargo ao departamento.

A aula específica do departamento conta con un equipamento dunha pizarra dixital interactiva e conexión wifi.

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Educación Plástica, Visual e Audiovisual: Os materiais dixitais (vídeos, presentacións, animacións...) asociados á unidade.

Outros recursos como libros de consulta que están o servizo dos alumnos no departamento inmediato a Aula.

Recursos dixitais

Na Aula específica de Debuxo dispoñemos de ordenador con proxector.

Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados empregando os recursos dixitais dispoñibles na Aula Virtual

Enlaces web

4.3. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

1_ Observación sistemática. Centrada nos seguintes aspectos:

- a) Hábitos de traballo.
- b) Habilidades e destrezas.
- c) Actitudes de iniciativa e interese no traballo.
- d) Avances na asimilación de contidos conceptuais.

- e) Participación en actividades dentro e fóra da aula.
- f) A expresión oral a través das intervencións na clase, na posta en común de traballos en equipo, en coloquios, debates.

2_ De intercambios orais:

- a) Exposicións e postas en común
- b) Diálogos
- c) Coavaliación

3_ De análise das producións do alumnado:

- a) Fotocopias de clase
- b) Resolución de exercicios e problemas
- c) Traballos

4_ Probas específicas:

- a) Probas obxectivas
- b) Exames e controis
- c) Cuestionarios

4.4. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Bloque 1. Xeometría e debuxo técnico

- B1.1. Resolver problemas de tanxencias mediante a aplicación das propiedades do arco capaz, dos eixes e centros radicaise/ou da transformación de circunferencias e rectas por inversión, indicando graficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.

- B1.2. Debuxar curvas cíclicas e cónicas e identificar os seus principais elementos, utilizando as súas propiedades fundamentais para resolver problemas de pertenza, tanxencia ou incidencia.
- B1.3. Relacionar as transformacións homolóxicas coas súas aplicacións á xeometría plana e aos sistemas de representación, valorando a rapidez e a exactitude nos trazados que proporciona a súa utilización.

Bloque 2. Sistemas de representación

- B2.1. Valorar a importancia da elaboración de debuxos a man alzada para desenvolver a visión espacial, analizando a posición relativa entre rectas, planos e superficies, identificando as súas relacións métricas para determinar o sistema de representación axeitado e a estratexia idónea que solucione os problemas de representación de corpos espazostridimensionais.
- B2.2. Representar poliedros regulares, pirámides, prismas, cilindros e conos mediante as súas proxeccións ortográficas, analizando as posicións singulares respecto aos planos de proxección, determinando as relacións métricas entre os seus elementos, as seccións planas principais e a verdadeira magnitude ou desenvolvemento das superficies que os conforman.
- B2.3. Debuxar axonometrías de poliedros regulares, pirámides, prismas, cilindros e conos, dispoñendo a súa posición en función da importancia relativa das caras que se desexen mostrar e/ou da conveniencia dos trazados necesarios, utilizando a axuda do abatemento de figuras planas situadas nos planos coordenados, calculando os coeficientes de redución e determinando as seccións planas principais.

Bloque 3. Documentación gráfica de proxectos

- B3.1. Elaborar bosquexos, esbozos e planos necesarios para a definición dun proxecto sinxelo relacionado co deseño industrial ou arquitectónico, valorar a exactitude, a rapidez e a limpeza que proporciona a utilización de aplicacións informáticas, planificar de maneira conxunta o seu desenvolvemento, revisar o avance dos traballos e asumir as tarefas encomendadas con responsabilidade.

- B3.2. Presentar de xeito individual e colectivo os bosquexos, os esbozos e os planos necesarios para a definición dun proxecto-sinxelo relacionado co deseño industrial ou arquitectónico, valorar a exactitude, a rapidez e a limpeza que proporciona a utilización de aplicacións informáticas, planificar de maneira conxunta o seu desenvolvemento, revisar o avance dos traballos e asumir as tarefas encomendadas con responsabilidade.

4.5. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN

Realizarase un exame (e a súa correspondente recuperación) por cada unha das catro partes da materia:

- **XEOMETRÍA PLANA.** (1/5 da nota).
- **SISTEMA DIÉDRICO.** (1/5 da nota).
- **SISTEMA AXONOMÉTRICO.** (1/5 da nota).
- **SISTEMA CÓNICO** (1/5 da nota).

En cada unha das catro partes da materia faranse **exercicios prácticos** para que o alumnado comprobe que efectivamente comprende e ten asimilada a materia. Fará os exercicios en clase coa asistencia do profesor. Despois, o profesor corríraos na clase en común para todos e, finalmente, cada alumno/a corrirá os seus na casa.

Unha vez corrídos os exercicios fixarase, de común acordo entre o alumnado e o profesor, unha data de entrega para os exercicios corrídos. O profesor revisaraos e poñeralles nota. **Cando un alumno/a non entregue os seus exercicios corrídos, na data fixada de común acordo, non terá dereito a esa corrección por parte do profesor.**

As notas que o alumno/a obteña nos exercicios non serán como as dun exame normal (lembramos que se trata de exercicios xa corrídos) e servirán, no seu conxunto, para mellorar (nunca empeorar) a nota do exame nunha cantidade non superior a 1,5 puntos. Se a cualificación media de tódalas actividades entregadas en cada parte está entre 5 e 8 sumarase 0,75 puntos. Se está entre >8 e 10 sumarase 1,5 puntos. Para facer os redondeos na nota da avaliación, se a nota (exame + actividades) é decimal igual ou superior a 8 redondéase cara arriba e en caso contrario cara abaixo.

A nota que o alumno/a levará nunha avaliación será a que acadou no exame respectivo (ampliada no seu caso segundo quedou indicado no parágrafo anterior) da parte de materia que se viu nesa avaliación. Se nunha avaliación se fixeran dous ou máis exames,

a nota que o alumno/a levará na avaliación será a media de todas elas. O alumnado deberá recuperar soamente as partes da materia que teña suspensas (e terá que facelo aínda que nunha avaliación leve un aprobado como consecuencia da media dos exames que fixo en ela).

Ao final do curso realizarase un **exame final** que incluírá tódolos contidos desenrolados no curso e que servirá:

- Para recuperar algunha das partes anteriores suspensas no exame e na recuperación (con un máximo de dúas partes suspensas).
- Para facer media (1/5 da nota) coas outras catro partes na nota final.

Nota: Cando un alumno/a teña, ao final do curso, máis de dúas das catro partes da materia suspensas (o exame e a recuperación), non poderá recuperarlas no exame final. Se o desexa poderá acadar o aprobado da materia facendo un **exame especial** (de 3 horas de duración) que inclúa toda a materia.

Cando un alumno/a se teña incorporado ó curso despois da primeira avaliación, estea eximido da obrigatoriedade da asistencia á clase normal **ou perdera o dereito á avaliación continua**, non poderá recuperar as partes da materia suspensas (ou non avaliadas) no exame final, terá que facer o antedito **exame especial**.

O alumnado que non acade un 5 na avaliación ordinaria deberá facer un exame para a **avaliación extraordinaria**, realizarase tendo en conta exclusivamente os resultados acadados no **exame** respectivo, de 1 hora e 30 minutos e que incluírá unha escolma dos contidos máis salientables do curso.

Durante o tempo de clase entre a avaliación ordinaria e a extraordinaria, o alumnado repasará, coa axuda do profesor, toda a materia do curso, facendo exercicios e preguntando as dúbidas. O alumnado que obtivera un 5 ou máis na avaliación ordinaria asistirá ás clases e repasará cos seus compañeiros, pero non fará a proba extraordinaria.

4.6. PROCEDEMENTO DE RECUPERACIÓN

- A nota que o alumno/a levará nunha avaliación será a que acadou no exame respectivo (ampliada no seu caso segundo quedou indicado) da parte de materia que se viu nesa avaliación. Se nunha avaliación se fixeran dous ou máis exames, a nota que o alumno/a levará na avaliación será a media de todas elas. O alumnado deberá recuperar soamente as partes da materia que teña suspensas (e terá que facelo aínda que nunha avaliación leve un aprobado como consecuencia da media dos exames que fixo en ela), realizando un exame de recuperación de cada bloque.

- Ao final do curso realizarase un **exame final** que incluíra tódolos contidos desenrolados no curso e que servirá:
 - Para recuperar algunha das partes anteriores suspensas no exame e na recuperación (con un máximo de dúas partes suspensas).
 - Para facer media (1/5 da nota) coas outras catro partes na nota final.

Nota: Cando un alumno/a teña, ao final do curso, máis de dúas das catro partes da materia suspensas (o exame e a recuperación), non poderá recuperarlas no exame final. Se o desexa poderá acadar o aprobado da materia facendo un **exame especial** (de 3 horas de duración) que inclúa toda a materia.

- O alumnado que non acade un 5 na avaliación ordinaria deberá facer un exame para a **avaliación extraordinaria**, realizarase tendo en conta exclusivamente os resultados acadados no **exame** respectivo, de 1 hora e 30 minutos e que incluíra unha escolma dos contidos máis salientables do curso.

4.7. ORGANIZACIÓN DE MATERIAS PENDENTES

O alumnado que leve pendente a materia de **DEBUXO TÉCNICO I** poderán recuperala por dous procedementos:

1.- Dado que as dúas materias forman parte do mesmo corpo de coñecementos e tendo en conta que no segundo curso inclúense os coñecementos do primeiro, un alumno/a co DEBUXO TÉCNICO I pendente poderá recuperar a materia de cada unha das partes coa correspondente do segundo curso (ao alumno/a lle quedará recuperada a parte da materia do mesmo nome de 1º curso cando supere á do segundo). Unicamente deberá facer un exame específico da parte de Sistema acoutado que se ve integramente no primeiro curso.

2.- Facendo un exame de cada unha das partes da materia de DEBUXO TÉCNICO I, coincidindo coas datas que oportunamente sexan fixadas pola Xefatura de Estudos do centro. Seguiranse os mesmos criterios de avaliación fixados para DEBUXO TÉCNICO I.

En calquera das dúas opcións, elixidas libremente polo alumno/a ó principio do curso, o profesor prestará todo o apoio (presentación e corrección de exercicios, explicacións, etc..) que sexan precisos.

4.8. AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS A ADOPTAR

Realízase un Test inicial para detectar o alumnado que precisa da aplicación de medidas, tanto a nivel individual como a nivel colectivo.

Preténdese que o proxecto permita a flexibilización e a adaptación dos contidos.

Previamente, o profesor terá que cuestionarse:

- Que dificultades e potencialidades daranse no grupo durante o desenvolvemento dos contidos
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais se preven no desenvolvemento dos contidos
- Que recursos e estratexias manexarei para atender as necesidades individuais

O deseño da avaliación inicial está dirixido a detectar o alumnado que precisa da aplicación de medidas, tanto a nivel individual como a nivel colectivo.

Unha vez detectadas as necesidades educativas específicas, estableceranse as medidas apropiadas:

- a) Atención individual intensiva na realización de tarefas
- b) Subministración de material de apoio na aula
- c) Ampliación de tempo na realización de probas
- d) Apoios en pequeno grupo
- e) Tutorías durante os recreos
- f) Realización de tarefas en grupo
- g) Adaptación curricular intensiva de ser o caso.

Estas medidas serán aplicadas no marco da metodoloxía descrita dentro desta programación. A aplicación dunha formulación de falsa clase do revés permite dispoñer de máis tempo para o alumnado que presenta maiores dificultades polo que favorece de forma manifesta a atención á diversidade.

4.9. MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE E ACNEAE

Xeraranse un conxunto de propostas que favorecen a adaptación aos intereses, capacidades e motivacións dos alumnos respectando sempre un traballo común de base e intención formativa global que permita a consecución das competencias clave e dos obxectivos de cada curso e da etapa.

En bachillerato, as medidas de atención á diversidade dende o Departamento de Debuxo, poden ser as seguintes:

Programa de reforzo. Dirixido a aquel alumnado que promocióne ao segundo curso sen superar a materia de Debuxo Técnico I, de 1º de bacharelato. O devandito programa é organizado polo Departamento de Debuxo de xeito personalizada para cada alumno/a afectado. O programa aplicarase o próximo curso, si preséntase o caso.

Adaptacións curriculares. Esta medida está orientada para alumnos/as que presenten necesidades educativas especiais ou altas capacidades intelectuais. No caso do centro, únicamente contemplaríanse as adaptacións curriculares para os alumnos/as con altas capacidades intelectuais.

Seguimento do traballo práctico no aula: No caso de alumnos que requiran un apoio e atención máis constantes do profesor da materia para realizar os proxectos, láminas e traballos prácticos. Atención individualizada e axuda por parte do profesor.

Adaptación aos ritmos de traballo de cada alumno: A materia de Debuxo Técnico, cunha compoñente práctica prioritaria, require que o profesor teña en consideración os diferentes ritmos de aprendizaxe e de traballo do alumnado. Para iso, a clave é utilizar a flexibilidade nos prazos de entrega e no desenvolvemento dos contidos.

4.10. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Traballaranse os elementos transversais establecidos no artigo 4 do Decreto 86/2015 do 25 de xuño

1. A comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e da comunicación, o emprendemento, e a educación cívica e constitucional.
2. Desenvolvemento da igualdade efectiva entre homes e mulleres, a prevención da violencia de xénero ou contra persoas con discapacidade, e os valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.
3. Prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos, o respecto por igual aos homes e ás mulleres, e ás persoas con discapacidade, e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto ao Estado de dereito, o respecto e a consideración ás vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia
4. Promover a educación e a seguridade viaria, para a mellora da convivencia e a prevención dos accidentes de tráfico.

Os mecanismos para de traballo consistirán en:

- a) Desenvolver a autoestima e a participación, mediante o traballo en equipo
- b) Favorecer a comunicación interpersonal, promovendo a educación para a convivencia, a tolerancia e a igualdade entre homes e mulleres.
- c) A autorregulación e o uso responsable das tecnoloxías da información e a comunicación.

4. PROGRAMACIÓN ESPECÍFICAS

Debuxo Artístico. 2º curso Bacharelato

4. 1.VINCULACIÓN ENTRE OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA UN, COMPETENCIAS CLAVE, INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN CRITERIOS DE CUALIFICACION E TEMPORALIZACIÓN

BLOQUE 1. A FORMA. ESTUDO E TRANSFORMACIÓN				
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS
b, i, m, n, d, g	B1.1. Percepción e descrición obxectiva da forma.	B1.1. Desenvolve a destreza debuxística con distintos niveis de iconicidade.	DA2.B1.1.1. Interpreta e aplica formas ou obxectos atendendo a diversos graos de iconicidade, con diferentes técnicas gráficas e segundo as súas funcións comunicativas (ilustrativas, descritivas, ornamentais ou subxectivas).	CSIEE CCEC
b, i, m, n, d, g	B1.2. Modelo analítico e modelo sintético. B1.3. Retentiva e memoria visual. Consideracións mnemotécnicas.	B1.2. Interpretar unha forma ou un obxecto segundo as súas intencións comunicativas.	DA2.B1.1.2. Analiza a configuración das formas naturais e artificiais discriminando o esencial das súas características formais, mediante a execución gráfica e a discusión verbal e escrita.	CCEC CD
CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE		Metodoloxía didáctica ACTIVIDADES	COMPETENCIAS

<p>B1.1. Desenvolve a destreza debuxística con distintos niveis de iconicidade.</p>	<p>DA2.B1.1.1. Interpreta e aplica formas ou obxectos atendendo a diversos graos de iconicidade, con diferentes técnicas gráficas e segundo as súas funcións comunicativas (ilustrativas, descritivas, ornamentais ou subxectivas).</p>	<p>Realización de exercicios que estean ligados aos conceptos de obxectividade e subxectividade, iconicidade e abstracción. Repaso de técnicas secas e húmidas. Observación previa de modelos na arte: perspectiva, encaixe, proporción, composición. Reprodución de imaxes do natural e copia. Traballo de encaixe: de maneira consciente analizar os ritmos e as liñas de movemento e facer visibles os espazos xeométricos que ocupan os modelos. ^[11]_[5EP] Observación de espazos e motivos arquitectónicos para seren analizados como esqueletos de formas, como elementos morfolóxicos. Saídas para debuxar ao natural. Nocións de fotografía. Estudo e presentación das estruturas analizadas. Exposición das pescudas e dos resultados acadados. Realizar encaixes e estudos de proporcións desde un só obxecto a composicións de polo menos tres elementos. Debuxo dun só elemento potenciando algunha das súas propiedades cun fin comunicativo concreto. Debuxo de síntese de obxectos, empregando materiais deliberadamente bastos que non permitan tecnicamente chegar ao detalle. Debuxo de formas naturais. Composicións a partir de imaxes lembradas. Traballos de retentiva. Esquemmatización de formas. Interpretacións expresivas. E exercicios con escalas tonais en composicións simplificadas a partir de imaxes reais ou composicións artísticas. Actividades encamiñadas á mellora de destrezas debuxísticas.</p>	<p>CSIE E CCE C CCE C CD</p>	
<p>B1.2. Interpretar unha forma ou un obxecto segundo as súas intencións comunicativas.</p>	<p>DA2.B1.1.2. Analiza a configuración das formas naturais e artificiais discriminando o esencial das súas características formais, mediante a execución gráfica e a discusión verbal e escrita.</p>	<p>Composicións a partir de imaxes lembradas. Traballos de retentiva. Esquemmatización de formas. Interpretacións expresivas. E exercicios con escalas tonais en composicións simplificadas a partir de imaxes reais ou composicións artísticas. Actividades encamiñadas á mellora de destrezas debuxísticas.</p>	<p>CCE C CD</p>	
<p>INDICADORES DE LOGRO</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Resolver en positivo, de habelas, as probas escritas, onde se visualice o coñecemento do explicado. • Resolver en positivo as probas prácticas tipo selectividade. Nos exercicios valorarase ao igual que nas probas de selectividade: -A capacidade expresiva da técnica gráfica escollida. -A capacidade de análise e síntese. -A composición. -As relacións de proporcións entre os corpos. • Traballar con exactitude, orde e limpeza na realización das presentacións gráfico-plásticas. • Realización de todos os traballos mandados polo profesor no tempo e coa limpeza pedida. Valorar positivamente toda crítica obtida, como principio básico de aprendizaxe. • Concentración, traballo, silencio, sen levantarse nas actividades da clase. • Seguimento e traballo no caderno de campo ou diario da materia na que deberá incluír traballos de análise de formas simples, complexas, artificiais, naturais, xeométricas ou orgánicas, organización e clasificación. Trazo e bocexo, apunto, bosquexo, croques. Recursos expresivos; formas abertas e pechadas, orde e desorde. Expresividade gráfica. Estilos artísticos. Realismo e abstracción. • Identificar e analizar as imaxes sobre os diferentes momentos da arte na historia. As súas funcións básicas. • Aprender a utilizar os recursos novos creando imaxes mediante a aplicación de procesos de artes plásticas. • Emprego con propiedade da terminoloxía sen que existan ambigüidades e falsos sinónimos no uso dos termos. 			
<p>BLOQUE 2: A EXPRESIÓN DA SUBXECTIVIDADE</p>				
<p>OB- XECTI- VOS</p>	<p>CONTIDOS</p>	<p>CRITERIOS DE AVALIACIÓN</p>	<p>ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE</p>	<p>COM- PE- TEN- CIAS</p>

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

b, i, m, n, d, g	B2.1. Psicoloxía da forma e a composición. Estudo e aplicación dos elementos compositivos que rexen a intención expresiva das creacións plásticas.	B2.1. Desenvolver a capacidade de representación das formas mediante a memoria e a retentiva visual.	DA2.B2.1.1. Representa formas aprendidas mediante a percepción visual e táctil atendendo ás súas características formais esenciais.	CSIEE CCEC
b, i, m, n, d, g, p	B2.2. Comportamento e interrelación das formas tridimensionais no espazo.	B2.2. Elaborar imaxes con distintas funcións expresivas utilizando a memoria e a retentiva visual.	DA2.B2.2.1. Expresa sentimentos e valores subxectivos mediante a representación de composicións figurativas e abstractas de formas e cores (funcións expresivas). DA2.B2.2.2. Experimenta con métodos creativos de memorización e retentiva para procurar distintas representacións mediante valores lumínicos, cromáticos e compositivos, dun mesmo obxecto ou composición.	CCL CCEC CAA
b, i, m, n, d, g	B2.3. Valor expresivo da luz e da cor. B2.4. Ruptura da tradición figurativa e nacemento de novas interpretacións da realidade.	B2.3. Investigar sobre a expresividade individual, coa linguaxe propia da expresión gráfico-plástica.	DA2.B2.3.1. Analiza de forma verbal e escrita, individual e colectivamente, obras propias ou alleas, atendendo aos seus valores subxectivos.	CCL
CRITERIOS DE AVALIACIÓN		ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE		Metodoloxía didáctica ACTIVIDADES
B2.1. Desenvolver a capacidade de representación das formas mediante a memoria e a retentiva visual.		DA2.B2.1.1. Representa formas aprendidas mediante a percepción visual e táctil atendendo ás súas características formais esenciais.	Achegas ás teorías da forma, a composición, a cor. Diferentes perspectivas e análises das mesmas así como consecuencias. O debuxo a través da memoria: diferenzas entre saber e ver. As imaxes na memoria, as imaxes de memoria.	COM- PE- TEN- CIAS CSIE E CCE C
B2.2. Elaborar imaxes con distintas funcións expresivas utilizando a memoria e a retentiva visual.		DA2.B2.2.1. Expresa sentimentos e valores subxectivos mediante a representación de composicións figurativas e abstractas de formas e cores (funcións expresivas). DA2.B2.2.2. Experimenta con métodos creativos de memorización e retentiva para procurar distintas representacións mediante valores lumínicos, cromáticos e compositivos, dun mesmo obxecto ou composición.	Reflexións gráficas sobre os elementos plásticos e a subxectividade: expresión na plástica. Movements fríos e movementos cálidos. Arte e enfermidade: aproximacións a teorías sobre xenio e loucura. Análise de obras: a imaxe que conta. Traballo de discusión e exposición. Composición: entre fotografía e debuxo. Apuntamentos de agrupacións de obxectos segundo distintos criterios. Realización de exercicios para adquirir expresividade e soltura no trazo.	CCL CCE C CAA

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

B2.3. Investigar sobre a expresividade individual, coa linguaxe propia da expresión gráfico-plástica.	DA2.B2.3.1. Analiza de forma verbal e escrita, individual e colectivamente, obras propias ou alleas, atendendo aos seus valores subxectivos.	Experimentación con materiais e técnicas diversas: grafito, tinta, etc.	CCL
---	--	---	-----

INDICADORES DE LOGRO

- Resolver en positivo, de habelas, as probas escritas, onde se visualice o coñecemento do explicado.
- Resolver en positivo as probas prácticas tipo selectividade. Nos exercicios valorarase ao igual que nas probas de selectividade: -A capacidade expresiva da técnica gráfica escollida. -A capacidade de análise e síntese. -A composición. -As relacións de proporcións entre os corpos.
- Traballar con exactitude, orde e limpeza na realización das presentacións gráfico-plásticas.
- Realización de todos os traballos mandados polo profesor no tempo e coa limpeza pedida. Valorar positivamente toda crítica obtida, como principio básico de aprendizaxe.
- Concentración, traballo, silencio, sen levantarse nas actividades da clase.
- Expresión persoal a través dos elementos plásticos: capacidade para transmitir ideas e sentimentos.
- Seguimento e traballo no caderno de campo ou diario da materia na que deberá incluír traballos de análise de formas simples, complexas, artificiais, naturais, xeométricas ou orgánicas, organización e clasificación. Trazo e bocexo, apunto, bosquexo, croques. Recursos expresivos; formas abertas e pechadas, orde e desorde. Expresividade gráfica. Estilos artísticos. Realismo e abstracción.
- Identificar e analizar as imaxes sobre os diferentes momentos da arte na historia. As súas funcións básicas.
- Aprender a utilizar os recursos novos creando imaxes mediante a aplicación de procesos de artes plásticas.
- Emprego con propiedade da terminoloxía sen que existan ambigüidades e falsos sinónimos no uso dos termos.

BLOQUE 3. DEBUXO E PERSPECTIVA

OB- XEC- TI- VOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COM- PE- TEN- CIAS
b, i, m, n, d, g, p	B3.1. Valoracións da aparencia formal respecto ao punto de vista perceptivo. B3.2. Representación da forma con fins expresivos.	B3.1. Representar graficamente con diferentes niveis de iconicidade, as formas, illadas ou nunha composición, o contorno inmediato, interiores e exteriores, expresando as características espaciais e de proporcionalidade, e valores lumínicos e cromáticos.	DA2.B3.1.1. Comprende e representa as formas desde distintos puntos de vista. DA2.B3.1.2. Observa o contorno como un elemento de estudo gráfico e elabora composicións cromáticas e lineais, atendendo ás variacións formais segundo o punto de vista. DA2.B3.1.3. Representa os obxectos illados ou nun contorno coñecendo os aspectos estruturais da forma, a posición e o tamaño dos seus elementos.	CSC CSIE E CCE C CSIE E CCE C
	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	Metodoloxía didáctica ACTIVIDADES	COM- PE- TEN- CIAS
	B3.1. Representar graficamente con diferentes niveis de iconicidade, as formas, illadas ou nunha composición, o contorno inmediato, interiores e exteriores, expresando	DA2.B3.1.1. Comprende e representa as formas desde distintos puntos de vista. DA2.B3.1.2. Observa o contorno como un elemento de estudo gráfico e elabora	Representar graficamente, en bosquexos ou estudos, aspectos do contorno da aula, o edificio do centro, a contorna urbana e os exteriores naturais, a fin de conseguir expresar termos espaciais e efectos perspectivados de profundidade, así como a valoración de proporcións e contrastes lumínicos.	CSC CSIE E CCE C

<p>as características espaciais e de proporcionalidade, e valores lumínicos e cromáticos.</p>	<p>composicións cromáticas e lineais, atendendo ás variacións formais segundo o punto de vista. DA2.B3.1.3. Representa os obxectos illados ou nun contorno coñecendo os aspectos estruturais da forma, a posición e o tamaño dos seus elementos.</p>	<p>Investigar e desenvolver un traballo sobre temas arquitectónicos. Representar graficamente un conxunto de volumes xeométricos e naturais e describir a disposición dos elementos entre si, atendendo ás proporcións e deformacións perspectivas, representando o espazo expresado a través das proporcións relativas dos volumes e os efectos derivados da converxencia, a obliqüidade e a superposición</p>	<p>CSIE E CCE C</p>
<p>INDICADORES DE LOGRO</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Resolver en positivo, de habelas, as probas escritas, onde se visualice o coñecemento do explicado. • Resolver en positivo as probas prácticas tipo selectividade. Nos exercicios valorarase ao igual que nas probas de selectividade: -A capacidade expresiva da técnica gráfica escollida. -A capacidade de análise e síntese. -A composición. -As relacións de proporcións entre os corpos. • Traballar con exactitude, orde e limpeza na realización das presentacións gráfico-plásticas. • Realización de todos os traballos mandados polo profesor no tempo e coa limpeza pedida. Valorar positivamente toda crítica obtida, como principio básico de aprendizaxe. • Concentración, traballo, silencio, sen levantarse nas actividades da clase. • Expresión persoal a través dos elementos plásticos: capacidade para transmitir ideas e sentimentos. • Seguimento e traballo no caderno de campo ou diario da materia na que deberá incluír traballos de análise de formas simples, complexas, artificiais, naturais, xeométricas ou orgánicas, organización e clasificación. Trazo e bocexo, apunto, bosquexo, croques. Recursos expresivos; formas abertas e pechadas, orde e desorde. Expresividade gráfica. Estilos artísticos. Realismo e abstracción. • Identificar e analizar as imaxes sobre os diferentes momentos da arte na historia. As súas funcións básicas. • Aprender a utilizar os recursos novos creando imaxes mediante a aplicación de procesos de artes plásticas. • Emprego con propiedade da terminoloxía sen que existan ambigüidades e falsos sinónimos no uso dos termos. • Emprego axeitado da representación do espazo distinguindo con propiedade os diferentes sistemas de representación. 		

4.2. METODOLOXÍA DIDÁCTICA E MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

No ensino do Debuxo Artístico é de vital importancia a confianza e as relacións entre o grupo clase e co profesor, co fin de fomentar e producir un ambiente favorable para a comunicación.

Os métodos docentes utilizados na asignatura de Debuxo Artístico, son os que tradicionalmente utilizáronse sempre nos ensinos artísticos. Trátase dun método individualizado, baseado no facer diario, na estimulación e no espírito inconformista ante os resultados obtidos, encamiñada a fomentar a creatividade persoal e os aspectos máis gratificantes do debuxo: o ensino do modo de ver e analizar, as técnicas, os recursos e modos de representar.

É necesario establecer un nivel teórico e práctico mínimo asequible ao conxunto dos alumnos/as, que haberá de establecerse a principio de curso tras unha oportuna avaliación inicial dos grupos, que verificará o estado de desenvolvemento tanto do grupo como de individuo.

Unha aprendizaxe significativa e participativo implica a necesidade de planificar o mesmo de forma coherente e estruturado, de forma que se favoreza o avance conceptual, procedimental e actitudinal do alumnado a través dun conxunto de actividades motivadoras, relacionadas cos obxectivos e contidos da materia.

A estreita relación entre os contidos conceptuais e procedimentales desta asignatura marca unha liña metodolóxica activa, investigadora e participativa que desenvolva no alumnado as súas capacidades expresivas a través do emprego e utilización dos recursos de debuxo:

-Metodoloxía activa, baseada na propia experiencia persoal.

-Metodoloxía participativa, na que se establezan os tempos, a avaliación e a autoevaluación, o diálogo aberto, e a colaboración, incluíndo ao alumnado no deseño e desenvolvemento do proceso de ensino aprendizaxe.

-Metodoloxía investigativa, onde se sitúa a alumnos e alumnas en contextos de observación e experiencias, de forma que adquiren coñecementos e destrezas a través da experimentación reflexiva.

-Metodoloxía interdisciplinar , onde os coñecementos expostos interrelacionar con outras materias.

A convivencia e o contacto co resto dos alumnos/as, facilita desenvolver un ambiente de respecto cara aos demais, cara ao seu traballo e o desenvolvemento da crítica constructiva.

Para fomentar o ambiente de clase realizaranse:

-Actividades de iniciación.

-Actividades de investigación.

-Actividades coa contorna.

-Actividades interdisciplinares.

-Actividades de autoevaluación.

A docencia e a aprendizaxe do debuxo requiren de realizar moitas sesións prácticas, de diferentes ritmos, diferentes técnicas, diferentes formatos e diferentes intencións ao debuxar.

Para iso é imprescindible, que o alumno poida traballar nun espazo, onde o /a profesora poida cambiar de traballo, con facilidade, normalidad e sen esforzo algún, véndoo o alumno como o que debe ser, algo normal.

Debemos analizar moitos debuxos, copiar do natural, de grandes artistas, aproveitar a tecnoloxía do noso tempo e dispoñer através da rede, de calquera obxecto, modelo ou paisaxe proxectada. Ver vídeos de materiais, de artista, de procedementos.

Considero que a motivación é clave nesta materia para aprender e para iso o alumno deberá ir perdendo, o medo a facelo mal, o medo ao ridículo, a ensinar o seu traballo aos seus compañeiros ou quen estivese diante, para iso, comentaremos moitos, moitos dos traballos a media váianse facendo tratando que o alumno aprenda a ver o que está ben e o que se pode ou debe mellorar do seu traballo e do dos seus compañeiros.

O debuxo está na cabeza e non na man, pero esta precisa dun adestramento para coordinarse coa cabeza. Xunto co desenvolvemento da percepción, os coñecementos de perspectiva e práctica de técnicas e procedementos, a man debe ir gañando sensibilidade no trazo, velocidade e definición. Todos isto conséguense através da realización de moitos e diferentes exercicios. Apuntes rápidos na clase, debuxos de observación e encaixe polo miudo, traballos de investigación..etc.

Materiais e recursos didácticos.

Os recursos pedagóxicos poderíamos dividilos en:

Recursos materiais (convencionais e non convencionais)

Recursos impresos: libros de texto, cartel, xornais..

Recursos audiovisuales: transparencias, diapositivas, videos...

Recursos informáticos: Programas didácticos e profesionais.

Recursos curriculares: Materiais de consulta, guías...

Recursos espaciais: centro, aula, rúa, exposicións, se as houber...

O Centro conta con unha aula de Debuxo para Plástica e Debuxo técnico que non é suficiente e por tanto habilitouse unha exclusiva para Debuxo Artístico, pero tamén se usarán outras aulas como a Biblioteca.

Respecto ao mobiliario da aula deberá contemplar como mínimo: mesa e cadeira para o profesor, mesas grandes de debuxo con banquetas, caballetes, borriquetas, mesas para bodegós, focos de luz, alargadeiras de luz, pantalla para proxectar e fiestras con cortinas para escurecer a clase, así como diferentes esculturas de escaiola, cerámicas, e calquera obxecto para a realización de bodegós como xoguetes, plantas etc.

A aula adecuarase para que favoreza o traballo dinámico, a liberdade de movemento, a interacción do grupo, etc. Facilitaranse medios para archivar os materiais producidos para o seu accesibilidade. Na aula dispoñerase dos medios tecnolóxicos necesarios para a exposición deses materiais e os traballos de investigación dos alumnos.

4.3. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

1_Observación sistemática. Centrada nos seguintes aspectos:

- a) Hábitos de traballo.
- b) Habilidades e destrezas.
- c) Actitudes de iniciativa e interese no traballo.
- d) Avances na asimilación de contidos conceptuais.
- e) Participación en actividades dentro e fóra do aula.
- f) A expresión oral a través das intervencións en clase, na posta en común de traballos de equipo, en coloquios, debates.

2_ De intercambios orais:

- a)Exposicións e postas en común
- b) Diálogos

3_ De análise das producións do alumnado:

- a)Caderno de clase
- b)Textos escritos e producións orais, musicais, plásticas ou motrices
- c)Resolución de exercicios e problemas
- d)Resumos e mapas conceptuais
- e)Traballos
- f)Portfolio

4_ Probas específicas:

- a) Probas obxectivas
- b)Exames e controis orais ou escritos
- c) Cuestionarios

4.4. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Bloque 1. O debuxo como ferramenta

- B1.2. Utilizar con criterio os materiais e a terminoloxía específica.

- B1.3. Amosar unha actitude autónoma e responsable, respectando as producións propias e alleas, así como o espazo de traballo e as pautas indicadas para a realización de actividades, achegando á aula todos os materiais necesarios.

Bloque 2. Liña e forma

- B2.1. Describir graficamente obxectos naturais ou artificiais, amosando a comprensión da súa estrutura interna.
- B2.2. Empregar a liña para a configuración de formas e transmisión de expresividade.

Bloque 3. A composición e os seus fundamentos

- B3.1. Elaborar composicións analíticas, descritivas e expresivas con diferentes graos de iconicidade.
- B3.2. Aplicar as leis básicas da percepción visual ao representar distintos volumes xeométricos ou orgánicos dentro dun espazo compositivo, atendendo ás proporcións e á perspectiva.

Bloque 4. A luz. O claroscuro e a textura

- B4.1. Representar o volume de obxectos e espazo tridimensionais mediante a técnica do claroscuro.
- B4.2. Valorar a influencia da luz como configuradora de formas e o seu valor expresivo.
- B4.3. Explorar as posibilidades expresivas da textura visual e o claroscuro

Bloque 5. A cor

- B5.1. Coñecer e aplicar os fundamentos teóricos sobre a cor e as relacións cromáticas, tanto na expresión gráfico-plástica como na análise de diversas manifestacións artísticas.

En 2º aumenta a dificultade de os traballos. Se refuerzan os contenidos a través da dificultade das propostas plásticas.

4.5. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN 2º Bac.

Traballos feitos durante a avaliación: 50%

Exame de avaliación: 40%

No caso no que o profesor decidise non facer proba de avaliación a cualificación sería a seguinte:

Traballos feitos durante a avaliación: 90%

Actitude de traballo na clase: 10%

• Promoción do alumnado

Promocionarán a materia aqueles alumnos que superasen os obxectivos expostos ao principio, é dicir aqueles alumnos que superasen positivamente as tres avaliacións, a "**Avaliación Final**" será o resultado da media aritmética das tres avaliacións (sempre que as tres sexan superadas).

4.6. PROCEDEMENTO DE RECUPERACIÓN

- **Entre avaliacións:** Entrega dos traballos non presentados en cada unha das avaliacións. Control similar de contidos teóricos ou prácticos dos realizados en cada avaliación.

- **Proba de Extraordinaria:**

1. **Exame** práctico a realizar na aula, na data prevista polo centro, baseado nos contidos mínimos da materia. Tipo selectividade . (5,5 puntos)

2. **Traballos realizados en DINA3** que se presentarán o día do exame práctico a finais de xuño:

A) A partir dun bodegón ó que se lle aplique unha fonte de luz realizar un debuxo do bodegón coa técnica do grafito aplicando o claroscuro. (1,5 puntos) .

B) A partir dunha imaxe que elixas dunha revista e que pegues nun DIN A3, realiza un debuxo con rotuladores negros de distintos grosores. (1,5 puntos)

C) Mediante unha liña continua e curva realiza unha composición libre que ocupe un DIN A3, pinta cada espazo xerado cunha cor. Utiliza a técnica que prefiras (lapis de cores, témperas, acrílicos, acuarelas, etc.) (1,5 puntos).

- **Alumnado con cambio de modalidade:** Exame práctico a realizar na aula, na data prevista polo centro, baseado nos contidos mínimos da materia. To selectividade .

4.7. ORGANIZACIÓN DE MATERIAS PENDENTES

- **Pendientes:** aos alumnos coa materia pendente de cursar por cambio de vía ou de recuperar daráselles a opción de recuperala mediante a realización de traballos tutelados polo profesor que asigne o departamento ao longo do curso ou pola realización dun exame ou exames na data que a xefatura de estudos designe para tal fin, no que se aplicarán os criterios de avaliación e de cualificación establecidos.

4.8. AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS A ADOPTAR

O deseño da avaliación inicial está dirixido a detectar o alumnado que precisa da aplicación de medidas, tanto a nivel individual como a nivel colectivo.

Unha vez detectadas as necesidades educativas específicas, estableceranse as medidas apropiadas:

- a) Atención individual intensiva na realización de tarefas
- b) Subministración de material de apoio na aula
- c) Ampliación de tempo na realización de probas
- d) Apoios en pequeno grupo
- e) Tutorías durante os recreos
- f) Realización de tarefas en grupo
- g) Adaptación curricular intensiva de ser o caso.

Estas medidas serán aplicadas no marco da metodoloxía descrita dentro desta programación. A aplicación dunha formulación de falsa clase do revés permite dispoñer de máis tempo para o alumnado que presenta maiores dificultades polo que favorece de forma manifesta a atención á diversidade.

4.9. MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE E ACNEAE

Xeraranse un conxunto de propostas que favorecen a adaptación aos intereses, capacidades e motivacións dos alumnos respectando sempre un traballo común de base e intención formativa global que permita a consecución das competencias clave e dos obxectivos de cada curso e da etapa.

En bachillerato, as medidas de atención á diversidade dende o Departamento de Debuxo, poden ser as seguintes:

Programa de reforzo. Dirixido a aquel alumnado que promocione ao segundo curso sen superar a materia de Debuxo Artístico I, de 1º de bacharelato. O devandito programa é organizado polo Departamento de Debuxo de xeito personalizada para cada alumno/a afectado. O programa aplicarase o próximo curso, si preséntase o caso.

Adaptacións curriculares. Esta medida está orientada para alumnos/as que presenten necesidades educativas especiais ou altas capacidades intelectuais. No caso do centro, únicamente contemplaríanse as adaptacións curriculares para os alumnos/as con altas capacidades intelectuais.

Seguimento do traballo práctico no aula: No caso de alumnos que requiran un apoio e atención máis constantes do profesor da materia para realizar os proxectos, láminas e traballos prácticos. Atención individualizada e axuda por parte do profesor.

Adaptación aos ritmos de traballo de cada alumno: A materia de Debuxo Artístico, cunha compoñente práctica prioritaria, require que o profesor teña en consideración os diferentes ritmos de aprendizaxe e de traballo do alumnado. Para iso, a clave é utilizar a flexibilidade nos prazos de entrega e no desenvolvemento dos contidos.

4.10. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Traballaranse os elementos transversais establecidos no artigo 4 do Decreto 86/2015 do 25 de xuño

1. A comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e da comunicación, o emprendemento, e a educación cívica e constitucional.
2. Desenvolvemento da igualdade efectiva entre homes e mulleres, a prevención da violencia de xénero ou contra persoas con discapacidade, e os valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.
3. Prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos, o respecto por igual aos homes e ás mulleres, e ás persoas con discapacidade, e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto ao Estado de dereito, o respecto e a consideración ás vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia
4. Promover a educación e a seguridade viaria, para a mellora da convivencia e a prevención dos accidentes de tráfico.

Os mecanismos para de traballo consistirán en:

- a) Desenvolver a autoestima e a participación, mediante o traballo en equipo
- b) Favorecer a comunicación interpersonal, promovendo a educación paraa convivencia, a tolerancia e a igualdade entre homes e mulleres
- c) A autorregulación e o uso responsable das tecnoloxías da información e a comunicación

4. PROGRAMACIÓNS ESPECÍFICAS

FUNDAMENTOS DA ARTE 2º Bacharelato

4. 1.VINCULACIÓN ENTRE OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN DE CADA UN, COMPETENCIAS CLAVE, INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN CRITERIOS DE CUALIFICACION E TEMPORALIZACIÓN

Bloque 1. O Romanticismo					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Rúbricas Fundamentos da Arte I	Comp.
b d e n	B1.1. Claves do Romanticismo: expresión desaforada do sentimento e oposición ao intelectua- lismo racionalista do século XVIII. B1.2. Orientalismo idílico. Actitude vital de Lord Byron.	B1.1. Recoñecer as claves teóricas da obra artística romántica.	FA2.B1.1.1. Analiza o sentimento romántico e a súa relación coa arte.	- Insuficiente (1/4): Analiza e define con bastante confusión o movemento cultural do Romanticismo, o seu sentimento en relación coa arte e o auxe dos nacionalismos, así como, diferenza con incoherencias a connotación que hoxe en día se lle adoita dar ao termo romántico. Neste sentido, con imprecisións importantes, distingue as principais obras arquitectónicas españolas deste movemento e a obra pictórica de pintores románticos europeos, valorando a base histórica e o resultado plástico da balsa da Medusa, de Géricault e A morte do Sardanápalo, de Delacroix; analiza a produción pictórica de Goya, comparándoa coa dos pintores románticos franceses, para así interpretar, relacionar e crear paralelismos coa pintura expresionista do século XX, a obra de Velázquez e a pintura impresionista; explica as orixes da impresión fotográfica; comenta a música romántica, con especial atención a Beethoven, explicando os principais cambios que introduciu en fôrmaa sonata e sinfonía, así como ás pezas máis representativas de Verdi ou Wagner, relacionando as obras deste último coa mitoloxía germánica; identifica de forma inadecuada as artes decorativas dos estilos Regency e Napoleón III; explica o nacemento da danza clásica en Francia, así como os elementos	CSIEE CCEC
b d e h n	B1.1. Claves do Romanticismo: expresión desaforada do sentimento e oposición ao intelectua- lismo racionalista do século XVIII.	B1.2. Diferenciar o significado do termo "román- tico" aplicado ao movemento artístico do século XIX e o uso actual.	FA2.B1.2.1. Diferencia o termo romántico apli- cado ao movemento artístico do século XIX e o uso actual.		CCL ^{SEP} CCEC
b d e n	B1.3. Nacionalismo italiano e xermánico.	B1.3. Relacionar o romanticismo artístico co auxe do nacionalismo e a creación dos estados alemán e italiano.	FA2.B1.3.1. Relaciona o romanticismo e o auxe do nacionalismo.		CSC CCEC
b d	B1.4. Arquitectura: continuación e evolución do	B1.4. Analizar os principais	FA2.B1.4.1. Identifica os principais edificios españois da época: teatro Romea (Murcia),		CD

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

	neoclasicismo.	edificios españois da época.	tea- tro Falla (Cádiz), teatro Campoamor Oviedo),	esenciais que a conforman. Para todo iso, copiando elabora diferentes producións ou proxectos a partir de visitas presenciais ou virtuais a museos, concertos e espectáculos de ballet, utilizando diversas fontes de documentación e unha terminoloxía específica.	CCEC
e n	B1.5. Arquitectura española: edificios notables.		Arco do Triunfo e Pazo de Xustiza (Barcelona), etc.		
b d e n	B1.6. Pintura romántica.	B1.5. Identificar os pintores románticos europe- os.	FA2.B1.5.1. Sopesa a importancia da obra pictórica de Karl Friedrich Schinkel, Caspar Da- vid Friedrich, Thomas Cole, John Constable, William Turner e outros.	-Suficiente/ ben (5/6): Analiza e define de forma un tanto confusa o movemento cultural do Romanticismo, o seu sentimento en relación coa arte e o auxe dos nacionalismos, así como, diferenza con ambigüidades a connotación que hoxe en día se lle adoita dar ao termo romántico. Neste sentido, sen imprecisións importantes, distingue as principais obras arquitectónicas españolas deste movemento e a obra pictórica de pintores románticos europeos, valorando a base histórica e o resultado plástico da balsa da Medusa, de Géricault e A morte do Sardanápalo, de Delacroix;	CCEC
b d e n	B1.7. Pintura romántica en Francia.	B1.6. Comparar a pintura romántica francesa e a obra de Goya, e detectar semellanzas e influencias.	FA2.B1.6.1. Analiza a pintura romántica france- sa: Théodore Géricault, Eugène Delacroix e An- toine-Jean Gros.	analiza a produción pictórica de Goya, comparándoa coa dos pintores románticos franceses, para así interpretar, relacionar e crear paralelismos coa pintura expresionista do século XX, a obra de Velázquez e a pintura impresionista; explica as orixes da impresión fotográfica; comenta a música romántica, con especial atención a Beethoven, explicando os principais cambios que introduciu en fórmaa sonata e sinfonía, así como ás pezas máis representativas de Verdi ou Wagner, relacionando as obras deste último coa mitoloxía germánica; identifica de forma aceptable as artes decorativas dos estilos Regency e Napoleón III; explica o nacemento da danza clásica en Francia, así como os elementos esenciais que a conforman. Para todo iso, a partir algunhas de pautas elabora diferentes producións ou proxectos a partir de visitas presenciais ou virtuais a museos, concertos e espectáculos de ballet, utilizando diversas fontes de documentación e unha terminoloxía específica.	CCEC
b d e n	B1.8. Pintura en España: Goya.	B1.7. Identificar a obra pictórica de Goya.	FA2.B1.7.1. Recoñece a obra pictórica de Goya.		CCEC
b d e n	B1.9. Goya e o expresionismo das pinturas negras.	B1.8. Comparar as pinturas negras con expre- sións artísticas parecidas de artistas doutras épocas, especialmente coa pintura expresionista do século XX.	FA2.B1.8.1. Comenta as pinturas negras de Goya.		CCEC
			FA2.B1.8.2. Compara a obra de Goya de carac- terísticas expresionistas con obras de contido formal similar noutras épocas e culturas.		CAA CCEC
b d e n	B1.10. A narración na pintura romántica.	B1.9. Comentar a composición de elementos pictóricos e narrativos de cadros emblemáticos da pintura romántica.	FA2.B1.9.1. Comenta o cadro "A balsa da Me- dusa" de Géricault, valorando a base histórica e o resultado plástico.		CCL CCEC
			FA2.B1.9.2. Analiza a pintura "A morte de Sar- danápalo".		CCEC
b d e n	B1.11. Etapas na pintura de	B1.10. Analizar as etapas	FA2.B1.10.1. Identifica os principais cadros	- Notable (7/8): Analiza e define de forma bastante detallada o movemento cultural do Romanticismo, o seu sentimento en	CCEC

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

	Goya. B1.12. Goya: clasificación temática das súas obras principais.	pictóricas de Goya.	do pintor aragonés. FA2.B1.10.2. Clasifica a temática dos cadros de Goya.	relación coa arte e o auxe dos nacionalismos, así como, diferenza con certa coherencia a connotación que hoxe en día se lle adoita dar ao termo romántico. Neste sentido, con precisión, distingue as principais obras arquitectónicas españolas deste movemento e a obra pictórica de pintores románticos europeos, valorando a base histórica e o resultado plástico da balsa da Medusa, de Géricault e A morte do Sardanápalo, de Delacroix; analiza a produción pictórica de Goya, comparándoa coa dos pintores románticos franceses, para así interpretar, relacionar e crear paralelismos coa pintura expresionista do século XX, a obra de Velázquez e a pintura impresionista; explica as orixes da impresión fotográfica; comenta a música romántica, con especial atención a Beethoven, explicando os principais cambios que introduciu en forma de sonata e sinfonía, así como ás pezas máis representativas de Verdi ou Wagner, relacionando as obras deste último coa mitoloxía germánica; identifica de forma adecuada as artes decorativas dos estilos Regency e Napoleón III; explica o nacemento da danza clásica en Francia, así como os elementos esenciais que a conforman. Para todo iso, con pouca axuda elabora diferentes producións ou proxectos a partir de visitas presenciais ou virtuais a museos, concertos e espectáculos de ballet, utilizando diversas fontes de documentación e unha terminoloxía específica.	CCEC
b d e n	B1.8. Pintura en España: Goya.	B1.11. Comparar a obra pictórica de Goya e de Velázquez.	FA2.B1.11.1. Relaciona o cadro "A familia de Carlos IV" con "As Meninas". FA2.B1.11.2. Relaciona o cadro "A leiteira de Bordeos" coa pintura impresionista posterior.	CCEC	
b d e n	B1.13. Inicios da fotografía. B1.14. Temas fotográficos: retrato, paisaxe e historia. O pictorialismo.	B1.12. Explicar as orixes da impresión fotográfica.	FA2.B1.12.1. Identifica as primeiras impresións fotográficas.	CMCCT CCEC	
b d e n	B1.15. Música romántica. B1.16. Ludwig Van Beethoven: obras principais (obra sinfónica, concertos e sonatas). B1.17. Ludwig Van Beethoven e a superación do clasicismo musical. B1.18. Óperas: Verdi, Wagner e a mitoloxía xermánica.	B1.13. Comparar a música romántica coas anteriores ou posteriores.	FA2.B1.13.1. Comenta a música romántica, nomeadamente as principais obras de Beethoven FA2.B1.13.2. Coñece e explica os principais cambios introducidos por Beethoven na forma sonata e sinfonía. FA2.B1.13.3. Identifica pezas representativas da obra de Verdi, Wagner e outros. FA2.B1.13.4. Relaciona a obra musical de Wagner e a mitoloxía xermánica.	CCEC CCEC CCEC CCEC	
b d e n	B1.19. Indumentaria, moblaxe e decoración de interiores: estilos Regency e	B1.14. Describir as claves estilísticas da moblaxe e dos obxectos suntuarios (xoiaría, reloxos e vestuario) dos estilos	FA2.B1.14.1. Identifica as claves estilísticas na indumentaria, na moblaxe e na decoración dos estilos Regency e Napoleón III.	CCEC	

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

	Napoleón III.	Regency e Napoleón III.		paralelismos coa pintura expresionista do século XX, a obra de Velázquez e a pintura impresionista; explica as orixes da impresión fotográfica; comenta a música romántica, con especial atención a Beethoven, explicando os principais cambios que introduciu en forma de sonata e sinfonía, así como ás pezas máis representativas de Verdi ou Wagner, relacionando as obras deste último coa mitoloxía germánica; identifica de forma adecuada e completa as artes decorativas dos estilos Regency e Napoleón III; e explica o nacemento da danza clásica en Francia e os elementos esenciais que a conforman. Para todo iso, elabora de forma totalmente autónoma diferentes producións ou proxectos a partir de visitas presenciais ou virtuais a museos, concertos e espectáculos de ballet, utilizando diversas fontes de documentación e unha terminoloxía específica. Nas presentacións orais, expón os seus argumentos no canto de lelos. Realiza presentacións creativas e artísticas. Estrutura con claridade e orde as súas ideas.	
a b d e i n	B1.20. Xoiaría e relojaría: o dourado.	B1.15. Analizar a técnica do dourado ao mercurio, incidindo na toxicidade do proceso, en relación coa explotación do ouro na actualidade.	FA2.B1.15.1. Comenta a relación entre a relojaría da época e o bronce dourado ao mercurio.		CMCC T CCEC
b d e h n p	B1.20. Xoiaría e relojaría: o dourado.	B1.16. Debater acerca da simboloxía do ouro en diferentes culturas.	FA2.B1.16.1. Compara pezas fabricadas en ouro ao longo das diversas culturas da humanidade.		CCEC
b d e n	B1.21. Nacemento da danza clásica.	B1.17. Comentar o nacemento en Francia da danza clásica e os seus elementos clave, por exemplo o uso do tutú e o baile de puntas. ■	FA2.B1.17.1. Explica o nacemento en Francia da danza clásica e os elementos clave que a compoñen.	CCEC	

Bloque 2. O Romanticismo tardío (1850-1900)

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Rúbricas Fundamentos da Arte I	Comp.
b d e n	B2.1. Revolución Industrial. Colonización de África. Guerra con China. Guerra de Secesión norteamericana. Independencia latinoamericana.	B2.1. Identificar os principais feitos políticos da segunda metade do século XIX e a súa relación coa arte do seu tempo.	FA2.B2.1.1. Relaciona o internacionalismo político europeo e a chegada a Europa da arte de Oriente.	- Insuficiente (1/4): Analiza con imprecisións os movementos artísticos da segunda metade do século XIX, relacionándoos co seu contexto histórico cultural. Desta maneira, con profundidade e inxenuidade, identifica os historicismos e revivals en arquitectura e explica a relación entre a arquitectura decimonónica e as exposicións universais de París e a Torre Eiffel, Londres e Barcelona; detalla e compara a evolución da escultura europea e distingue a española; explica a pintura orientalista europea a través de autores españois; examina a visión romántica da historia na obra de	CAA
	B2.2. Nacionalismo italiano e xermánico. Historicismo nostálxico.		FA2.B2.1.2. Comenta a Guerra de Secesión norteamericana e a súa influencia na arte.		CCEC
b d e n	B2.3. Arquitectura. Neostilos:	B2.2. Recoñecer os elementos de estilos anteriores aplicados a	FA2.B2.2.1. Identifica os edificios relacionados cos movementos neogótico e		CCEC

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

	neomudéxar e neogótico.	edificios da época: arcadas, columnas, decoración, etc.	neomudéxar.	Eduardo Rosales, Francisco Pradilla e Alejandro Ferrant; recoñece a produción pictórica dos Pompier franceses; e relaciona os retratos de Madrazo cos Franz Xaver Wintelhalter; identifica e valora os deseños téxtiles e de vestiarios de Mariano Fortuny e Madrazo; explica o movemento esteticista británico de Arts & Crafts e as formulacións estéticas de William Morris, así como analiza a obra pictórica dos prerrefaelista ligados a esta corrente. Ademais, con incoherencia, recoñece os retratos fotográficos de Nadar e compara o retrato pictórico co fotográfico;	
b d e h n	B2.4. Exposicións universais de París, Londres e Barcelona. A torre Eiffel.	B2.3. Relacionar as exposicións universais de París, Londres, Barcelona e outras coa expansión das novas correntes arquitectónicas.	FA2.B2.3.1. Relaciona as exposicións universais de París e Londres coa arquitectura.	describe a orixe da cinematografía e os seus pioneiros no seu contexto. Por último, con dificultade, recoñece a produción musical de compositores eslavos e analiza o ballet O lago dos cisnes de Tchaikovsky; e comenta e identifica os fragmentos máis populares da zarzuela española.	CCEC
			FA2.B2.3.2. Identifica os elementos principais da erección da torre Eiffel.		CCEC
b c d e n	B2.5. Escultura: Auguste Rodin. B2.6. Camille Claudel, escultora.	B2.4. Comparar a evolución escultórica desde o clasicismo, por exemplo Canova, coa nova plasticidade de Rodin e Camille Claudel.	FA2.B2.4.1. Explica a evolución do clasicismo de Canova ao expresionismo de Rodin.		CCEC
			FA2.B2.4.2. Analiza a obra de Camille Claudel.		CCEC
b c d e n	B2.5. Escultura: Auguste Rodin. B2.6. Camille Claudel, escultora.	B2.5. Analizar a obra de Camille Claudel e a súa relación con Auguste Rodin.	FA2.B2.5.1. Compara a obra de Rodin e Camille Claudel e establece as conclusións pertinentes.	-Suficiente/ ben (5/6): Analiza sen imprecisións importantes, os movementos artísticos da segunda metade do século XIX, relacionándoos co seu contexto histórico cultural. Desta maneira, con suficiente profundidade e conciencia superficial, identifica os historicismos e revivals en arquitectura e explica a relación entre a arquitectura decimonónica e as exposicións universais de París e a Torre Eiffel, Londres e Barcelona; detalla e compara a evolución da escultura europea e distingue a española; explica a pintura orientalista europea a través de autores españois; examina a visión romántica da historia na obra de Eduardo Rosales, Francisco Pradilla e Alejandro Ferrant; recoñece a produción pictórica dos Pompier franceses; e relaciona os retratos de Madrazo cos Franz Xaver Wintelhalter; identifica e valora os deseños téxtiles e de vestiarios de Mariano Fortuny e Madrazo;	CSC CCEC
b d e n	B2.7. Mariano Benlliure.	B2.6. Identificar os principais escultores españois da época, sinalando a obra de Mariano Benlliure.	FA2.B2.6.1. Identifica a escultura española, especialmente a obra de Mariano Benlliure.		CCEC
b d e n	B2.8. Pintura orientalista europea e española.	B2.7. Identificar o xénero pictórico da "pintura orientalista", a partir da obra pictórica de artistas europeos e españois, por exemplo Mariano Fortuny.	FA2.B2.7.1. Identifica a pintura orientalista europea (francesa, inglesa, etc.) cos orientalistas españois, por exemplo Mariano Fortuny.		CCEC
b d e n	B2.9. Historicismo: Eduardo Rosales, Francisco Pradilla e Alejandro Ferrant.	B2.8. Analizar a visión romántica da historia e o auxe do	FA2.B2.8.1. Relaciona a obra pictórica historicista dos pintores Eduardo Rosales,	explica o movemento esteticista británico de Arts & Crafts e as formulacións estéticas de William Morris, así como analiza	CCEC

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

		historicismo pictórico.	Francisco Pradilla e Alejandro Ferrant.	a obra pictórica dos prerrefaelista ligados a esta corrente.	
b d e n	B2.10. Pintura. Francia: os Pompier (Bouguereau, Cormon, Alexandre Cabanel e Jean-Léon Gérôme).	B2.9. Confeccionar un catálogo de obras de fin de século relacionadas coa pintura "pompier", por exemplo de Bouguereau, Cormon, Alexandre Cabanel ou Jean-Léon Gérôme.	FA2.B2.9.1. Recoñece a obra dos pintores "pompier" franceses: Bouguereau, Cormon, Alexandre Cabanel e Jean-Léon Gérôme, entre outros.	Ademais, con algunhas ambigüidades, recoñece os retratos fotográficos de Nadar e compara o retrato pictórico co fotográfico; describe a orixe da cinematografía e os seus pioneiros no seu contexto. Por último, sen dificultade destacable, recoñece a produción musical de compositores eslavos e analiza o ballet O lago dos cisnes de Tchaikovsky; e comenta e identifica os fragmentos máis populares da zarzuela española.	CCEC
b d e n	B2.11. Retrato galante: Madrazo e Franz Xaver Wintelhalter.	B2.10. Comparar os retratos de Madrazo coas obras de pintores coetáneos, por exemplo Madrazo e Franz Xaver Wintelhalter.	FA2.B2.10.1. Relaciona o retrato pictórico de Madrazo e Franz Xaver Wintelhalter.	- Notable (7/8): Analiza con bastante precisión os movementos artísticos da segunda metade do século XIX, relacionándoos co seu contexto histórico cultural. Desta maneira, con profundidade e deliberación, identifica os historicismos e revivals en arquitectura e explica a relación entre a arquitectura decimonónica e as exposicións universais de París e a Torre Eifel, Londres e Barcelona; detalla e compara a evolución da escultura europea e distingue a española; explica a pintura orientalista europea a través de autores españois; examina a visión romántica da historia na obra de Eduardo Rosales, Francisco Pradilla e Alejandro Ferrant; recoñece a produción pictórica dos Pompier franceses; e relaciona os retratos de Madrazo cos	CCEC
b d e n	B2.12. Mariano Fortuny e Madrazo, artista total: pintor, escenógrafo, deseñador de moda e inventor. B2.13. Decoración e moda: Mariano Fortuny e Madrazo.	B2.11. Recoñecer a evolución na moda feminina.	FA2.B2.11.1. Recoñece os traballos de deseño e vestuario de Mariano Fortuny e Madrazo.	Franz Xaver Wintelhalter; identifica e valora os deseños téxtiles e de vestiarios de Mariano Fortuny e Madrazo; explica o movemento esteticista británico de Arts & Crafts e as formulacións estéticas de William Morris, así como analiza a obra pictórica dos prerrefaelista ligados a esta corrente.	CD CCEC
b d e n	B2.14. Movemento "Arts and Crafts": William Morris.	B2.12. Debater acerca do movemento romántico de volta á fabricación artesanal inglés "Arts and Crafts".	FA2.B2.12.1. Explica o movemento inglés "Arts and Crafts".	Ademais, con certa coherencia, recoñece os retratos fotográficos de Nadar e compara o retrato pictórico co fotográfico; describe a orixe da cinematografía e os seus pioneiros no seu contexto. Por último, con fluidez, recoñece a produción musical de compositores eslavos e analiza o ballet O lago dos cisnes de Tchaikovsky; e comenta e identifica os	CSIEE CCEC
b d e n	B2.14. Movemento "Arts and Crafts": William Morris.	B2.13. Comentar as formulacións estéticas de William Morris.	FA2.B2.13.1. Comenta as formulacións estéticas de William Morris.		CMCCT CCEC
b d e n	B2.15. Reino Unido. Movemento prerrefaelita: John Everett Millais, Dante Gabriel Rossetti e William Holman Hunt,	B2.14. Analizar as principais obras pictóricas dos pintores prerrefaelitas ingleses.	FA2.B2.14.1. Analiza a obra pictórica do movemento prerrefaelita.		CCEC

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

	etc.			fragmentos máis populares da zarzuela española.	
b d e n	B2.16. Desenvolvemento da técnica fotográfica.	B2.15. Comentar as primeiras fotografías en branco e negro.	FA2.B2.15.1. Identifica a técnica do retrato utilizada por Nadar.	-Sobresaliente (9/10): Analiza con precisión os movementos artísticos da segunda metade do século XIX, relacionándoos co seu contexto histórico cultural. Desta maneira, con profundidade e sentido crítico, identifica os historicismos e revivals en arquitectura e explica a relación entre a arquitectura decimonónica e as exposicións universais de París e a Torre Eiffel, Londres e Barcelona; detalla e compara a evolución da escultura europea e distingue a española; explica a pintura orientalista europea a través de autores españois; examina a visión romántica da historia na obra de Eduardo Rosales, Francisco Pradilla e Alejandro Ferrant; recoñece a produción pictórica dos Pompier franceses; e relaciona os retratos de Madrazo cos Franz Xaver Wintelhalter; identifica e valora os deseños téxtiles e de vestiarios de Mariano Fortuny e Madrazo; explica o movemento esteticista británico de Arts & Crafts e as formulacións estéticas de William Morris, así como analiza a obra pictórica dos prerrefaelista ligados a esta corrente. Ademais, con coherencia, recoñece os retratos fotográficos de Nadar e compara o retrato pictórico co fotográfico; describe a orixe da cinematografía e os seus pioneiros no seu contexto. Por último, con fluidez destacable, recoñece a produción musical de compositores eslavos e analiza o ballet O lago dos cisnes de Tchaikovsky; e comenta e identifica os fragmentos máis populares da zarzuela española	CMCCT CCEC
b d e n	B2.17. Retrato fotográfico.	B2.16. Relacionar o retrato fotográfico e o retrato pictórico.	FA2.B2.16.1. Compara o retrato en pintura co retrato coetáneo en fotografía.		CCEC
b d e n	B2.18. Orixes do cine. Nacemento do cine americano.	B2.17. Describir o contexto en que se enmarca o nacemento do cine (os irmáns Lumier, Meliés e Segundo Chomón), así como o nacemento do cine americano.	FA2.B2.17.1. Describe o contexto xeral en que xorde a cinematografía e os seus pioneiros.		CCL ¹¹ _{SEP} C CEC
b d e n	B2.19. Música: rexionalismo eslavo.	B2.18. Analizar a obra musical de compositores do leste de Europa: Alexander Borodín, Modesto Músorgski, Piotr Ilich Tchaikovski, Antonín Dvořák e Bedřich Smetana.	FA2.B2.18.1. Recoñece a obra musical dos países eslavos: Alexander Borodín, Modesto Músorgski, Piotr Ilich Tchaikovski e Bedřich Smetana.		CCEC
b d e n	B2.20. Danza: Tchaikovsky ("O lago dos cisnes").	B2.19. Analizar as claves artísticas no ballet "O lago dos cisnes", de Tchaikovski.	FA2.B2.19.1. Analiza o ballet "O lago dos cisnes", de Tchaikovski.		CCEC
b d e n	B2.21. A zarzuela.	B2.20. Comentar a música popular española: a zarzuela.	FA2.B2.20.1. Comenta a música popular española: a zarzuela.		CCEC
b d e n	B2.21. A zarzuela.	B2.21. Identificar adecuadamente as composicións máis populares da zarzuela española.	FA2.B2.21.1. Identifica os fragmentos máis populares da zarzuela española.		CCEC

Bloque 3. As vangardas					
Obxectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Rúbricas Fundamentos da Arte I	Comp
b d e i n	B3.1. A fotografía e a descomposición da imaxe. Influencia na pintura impresionista.	B3.1. Relacionar as descubertas na composición da cor coa súa aplicación na técnica pictórica.	FA2.B3.1.1. Relaciona a descuberta da descomposición da imaxe en cores primarias e a súa relación coa técnica impresionista.	- Insuficiente (1/4): Describe as características da pintura impresionista, para iso, con incorreccións importantes, compara as obras dos principais autores da época, e busca os paralelismos e as diferenzas entre o Impresionismo e o Historicismo pictórico; valora a obra das mulleres ligadas ao Impresionismo, ao mesmo tempo que identifica e relaciona a obra de destacados pintores españois da época; identifica a temática do Simbolismo a través da obra pictórica de Odilon Redon; recoñece a técnica dos Nabis e Fauves e explica a técnica pictórica dos pintores "Naif"; analiza a vida e obra dos artistas postimpresionistas; e indaga sobre os principios teóricos que sustentan o Cubismo, comparando este movemento con correntes estéticas anteriores, e identificando a produción pictórica de Juan Cris, Pablo Picasso e Georges Braque. Por outra banda, comenta a escultura española da época, relacionando a Julio González e Picasso, establecendo e comparando con imprecisións as diferentes etapas artísticas deste último. Ademais, realiza unha vinculación entre o cinema e a arte de vangarda, así como as notas distintivas e a tipoloxía do cartel publicitario finisecular, desta maneira, de forma inadecuada, explica a importancia das artes plásticas e analiza a técnica xaponesa do Ukiyo-e, os seus representantes e influencia en occidente. Por último, distingue as claves da música impresionista. Para todo iso, elabora producións escritas, presentacións orais e debates, así como proxectos de investigación a partir da visita	CMCCT CCEC
b d e i n	B3.2. A cor como descomposición da luz. Teoría aditiva e subtractiva da cor. Cores primarias e secundarias. Cores complementarias	B3.2. Diferenciar as teorías de cor aditiva e subtractiva.	FA2.B3.2.1. Diferencia a construción de cores coa luz da creación cos pigmentos.		CMCCT CCEC
b d e n	B3.3. Temática simbolista: erotismo, drogas, B3.4. Pintura de Odilon Redon.	B3.3. Identificar os cadros con temática simbolista diferenciándoos dos doutras temáticas	FA2.B3.3.1. Relaciona os temas artísticos e a súa aplicación á arte: simbolismo, erotismo, drogas e satanismo. FA2.B3.3.2. Analiza a obra pictórica de Odilon Redon	CSC CCEC	
b d e n	B3.5. Paul Cézanne.	B3.4. Coñecer a biografía de Cézanne, a súa relación coa parte comercial da creación artística e a influencia na técnica pictórica posterior.	FA2.B3.4.1. Describe as principais creacións de Cézanne.	CCEC	
b d e n	B3.6. Decadencia do historicismo e auxe da vida cotiá. B3.7. Impresionismo: Monet, Manet,	B3.5. Describir as claves da pintura impresionista.	FA2.B3.5.1. Identifica os cadros máis representativos de Manet, Monet, Pissarro e Sisley.	CCEC	

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

	Pisarro e Sisley.			presencial ou virtual a exposicións, ou o visionado de obras e concertos, consultando diversas fontes de documentación e utilizando as TIC.	
b d e n	B3.6. Decadencia do historicismo e auxe da vida cotiá. B3.7. Impresionismo: Monet, Manet, Pisarro e Sisley.	B3.6. Comparar a temática entre os motivos historicistas e o reflexo da vida cotiá nas pinturas da época.	FA2.B3.6.1. Compara os cadros historicistas coas obras de Pisarro ou Sisley.	-Suficiente/ ben (5/6): Describe as características da pintura impresionista, para iso, con algunhas incorreccións sen importancia, compara as obras dos principais autores da época, e busca os paralelismos e as diferenzas entre o Impresionismo e o Historicismo pictórico; valora a obra das mulleres ligadas ao Impresionismo, ao mesmo tempo que identifica e relaciona a obra de destacados pintores españois da época; identifica a temática do Simbolismo a través da obra pictórica de Odilon Redon; recoñece a técnica dos Nabis e Fauves e explica a técnica pictórica dos pintores "Naif"; analiza a vida e obra dos artistas postimpresionistas; e indaga sobre os principios teóricos que sustentan o Cubismo, comparando este movemento con correntes estéticas anteriores, e identificando a produción pictórica de Juan Cris, Pablo Picasso e Georges Braque. Por outra banda, comenta a escultura española da época, relacionando a Julio González e Picasso, establecendo e comparando as diferentes etapas artísticas de de forma non tan precisa este último. Ademais, realiza unha vinculación entre o cinema e a arte de vangarda, así como as notas distintivas e a tipoloxía do cartel publicitario finisecular, desta maneira, de forma aproximada, explica a importancia das artes plásticas e analiza a técnica xaponesa do Ukiyo-e, os seus representantes e influencia en occidente. Por último, distingue as claves da música impresionista. Para todo iso, elabora producións escritas, presentacións orais e debates, así como proxectos de investigación a partir da visita presencial ou virtual a exposicións, ou o visionado de obras e concertos,	CAA ¹¹ CCEC
b d e n	B3.8. Reino Unido: John Singer Sargent.	B3.7. Relacionar o retrato social no Reino Unido (obra pictórica de John Singer Sargent).	FA2.B3.7.1. Relaciona a obra pictórica de Sorolla con John Singer Sargent.		CCEC
b d e n	B3.9. Pintura en España: Santiago Rusiñol, Ramón Casas, Anglada Camarasa, Carlos de Haes, Isidro Nonell, Joaquín Sorolla e José Luis Sert.	B3.8. Analizar a pintura española e o seu valor en relación á pintura europea.	FA2.B3.8.1. Identifica as principais obras dos pintores españois, por exemplo: Santiago Rusiñol, Ramón Casas, Anglada Camarasa, Carlos de Haes, Isidro Nonell e Joaquín Sorolla.		CCEC
b d e n	B3.10. Os "Navis" (Pierre Bonnard) e os "Fauves" (Matisse).	B3.9. Distinguir a técnica pictórica impresionista da utilizada polos "Navis" e polos "Fauves".	FA2.B3.9.1. Identifica a técnica pictórica dos "Navis" e dos "Fauves".	con correntes estéticas anteriores, e identificando a produción pictórica de Juan Cris, Pablo Picasso e Georges Braque. Por outra banda, comenta a escultura española da época, relacionando a Julio González e Picasso, establecendo e comparando as diferentes etapas artísticas de de forma non tan precisa este último. Ademais, realiza unha vinculación entre o cinema e a arte de vangarda, así como as notas distintivas e a tipoloxía do cartel publicitario finisecular, desta maneira, de forma aproximada, explica a importancia das artes plásticas e analiza a técnica xaponesa do Ukiyo-e, os seus representantes e influencia en occidente. Por último, distingue as claves da música impresionista. Para todo iso, elabora producións escritas, presentacións orais e debates, así como proxectos de investigación a partir da visita presencial ou virtual a exposicións, ou o visionado de obras e concertos,	CCEC
			FA2.B3.9.2. Analiza algunha obra de Pierre Bonnard e Matisse.		CCEC
b c d e n	B3.11. Berthe Morisot e Mary Cassatt.	B3.10. Comparar a calidade pictórica das pintoras impresionistas coas obras dos pintores masculinos, por exemplo as pintoras Berthe Morisot e Mary Cassatt.	FA2.B3.10.1. Compara a obra pictórica das pintoras Berthe Morisot e Mary Cassatt cos pintores coetáneos.		CSC CCEC
b d e n	B3.12. Arte Naif: Rousseau.	B3.11. Analizar a técnica pictórica dos pintores naif.	FA2.B3.11.1. Explica a concepción pictórica de Rousseau.		CSIEE CCEC
b d e n	B3.13. Van Gogh.	B3.12. Analizar a obra pictórica de	FA2.B3.12.1. Analiza a arte de Van Gogh.		CCL

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

		Van Gogh.		consultando diversas fontes de documentación e utilizando as TIC. Identifica e relaciona sen dificultades destacables a arte e o seu contexto dacabalo entre os séculos XIX e XX (Impresionismo, Postimpresionismo, etc.)	CCEC
b d e n	B3.13. Van Gogh.	B3.13. Debater acerca da biografía de Van Gogh e a influencia que tivo na súa pintura.	FA2.B3.13.1. Debate acerca da posible relación entre a vida e a obra en Van Gogh.	- Notable (7/8): Describe as características da pintura impresionista, para iso, con corrección no fundamental, compara as obras dos principais autores da época, e busca os paralelismos e as diferenzas entre o Impresionismo e o Historicismo pictórico; valora a obra das mulleres ligadas ao Impresionismo, ao mesmo tempo que identifica e relaciona a obra de destacados pintores españois da época; identifica a temática do Simbolismo a través da obra pictórica de Odilon Redon; recoñece a técnica dos Nabis e Fauves e explica a técnica pictórica dos pintores "Naif"; analiza a vida e obra dos artistas postimpresionistas; e indaga sobre os principios teóricos que sustentan o Cubismo, comparando este movemento con correntes estéticas anteriores, e identificando a produción pictórica de Juan Cris, Pablo Picasso e Georges Braque. Por outra banda, comenta a escultura española da época, relacionando a Julio González e Picasso, establecendo e comparando con bastante precisión as diferentes etapas artísticas deste último. Ademais, realiza unha vinculación entre o cinema e a arte de vangarda, así como as notas distintivas e a tipoloxía do cartel publicitario finisecular, desta maneira, adecuado ao solicitado, explica a importancia das artes plásticas e analiza explicando a importancia das artes plásticas e analizando a técnica xaponesa do Ukiyo-e, os seus representantes e influencia en occidente. Por último, distingue as claves da música impresionista. Para todo iso, elabora producións escritas, presentacións orais e debates, así como proxectos de investigación a partir da visita presencial ou virtual a exposicións, ou o visionado de obras	CSC CCEC
b d e n	B3.14. Cubismo, ruptura dunha única visión: Juan Gris, George Braque e Pablo Ruiz Picasso.	B3.14. Analizar a orixe teórica e a plasmación na arte das formulacións cubistas.	FA2.B3.14.1. Analiza a concepción visual da arte cubista.		CCEC
			FA2.B3.14.2. Compara algunha obra cubista con outras anteriores.		CCEC
			FA2.B3.14.3. Identifica as obras cubistas de Juan Gris, Pablo Picasso e Georges Braque.		CCEC
b d e n	B3.15. A obra escultórica de Picasso e a súa relación con Julio González.	B3.15. Comentar a escultura española da época; a técnica da soldadura en ferro e a súa relación con Picasso e Julio González.	FA2.B3.15.1. Relaciona a escultura de Julio González e a de Picasso.		CCEC
b d e n p	B3.16. Etapas pictóricas de Picasso.	B3.16. Clasificar a obra pictórica de Picasso nas súas etapas máis representativas.	FA2.B3.16.1. Compara as etapas creativas de Picasso: épocas rosa, azul, cubista e surrealista.		CCEC
b d e n	B3.17. O cine como vangarda.	B3.17. Coñecer o cine e as súas relacións coas primeiras vangardas artísticas.	FA2.B3.17.1. Analiza os intercambios recíprocos entre a cinematografía e as vangardas noutras disciplinas da arte.		CD CCEC
b d e n p	B3.18. Cartel publicitario: elementos formais e narrativos.	B3.18. Identificar a tipoloxía do cartel publicitario da época.	FA2.B3.18.1. Analiza os elementos formais e narrativos que se dan no cartel publicitario.		CCEC
b d e n	B3.19. O cartel e a arte.	B3.19. Debater acerca da calidade artística do cartel publicitario.	FA2.B3.19.1. Explica a importancia do cartel publicitario.		CSIEE CCEC
b d e n	B3.20. O cartel e a arte. B3.21. Carteis de Jules Chéret, Alfons	B3.20. Identificar pola súa tipoloxía as obras en cartel dos máis	FA2.B3.20.1. Explica a obra gráfica dos cartelistas Jules Chéret, Alfons Mucha e		CCEC

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

	Mucha e Leonetto Cappiello.	senlleiros artistas da súa época, por exemplo Jules Chéret, Alfons Mucha e Leonetto Cappiello.	Leonetto Cappiello.	e concertos, consultando diversas fontes de documentación e utilizando as TIC.	
b d e i n	B3.22. Estampaxe xaponesa. Técnica do ukiyo- e. Grandes gravadores nipóns: Kitagawa Utamaro, Utagawa Hiroshige e Katsushika Hokusai.	B3.21. Analizar a técnica xaponesa do ukiyo-e e as principais obras dos estampadores xaponeses Kitagawa Utamaro, Utagawa Hiroshige e Katsushika Hokusai.	FA2.B3.21.1. Analiza a técnica xaponesa do ukiyo-e e as principais obras dos estampadores xaponeses Kitagawa Utamaro, Utagawa Hiroshige e Katsushika Hokusai.	-Sobresaliente (9/10): Describe as características da pintura impresionista, para iso, con total corrección, compara as obras dos principais autores da época, e busca os paralelismos e as diferenzas entre o Impresionismo e o Historicismo pictórico; valora a obra das mulleres ligadas ao Impresionismo, ao mesmo tempo que identifica e relaciona a obra de destacados pintores españois da época; identifica a temática do Simbolismo a través da obra pictórica de Odilon Redon; recoñece a técnica dos Nabis e Fauves e explica a técnica pictórica dos pintores "Naif"; analiza a vida e obra dos artistas postimpresionistas; e indaga sobre os principios teóricos que sustentan o Cubismo, comparando este movemento con correntes estéticas anteriores, e identificando a produción pictórica de Juan Cris, Pablo Picasso e Georges Braque. Por outra banda, comenta a escultura española da época, relacionando a Julio González e Picasso, establecendo e comparando con precisión as diferentes etapas artísticas deste último. Ademais, realiza unha vinculación entre o cinema e a arte de vangarda, así como as notas distintivas e a tipoloxía do cartel publicitario finisecular, desta maneira, con exactitude, explica a importancia das artes plásticas e analiza a técnica xaponesa do Ukiyo-e, os seus representantes e influencia en occidente. Por último, distingue con fluidez destacable as claves da música impresionista. Para todo iso, e cunha complexidade destacable, elabora producións, así como proxectos de investigación a partir da visita presencial ou virtual a exposicións, ou o visionado de obras e concertos, consultando diversas fontes de documentación e utilizando	CCEC
b d e n	B3.23. Influencia da estampaxe xaponesa en Europa. Vincent Van Gogh. Nacemento do cómic.	B3.22. Debater acerca da influencia do gravado xaponés coas creacións europeas, sobre todo na obra de Van Gogh e dos debuxantes da denominada "liña clara", por exemplo Hergé.	FA2.B3.22.1. Relaciona o gravado xaponés coas creacións europeas, sobre todo na obra de Van Gogh e de Hergé.		CCEC
b d e n	B3.19. O cartel e a arte. B3.23. O cartel publicitario e a obra pictórica e gráfica de Henri de Toulouse-Lautrec.	B3.23. Explicar o cartel e a obra gráfica de Henri de Toulouse-Lautrec.	FA2.B3.23.1. Explica o cartel e a obra gráfica de Henri de Toulouse-Lautrec.		CSIEE CCEC
b d e n	B3.24. Música. Impresionismo: Debussy e Ravel.	B3.24. Analizar as claves da música impresionista francesa e do resto de Europa, por exemplo Debussy e Ravel.	FA2.B3.24.1. Comenta a música impresionista, utilizando algunha obra de Claude Debussy ou Maurice Ravel.		CCEC
b d e n	B3.25. Música española: Falla, Albéniz, Granados e Salvador Bacarisse.	B3.25. Coñecer os compositores españois e as súas obras máis representativas: Manuel de Falla, Isaac Albéniz, Enrique Granados, Salvador Bacarisse e outros.	FA2.B3.25.1. Analiza a obra musical dos compositores españois Manuel de Falla, Isaac Albéniz, Enrique Granados e Salvador Bacarisse.		CCEC

					as TIC.	
Bloque 4. O Modernismo-Art Nouveau						
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Rúbricas Fundamentos da Arte I		Comp
b d e n	B4.1. Modernismo.	B4.1. Analizar as claves estilísticas do Modernismo, que o diferencian claramente dos estilos anteriores e posteriores.	FA2.B4.1.1. Identifica os elementos diferenciadores da arte modernista fronte ao xeometrismo da Art Decó e os neoestilos anteriores.	- Insuficiente (1/4): Establece o marco cronolóxico e xeográfico do estilo modernista, a súa difusión e variantes europeas, analizando as claves que o definen e identificando os elementos diferenciadores da arte modernista fronte ao xeometrismo do art decó e os neoestilos anteriores con imprecisións. Así mesmo, establece de forma incoherente paralelismos entre a obra dos arquitectos modernistas Antonio Gaudí e Víctor Horta versus ao protorracionalista Adolf Loos. Por último, analiza con inxenuidade a escultura modernista a través de exemplos, recoñecendo as técnicas utilizadas e comentando as artes gráficas modernistas; o mobiliario modernista; a evolución na técnica do vidro e a súa importancia artística; e os elementos clave da xoiería modernista. Para iso, elabora proxectos a nivel inicial, nos que utiliza con dificultade unha terminoloxía específica, que impliquen consultas bibliográficas e de recursos en rede, así como a visita presencial ou virtual a monumentos ou exposicións modernistas, partindo para iso da súa contorna máis próxima. -Suficiente/ ben (5/6): Establece o marco cronolóxico e xeográfico do estilo modernista, a súa difusión e variantes europeas, analizando as claves que o definen e identificando os elementos diferenciadores da arte modernista fronte ao xeometrismo do art decó e os neoestilos anteriores sen imprecisións importantes. Así mesmo, establece de forma ambigua paralelismos entre a obra dos arquitectos modernistas Antonio Gaudí e Víctor Horta versus ao protorracionalista Adolf Loos. Por último, analiza con conciencia superficial a escultura modernista a través de exemplos, recoñecendo as técnicas utilizadas e comentando as artes gráficas modernistas; o mobiliario modernista; a evolución na técnica do vidro e a súa importancia artística; e os elementos clave da xoiería modernista. Para iso, elabora proxectos como usuario básico, nos que utiliza sen dificultade destacable unha		CAA CCEC
b d e n p	B4.1. Modernismo. B4.2. Fantasía arquitectónica da fin de século: Art Nouveau. B4.3. Características principais da Art Nouveau francés. B4.4. Movemento en Europa: Modernismo, Jugendstil, Sezession e Liberty.	B4.2. Debater acerca da obra modernista en Europa, a súa extensión e a súa duración cronolóxica.	FA2.B4.2.1. Comenta a duración cronolóxica e a extensión xeográfica do modernismo.			CCEC
	FA2.B4.2.2. Explica o modernismo en Europa: Art Nouveau, Liberty, Sezession e Jugendstil.		CCEC			
b d e n	B4.5. Arquitectura modernista europea: Víctor Horta e Adolf Loos. B4.6. Modernismo catalán: obra de Gaudí.	B4.3. Recoñecer o modernismo español, nomeadamente a obra de Antonio Gaudí.	FA2.B4.3.1. Compara a obra arquitectónica de Antonio Gaudí, Víctor Horta e Adolf Loos.	CCEC		
b d e n	B4.7. Escultura: obra de	B4.4. Analizar a escultura	FA2.B4.4.1. Analiza a obra escultórica	CCEC		

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

	Josep Llimona.	modernista española, por exemplo a obra do escultor Josep Llimona.	de Josep Llimona.	terminoloxía específica, que impliquen consultas bibliográficas e de recursos en rede, así como a visita presencial ou virtual a monumentos ou exposicións modernistas, partindo para iso da súa contorna máis próxima.	
b d e n	B4.8. Esculturas crisoelefantinas.	B4.5. Recoñecer as claves estilísticas na escultura crisoelefantina.	FA2.B4.5.1. Identifica pezas escultóricas que poidan clasificarse como crisoelefantinas.	- Notable (7/8): Establece o marco cronolóxico e xeográfico do estilo modernista, a súa difusión e variantes europeas, analizando as claves que o definen e identificando os elementos diferenciadores da arte modernista fronte ao geometrismo do art decó e os neoestilos anteriores con certa precisión. Así mesmo, establece de forma bastante coherente paralelismos entre a obra dos arquitectos modernistas Antonio Gaudí e Víctor Horta versus ao protorracionalista Adolf Loos. Por último, analiza con deliberación a escultura modernista a través de exemplos, recoñecendo as técnicas utilizadas e comentando as artes gráficas modernistas; o mobiliario modernista; a evolución na técnica do vidro e a súa importancia artística; e os elementos clave da xoiaría modernista. Para iso, elabora proxectos con dominio eficaz, nos que utiliza con fluidez unha terminoloxía específica, que impliquen consultas bibliográficas e de recursos en rede, así como a visita presencial ou virtual a monumentos ou exposicións modernistas, partindo para iso da súa contorna máis próxima.	CCEC
b d e n	B4.9. Cartel publicitario en Cataluña: Alexandre de Riquer, Ramón Casas e outros.	B4.6. Comentar a importancia da cartelística española, nomeadamente salientable na obra de Alexandre de Riquer e Ramón Casas.	FA2.B4.6.1. Comenta a obra en cartel de Alexandre de Riquer, Ramón Casas e outros cartelistas españois.	geometrismo do art decó e os neoestilos anteriores con certa precisión. Así mesmo, establece de forma bastante coherente paralelismos entre a obra dos arquitectos modernistas Antonio Gaudí e Víctor Horta versus ao protorracionalista Adolf Loos. Por último, analiza con deliberación a escultura modernista a través de exemplos, recoñecendo as técnicas utilizadas e comentando as artes gráficas modernistas; o mobiliario modernista; a evolución na técnica do vidro e a súa importancia artística; e os elementos clave da xoiaría modernista. Para iso, elabora proxectos con dominio eficaz, nos que utiliza con fluidez unha terminoloxía específica, que impliquen consultas bibliográficas e de recursos en rede, así como a visita presencial ou virtual a monumentos ou exposicións modernistas, partindo para iso da súa contorna máis próxima.	CCEC
b d e n	B4.10. Moblaxe modernista.	B4.7. Identificar a tipoloxía da moblaxe modernista.	FA2.B4.7.1. Analiza a moblaxe modernista.	as artes gráficas modernistas; o mobiliario modernista; a evolución na técnica do vidro e a súa importancia artística; e os elementos clave da xoiaría modernista. Para iso, elabora proxectos con dominio eficaz, nos que utiliza con fluidez unha terminoloxía específica, que impliquen consultas bibliográficas e de recursos en rede, así como a visita presencial ou virtual a monumentos ou exposicións modernistas, partindo para iso da súa contorna máis próxima.	CCEC
b d e i n	B4.11. Revolución no vidro. Floreiros de Émile Gallé. Lámpadas de cores de Louis Comfort Tiffany.	B4.8. Describir a evolución na técnica do vidro que supón a obra de Émile Gallé e Louis Comfort Tiffany.	FA2.B4.8.1. Explica a importancia artística das creacións en vidro de Émile Gallé e Louis Comfort Tiffany.	terminoloxía específica, que impliquen consultas bibliográficas e de recursos en rede, así como a visita presencial ou virtual a monumentos ou exposicións modernistas, partindo para iso da súa contorna máis próxima.	CCEC
b d e i n	B4.12. Xoiaría modernista. Esmalte. Obra de Lluís Masriera.	B4.9. Analizar os elementos clave da xoiaría modernista, utilizando as obras de René Lalique e de Lluís Masriera, entre outros.	FA2.B4.9.1. Comenta a tipoloxía da xoiaría modernista, por exemplo os deseños de René Lalique e de Lluís Masriera, entre outros.	-Sobresaliente (9/10): Establece o marco cronolóxico e xeográfico do estilo modernista, a súa difusión e variantes europeas, analizando as claves que o definen e identificando os elementos diferenciadores da arte modernista fronte ao geometrismo do art decó e os neoestilos anteriores con precisión. Así mesmo, establece de forma coherente paralelismos entre a obra dos arquitectos modernistas Antonio Gaudí e Víctor Horta versus ao protorracionalista Adolf Loos. Por último, analiza con conciencia crítica a escultura modernista a través de exemplos, recoñecendo as técnicas utilizadas e comentando as artes gráficas modernistas; o mobiliario modernista; a evolución na técnica do vidro e a súa importancia artística; e os elementos clave da xoiaría modernista. Para iso, elabora proxectos con dominio áxil versátil, nos que utiliza con fluidez destacable unha terminoloxía específica, que impliquen consultas bibliográficas e de recursos en rede, así como a visita presencial ou virtual a monumentos ou exposicións modernistas, partindo para iso da súa contorna máis próxima.	CCEC

Bloque 5. O Surrealismo e outras vangardas					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Rúbricas Fundamentos da Arte I	Comp.
b d e n	B5.1. Teorías de Sigmund Freud. A psicoloxía. B5.2. Irracionalismo onírico. Movemento surrealista: orixe.	B5.1. Relacionar a descuberta da psicoloxía coas claves plásticas do surrealismo.	FA2.B5.1.1. Relaciona as ideas sobre a psicanálise de Sigmund Freud e as creacións surrealistas, especialmente co método paranoico-crítico de Salvador Dalí.	- Insuficiente (1/4): Describe as principais características do Surrealismo, relacionando as claves plásticas deste movemento coa psicanálise de Freud e comentando exemplos significativos de artistas desta corrente de forma imprecisa. Ademais, analiza con incoherencias o cinema surrealista a partir da obra de Dalí e Luís Buñuel, o cinema impresionista alemán e O anxo azul. Tamén, de forma inadecuada, explica o Neoplasticismo holandés do grupo De Stijl a través da súa arquitectura, pintura e deseño; e describe o movemento Dadá e a obra escultórica de Jean Tinguely. Por último, con dificultade, analiza os ballets rusos de Diaghilev e a súa transcendencia na danza e, paralelamente, comenta a produción musical de Igor Stravinsky e a súa relación coa danza. Para todo iso, con desinterese, elabora proxectos de investigación, exposicións orais e debates, a partir de visitas presenciais ou virtuais e o visionado de obras vinculadas á arte de vangarda, consultando diversas fontes de documentación e utilizando as TIC con manexo moi básico.	CSC CCEC
			FA2.B5.1.2. Explica as principais características do movemento surrealista.		CCEC
b d e n	B5.3. Principais artistas: Salvador Dalí, Jean Arp e Joan Miró. B5.4. A pintura metafísica de Giorgio de Chirico.	B5.2. Identificar as principais obras e os/as principais autores/as surrealistas.	FA2.B5.2.1. Comenta as obras surrealistas de Jean Arp, Joan Miró e a pintura metafísica de Giorgio de Chirico.	-Suficiente/ ben (5/6): Describe as principais características do Surrealismo, relacionando as claves plásticas deste movemento coa psicanálise de Freud e comentando exemplos significativos de artistas desta corrente sen imprecisións importantes. Ademais, analiza con ambigüidades o cinema surrealista a partir da obra de Dalí e Luís Buñuel, o cinema impresionista alemán e O anxo azul. Tamén, de forma aproximada, explica o Neoplasticismo holandés do grupo De Stijl a través da súa arquitectura, pintura e deseño; e describe o movemento Dadá e a obra escultórica de Jean Tinguely. Por último, sen dificultade destacable, analiza os ballets rusos de Diaghilev e a súa transcendencia na danza e, paralelamente, comenta a produción musical de Igor Stravinsky e a súa relación coa danza. Para todo iso, con interese inconstante, elabora proxectos de investigación, exposicións orais e debates, a partir de visitas presenciais ou virtuais e o visionado de	CCL ¹¹ _{SEP} C CEC
b d e n	B5.5. O surrealismo no cine: "Un can andaluz", de Luis Buñuel e Salvador Dalí. "A idade de ouro", de Buñuel.	B5.3. Analizar a importancia histórica de Salvador Dalí e Luis Buñuel.	FA2.B5.3.1. Describe o surrealismo no cine, utiliza a obra de Dalí e Buñuel "Un can andaluz" e o resto da filmografía de Luis Buñuel: "A idade de ouro", "Viridiana" e outras.		CAA ¹¹ _{SEP} CCEC
b d e n	B5.6. Cine alemán. Expresionismo alemán: "O gabinete do doutor Caligari" (1920), de Robert Wiene. B5.7. Xénero da ciencia ficción. Fritz Lang e a súa	B5.4. Explicar a importancia do cine europeo sinalando exemplos de grande transcendencia posterior, como "O gabinete do doutor Caligari", "Metropolis", "O anxo azul",	FA2.B5.4.1. Comenta as claves do expresionismo alemán, nomeadamente salientable en "O gabinete do doutor Caligari", de Robert Wiene.		CCEC
			FA2.B5.4.2. Analiza a importancia da película "O anxo azul", de Josef von		CCEC

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

	<p>película "Metropolis" (1927).</p> <p>B5.8. "O anxo azul" (1930), de Josef von Sternberg, Marlene Dietrich.</p>	etc.	Sternberg, e a presenza nela de Marlene Dietrich.	<p>obras vinculadas á arte de vangarda, consultando diversas fontes de documentación e utilizando as TIC como usuario básico.</p> <p>- Notable (7/8): Describe as principais características do Surrealismo, relacionando as claves plásticas deste movemento coa psicanálise de Freud e comentando exemplos significativos de artistas desta corrente de maneira case precisa. Ademais, analiza con bastante coherencia o cinema surrealista a partir da obra de Dalí e Luís Buñuel, o cinema impresionista alemán e O anxo azul. Tamén, adecuado ao solicitado, explica o Neoplasticismo holandés do grupo De Stijl a través da súa arquitectura, pintura e deseño; e describe o movemento Dadá e a obra escultórica de Jean Tinguely. Por último, con fluidez, analiza os ballets rusos de Diaghilev e a súa transcendencia na danza e, paralelamente, comenta a produción musical de Igor Stravinsky e a súa relación coa danza. Para todo iso, con interese constante, elabora proxectos de investigación, exposicións orais e debates, a partir de visitas presenciais ou virtuais e o visionado de obras vinculadas á arte de vangarda, consultando diversas fontes de documentación e utilizando as TIC con dominio eficaz.</p>	
b d e n	B5.9. Movemento neoplasticista holandés "De Stijl": arquitectura, pintura e moblaxe. Piet Mondrian, Theo Van Doesburg e Gerrit Thomas Rietveld.	B5.5. Explicar as claves estilísticas en arquitectura, pintura e moblaxe do movemento "De Stijl".	FA2.B5.5.1. Explica a concepción artística dos neoplasticistas holandeses, o grupo "De Stijl".	<p>-Sobresaliente (9/10): Describe as principais características do Surrealismo, relacionando as claves plásticas deste movemento coa psicanálise de Freud e comentando exemplos significativos de artistas desta corrente de maneira precisa. Ademais, analiza con coherencia o cinema surrealista a partir da obra de Dalí e Luís Buñuel, o cinema impresionista alemán e O anxo azul. Tamén, de forma pertinente, explica o Neoplasticismo holandés do grupo De Stijl a través da súa arquitectura, pintura e deseño; e describe o movemento Dadá e a obra escultórica de Jean Tinguely. Por último, con fluidez destacable, analiza os ballets rusos de Diaghilev e a súa transcendencia na danza e, paralelamente, comenta a produción musical de Igor Stravinsky e a súa relación coa danza. Para todo iso, con interese e dedicación constante, elabora proxectos de investigación, exposicións orais e debates, a partir de visitas presenciais ou virtuais e o visionado de obras vinculadas á arte de vangarda, consultando diversas fontes de documentación e utilizando as TIC con dominio áxil e versátil.</p>	CCEC
			FA2.B5.5.2. Analiza as obras en arquitectura, pintura e moblaxe de artistas neoplasticistas: Piet Mondrian, Theo van Doesburg e Gerrit Thomas Rietveld.		CCEC
b d e n	B5.10. Movemento Dada. Obra escultórica de Jean Tinguely.	B5.6. Debater acerca do movemento Dada e as obras máis importantes deste movemento artístico.	FA2.B5.6.1. Describe o movemento Dada e a obra escultórica de Jean Tinguely.		CCEC
b d e n	<p>B5.11. Ballets de Serguéi Diaghilev e Nijinsky. Escenografías e decorados. Relación con artistas da época: Picasso, Matisse e Natalia Goncharova.</p> <p>B5.12. Música e danza. Igor Stravinsky: "O paxaro de lume", "Petrouchka" e "A consagración da primavera".</p>	B5.7. Recoñecer a importancia dos ballets rusos en París e na historia da danza contemporánea.	FA2.B5.7.1. Analiza a importancia do ballet ruso, utilizando a obra de Serguéi Diaghilev e Nijinsky.	<p>-Sobresaliente (9/10): Describe as principais características do Surrealismo, relacionando as claves plásticas deste movemento coa psicanálise de Freud e comentando exemplos significativos de artistas desta corrente de maneira precisa. Ademais, analiza con coherencia o cinema surrealista a partir da obra de Dalí e Luís Buñuel, o cinema impresionista alemán e O anxo azul. Tamén, de forma pertinente, explica o Neoplasticismo holandés do grupo De Stijl a través da súa arquitectura, pintura e deseño; e describe o movemento Dadá e a obra escultórica de Jean Tinguely. Por último, con fluidez destacable, analiza os ballets rusos de Diaghilev e a súa transcendencia na danza e, paralelamente, comenta a produción musical de Igor Stravinsky e a súa relación coa danza. Para todo iso, con interese e dedicación constante, elabora proxectos de investigación, exposicións orais e debates, a partir de visitas presenciais ou virtuais e o visionado de obras vinculadas á arte de vangarda, consultando diversas fontes de documentación e utilizando as TIC con dominio áxil e versátil.</p>	CD
			<p>FA2.B5.7.2. Comenta a obra musical de Igor Stravinsky e a súa relación coa danza: "O paxaro de lume", "Petrouchka" e "A consagración da primavera".</p> <p>FA2.B5.7.3. Describe presentacións coreográficas relacionadas con "A consagración da primavera", por exemplo o traballo de Pina Bausch.</p>		CCEC

Bloque 6. Os felices anos vinte. Art Decó					
Obxectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Rúbricas Fundamentos da Arte I	Comp.
b d e n	B6.1. Claves da Art Decó. B6.2. Desenvolvemento económico do período de entre guerras. B6.3. Auxe do luxo. A arte como produto para a elite. B6.4. Notas distintivas da arquitectura decó. B6.5. Estados Unidos: os grandes edificios. Escola de Chicago. Nova York: edificios Chrysler e Empire State.	B6.1. Identificar as claves sociais e políticas que se relacionan co Art Decó.	FA2.B6.1.1. Comenta a relación entre o desenvolvemento económico mundial e o auxe da Art Decó.	- Insuficiente (1/4): Describe o movemento Art Déco, situándoo no seu contexto, valorando o papel das mulleres artistas neste período e explicando a evolución estilística do Modernismo a este estilo con inxenuidade e incoherencia. Desta maneira, analiza deste movemento, con imprecisión, as notas distintivas en arquitectura, comentando as súas claves; en escultura, comparando as súas principais obras; e en pintura, comentando a súa produción. Ademais, con incorreccións, describe as claves esenciais do mobiliario Déco; compara a tipoloxía das xoias coas doutras épocas; así como distingue a evolución da moda nesta etapa. Por outra banda, con dificultade, explica as claves artísticas da revista musical, relacionándoo co Folies Bergère e o Moulin Rouge, ou coa traxectoria artística e persoal de Joséphine Baker; así como analiza a música dodecafónica e comenta as composicións musicais dos Estados Unidos a través da obra de George Gershwin e Irving Berlin; e identifica e diferencia as tipoloxías da música negra americana. Para todo iso, mostrando desinterese, elabora traballos ou proxectos de investigación, consultando diversas fontes, a partir da visita presencial ou virtual, ou do visionado ou audición de pezas ou espectáculos musicais.	CAA CCEC
	FA2.B6.1.2. Explica a evolución desde a arte baseada na natureza (modernismo), á arte xeométrica (Art Decó).		CCEC		
b d e n	B6.4. Notas distintivas da arquitectura decó. B6.5. Estados Unidos: os grandes edificios. Escola de Chicago. Nova York: edificios Chrysler e Empire State.	B6.2. Recoñecer o estilo Art Decó en arquitectura, identificando os edificios emblemáticos deste estilo.	FA2.B6.2.1. Relaciona o Art Decó cos edificios anteriores da escola de Chicago e os edificios de Nova York, especialmente o Chrysler e o Empire State.	-Suficiente/ ben (5/6): Describe o movemento Art Déco, situándoo no seu contexto, valorando o papel das mulleres artistas neste período e explicando a evolución estilística do Modernismo a este estilo con conciencia superficial e ambigüidades. Desta maneira, analiza deste movemento, sen imprecisións importantes, as notas distintivas en arquitectura, comentando as súas claves; en escultura, comparando as súas principais obras; e en pintura, comentando a súa produción. Ademais, con algunhas incorreccións, describe as claves esenciais do mobiliario Déco; compara a tipoloxía das xoias coas doutras	CCEC
b d e n	B6.6. Escultura: Pablo Gargallo e Constantin Brancusi.	B6.3. Analizar as principais obras e escultores da época, por exemplo Pablo Gargallo e Constantin Brancusi.	FA2.B6.3.1. Compara a escultura de Pablo Gargallo e de Constantin Brancusi.		CAA CCEC

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

b c d e n	B6.7. Tamara de Lempicka, pintora.	B6.4. Debater acerca da obra pictórica de Tamara de Lempicka.	FA2.B6.4.1. Comenta a obra pictórica da pintora Tamara de Lempicka.	épocas; así como distingue a evolución da moda nesta etapa. Por outra banda, sen dificultade destacable, explica as claves artísticas da revista musical, relacionándoo co Folies Bergère e o Moulin Rouge, ou coa traxectoria artística e persoal de Joséphine Baker; así como analiza a música dodecafónica e comenta as composicións musicais dos Estados Unidos a través da obra de George Gershwin e Irving Berlin; e identifica e diferencia as tipoloxías da música negra americana. Para todo iso, con interese inconstante, elabora traballos ou proxectos de investigación, consultando diversas fontes, a partir da visita presencial ou virtual, ou do visionado ou audición de pezas ou espectáculos musicais.	CSC CCEC
b d e n	B6.8. Música: revista musical. Folies Bergère e Moulin Rouge.	B6.5. Recoñecer a importancia e a transcendencia musical do xénero artístico denominado revista musical.	FA2.B6.5.1. Explica as claves artísticas do musical, relacionándoo co Folies Bergère, o Moulin Rouge, o Cotton Club e a traxectoria artística e persoal de Joséphine Baker.		CSC CCEC
b d e n	B6.9. Moblaxe Art Decó.	B6.6. Describir os elementos esenciais en moblaxe e artes aplicadas do estilo Art Decó.	FA2.B6.6.1. Identifica as claves esenciais da moblaxe decó.		CCEC
b d e n	B6.10. Xoiaría decó e reloxo de pulseira. Empresas Cartier e Patek Philippe. B6.2. Auxe do luxo. A arte como produto para a elite.	B6.7. Analizar a importancia do luxo e a súa relación cos deseños decó. Empresas Cartier e Patek Philippe.	FA2.B6.7.1. Compara a tipoloxía das xoias decó, por exemplo Cartier, coas doutras épocas.	- Notable (7/8): Describe o movemento Art Déco, situándoo no seu contexto, valorando o papel das mulleres artistas neste período e explicando a evolución estilística do Modernismo a este estilo con conciencia crítica e bastante coherencia. Desta maneira, analiza deste movemento, con certa precisión, as notas distintivas en arquitectura, comentando as súas claves; en escultura, comparando as súas principais obras; e en pintura, comentando a súa produción. Ademais, con corrección, describe as claves esenciais do mobiliario Déco; compara a tipoloxía das xoias coas doutras épocas; así como distingue a evolución da moda nesta etapa. Por outra banda, con fluidez, explica as claves artísticas da revista musical, relacionándoo co Folies Bergère e o Moulin Rouge, ou coa traxectoria artística e persoal de Joséphine Baker; así como analiza a música dodecafónica e comenta as composicións musicais dos Estados Unidos a través da obra de George Gershwin e Irving Berlin; e identifica e diferencia as tipoloxías da música negra americana. Para todo iso, con interese constante, elabora traballos ou proxectos de investigación, consultando diversas fontes, a partir da visita presencial ou virtual, ou do visionado ou audición de pezas ou espectáculos musicais.	CSIEE CCEC
			FA2.B6.7.2. Analiza o concepto do luxo en relación á arte, por exemplo na xoiaría.		CSC CCEC
			FA2.B6.7.3. Debate acerca da relación entre luxo e artesanía utilizando, entre outros exemplos, a empresa Patek Philippe.		CCL CCEC
b d e n	B6.11. Música dodecafónica, serialista e atonal. Arnold Schönberg.	B6.8. Distinguir as claves da música dodecafónica, por exemplo a obra musical de Arnold Schönberg.	FA2.B6.8.1. Analiza a música dodecafónica, utilizando composicións, entre outras, da obra musical de Arnold Schönberg, Anton Webern ou Alban Berg.	CD CCEC	
b d e n	B6.12. Música norteamericana. Irving Berlin e George Gershwin.	B6.9. Avaliar as composicións musicais dos Estados Unidos, nomeadamente a obra musical de George Gershwin e Irving	FA2.B6.9.1. Comenta a obra musical de George Gershwin e Irving Berlin.	CCEC	

		Berlin.		distintivas en arquitectura, comentando as súas claves; en escultura, comparando as súas principais obras; e en pintura, comentando a súa produción. Ademais, con total corrección, describe as claves esenciais do mobiliario Déco; compara a tipoloxía das xoias coas doutras épocas; así como distingue a evolución da moda nesta etapa. Por outra banda, con fluidez destacable, explica as claves artísticas da revista musical, relacionándoo co Folies Bergère e o Moulin Rouge, ou coa traxectoria artística e persoal de Joséphine Baker; así como analiza a música dodecafónica e comenta as composicións musicais dos Estados Unidos a través da obra de George Gershwin e Irving Berlin; e identifica e diferencia as tipoloxías da música negra americana. Para todo iso, con interese e dedicación constante, elabora traballos ou proxectos de investigación, consultando diversas fontes, a partir da visita presencial ou virtual, ou do visionado ou audición de pezas ou espectáculos musicais.	
b d e n	B6.13. Música espiritual negra. Blues. Nacemento do Jazz.	B6.10. Identificar a música popular norteamericana, nomeadamente a música espiritual negra, o blues e o jazz.	FA2.B6.10.1. Identifica os ritmos e diferencia a música negra americana: espiritual, blues e jazz.		CCEC
b c d e n	B6.14. Moda: a revolución no mundo da moda e no vestido da muller. Coco Chanel.	B6.11. Explicar a evolución no traxe feminino e a súa relación co posible cambio do papel da muller na sociedade da época.	FA2.B6.11.1. Analiza a revolución no traxe feminino que supuxo a obra de Coco Chanel.	CSC CCEC	

Bloque 7. A Gran Depresión e a arte da súa época

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Rúbricas Fundamentos da Arte I	Comp
b d e n	B7.1. "A fin da festa". A crise económica. O crack bolsista de 1929. Crise económica mundial. Auxe dos totalitarismos.	B7.1. Comentar a relación entre a situación política europea e o seu reflexo na arte.	FA2.B7.1.1. Analiza a representación plástica do crack bolsista de 1929 en Estados Unidos.	- Insuficiente (1/4): Analiza a influencia da situación política, cultural e económica dos anos 30, e as súas implicacións sociais e ideolóxicas, no ate destes anos, debatendo sobre a función social do artista e valorando as achegas das mulleres artistas do momento con inxenuidade. Desta maneira, de maneira inadecuada, analiza a presentación plástica do crack bolsista de 1929 en EEUU e comenta a produción fotográfica de Dorothea Lange e Walker Evans, diferenciando entre a fotografía comprometida e a estética Cecil Beaton; explica a importancia da arte como denuncia a través de exemplos; analiza a relevancia das películas de Walt Disney para o cinema e as claves sociolóxicas do cinema español destes anos. Ademais, debate sobre o cómic como novena arte, analizando a importancia do europeo, así como as claves sociolóxicas e persoais que explican o nacemento dos superheroes americanos; e establecendo paralelismos entre o cómic e o cinema. Igualmente analiza a transcendencia do ballet ruso de inicios	CAA CCEC
b d e h n	B7.2. Fotografía comprometida cos pobres: Dorothea Lange e Walker Evans.	B7.2. Analizar a arte social ou comprometida.	FA2.B7.2.1. Comenta a obra fotográfica de Dorothea Lange e Walker Evans. FA2.B7.2.2. Compara a obra fotográfica de artistas con compromiso social coa fotografía esteticista de, por exemplo, Cecil Beaton.		CSC CCEC CCEC

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

b d e h n p	B7.3. O cine e a súa función social.	B7.3. Debater acerca da función social da arte.	FA2.B7.3.1. Expón razoadamente a importancia da arte como denuncia social, utilizando, por exemplo, o documental "As Hurdes, terra sen pan", de Luis Buñuel.	de século e identifica o música "Swing", relacionándoa coas Big Band americanas. Para todo iso, elabora sempre con axuda diferentes producións ou proxectos, utilizando a nivel inicial diversas fontes de documentación e unha terminoloxía específica, a partir de visitas presenciais ou virtuais centros culturais, salas de concerto, galerías de arte, cinema fórum; o visionado de películas e espectáculos de música e danza.	CCL CCEC
b d e n	B7.4. A primeira película de animación: "Branca-neves e os sete ananos", de Walt Disney.	B7.4. Analizar a importancia para o mundo da arte de Walt Disney como empresa.	FA2.B7.4.1. Analiza a importancia para o cine da obra creativa de Walt Disney.	-Suficiente/ ben (5/6): Analiza a influencia da situación política, cultural e económica dos anos 30, e as súas implicacións sociais e ideolóxicas, no ate destes anos, debatendo sobre a función social do artista e valorando as achegas das mulleres artistas do momento con conciencia superficial. Desta maneira, de forma aceptable, analiza a presentación plástica do crac bolsista de 1929 en EEUU e comenta a produción fotográfica de Dorothea Lange e Walker Evans, diferenciando entre a fotografía comprometida e a esteticista Cecil Beaton; explica a importancia da arte como denuncia a través de exemplos; analiza a relevancia das películas de Walt Disney para o cinema e as claves sociolóxicas do cinema español destes anos. Ademais, debate sobre o cómic como novena arte, analizando a importancia do europeo, así como as claves sociolóxicas e persoais que explican o nacemento dos superheroes americanos; e establecendo paralelismos entre o cómic e o cinema. Igualmente analiza a transcendencia do ballet ruso de inicios de século e identifica o música "Swing", relacionándoa coas Big Band americanas. Para todo iso, elabora con algunha axuda diferentes producións ou proxectos, utilizando como usuario básico diversas fontes de documentación e unha terminoloxía específica, a partir de visitas presenciais ou virtuais centros culturais, salas de concerto, galerías de arte, cinema fórum; o visionado de películas e espectáculos de música e danza.	CD CCEC
b d e n	B7.5. Cómic europeo: "Tintín", de Hergé.	B7.5. Describir o nacemento do cómic, tanto do europeo, con "Tintín", como o norteamericano dos superheroes.	FA2.B7.5.1. Analiza a importancia do cómic europeo, nomeadamente a obra de Hergé.	- Notable (7/8): Analiza a influencia da situación política, cultural e económica dos anos 30, e as súas implicacións sociais e ideolóxicas, no ate destes anos, debatendo sobre a función social do artista e valorando as achegas das mulleres artistas do momento con deliberación. Desta maneira, adecuado ao solicitado, analiza a presentación plástica do crac bolsista de 1929 en EEUU e comenta a produción fotográfica de Dorothea Lange e Walker Evans, diferenciando entre a fotografía comprometida e a esteticista Cecil Beaton; explica a importancia da	CCEC
	B7.6. Cómic norteamericano.		FA2.B7.5.2. Explica o nacemento dos superheroes norteamericanos do cómic.		CCEC
	B7.7. O primeiro superheroe: "Superman", de Jerry Siegel e Joe Shuster.		FA2.B7.5.3. Analiza as claves sociolóxicas e persoais dos superheroes do cómic: "Superman", "Batman" e "Capitán América".		CSIEE CCEC
	B7.8. O heroe triste e solitario: "Batman", de Bob Kane e Bill Finger.		FA2.B7.5.4. Relaciona o cómic espacial co cine posterior, utilizando, entre outras, as aventuras espaciais de "Flash Gordon".		CCEC
B7.9. O orgullo americano: "Capitán América", de Joe Simon e Jack Kirby.					
B7.10. As aventuras espaciais: "Flash Gordon", de Alex Raymond.					
B7.11. O exotismo selvático: "Tarzán", de Burne Hogarth.			FA2.B7.5.5. Comenta a relación entre cine e cómic no caso de "Tarzán".		CCEC

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

b d e n p	B7.12. O cómic como linguaxe artística.	B7.6. Explicar a transcendencia posterior do cómic desta época na arte.	FA2.B7.6.1. Debate acerca do valor do cómic como obra de arte.	arte como denuncia a través de exemplos; analiza a relevancia das películas de Walt Disney para o cinema e as claves sociolóxicas do cinema español destes anos. Ademais, debate sobre o cómic como novena arte, analizando a importancia do europeo, así como as claves sociolóxicas e persoais que explican o nacemento dos superheroes americanos; e establecendo paralelismos entre o cómic e o cinema. Igualmente analiza a transcendencia do ballet ruso de inicios de século e identifica o música "Swing", relacionándoa coas Big Band americanas. Para todo iso, elabora de forma autónoma diferentes producións ou proxectos, utilizando con dominio eficaz diversas fontes de documentación e unha terminoloxía específica, a partir de visitas presenciais ou virtuais centros culturais, salas de concerto, galerías de arte, cinema fórum; o visionado de películas e espectáculos de música e danza.	CCEC
b d e n	B7.13. Cine español. Producións Cifesa.	B7.7. Analizar as claves sociolóxicas do cine español, no marco da cultura e da situación económica de España e da Guerra Civil.	FA2.B7.7.1. Recoñece as principais películas españolas da época, tendo en conta a relación da súa creación coa produtora Cifesa.	Para todo iso, elabora de forma autónoma diferentes producións ou proxectos, utilizando con dominio eficaz diversas fontes de documentación e unha terminoloxía específica, a partir de visitas presenciais ou virtuais centros culturais, salas de concerto, galerías de arte, cinema fórum; o visionado de películas e espectáculos de música e danza.	CSIEE CCEC
b d e n	B7.14. Ballet: traxectoria do Ballet da Ópera de París. Serge Lifar.	B7.8. Comentar a situación do ballet europeo e a influencia dos coreógrafos soviéticos no Ballet da Ópera de París.	FA2.B7.8.1. Analiza a importancia para a danza dos ballets soviéticos de principio de século.	-Sobresaliente (9/10): Analiza a influencia da situación política, cultural e económica dos anos 30, e as súas implicacións sociais e ideolóxicas, no ate destes anos, debatendo sobre a función social do artista e valorando as achegas das mulleres artistas do momento con conciencia crítica. Desta maneira, de maneira pertinente, analiza a presentación plástica do crac bolsista de 1929 en EEUU e comenta a produción fotográfica de Dorothea Lange e Walker Evans, diferenciando entre a fotografía comprometida e a esteticista Cecil Beaton; explica a importancia da arte como denuncia a través de exemplos; analiza a relevancia das películas de Walt Disney para o cinema e as claves sociolóxicas do cinema español destes anos. Ademais, debate sobre o cómic como novena arte, analizando a importancia do europeo, así como as claves sociolóxicas e persoais que explican o nacemento dos superheroes americanos; e establecendo paralelismos entre o cómic e o cinema. Igualmente analiza a transcendencia do ballet ruso de inicios de século e identifica o música "Swing", relacionándoa coas Big Band americanas. Para todo iso, elabora de forma totalmente autónoma diferentes producións ou proxectos, utilizando con dominio áxil versátil diversas fontes de documentación e unha terminoloxía específica, a partir de visitas presenciais ou virtuais centros culturais, salas de concerto, galerías de arte, cinema fórum; o visionado de películas e espectáculos de música e danza.	CCEC
b d e n	B7.15. As "big bands" americanas: Benny Godman, Glenn Miller, Duke Ellington, Tommy Dorsey, etc.	B7.9. Recoñecer as composicións musicais das denominadas "big bands" americanas, por exemplo a orquestra de Benny Goodman.	FA2.B7.9.1. Identifica a música swing e a súa relación coas "big bands" americanas.		CCEC

Bloque 8. A II Guerra Mundial					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Rúbricas Fundamentos da Arte I	Comp
b d e h n	B8.1. Fascismo e comunismo. Iconoloxías asociadas.	B8.1. Debater acerca da importancia da iconoloxía na promoción das correntes políticas da época.	FA2.B8.1.1. Analiza as artes fascista e comunista, e establece diferenzas e semellanzas.	<p>- Insuficiente (1/4): Analiza e establece con imprecisión comparacións entre a arte ligada ao comunismo e ao nazismo, tanto no que se refire á arquitectura, comparando a de ambas as ideoloxías, como na súa iconoloxía propagandística no que respecta ao cinema e á música, explicando a relación entre a música de Wagner e o nazismo alemán, e a relación entre as composicións de Dimitri Shostakóvich e o comunismo. Así mesmo, comenta con moitas incorreccións a evolución da escultura europea a través da obra de Henry Moore, Antoine Pevsner e Naum Gabo; analiza as claves da fotografía de guerra, así como a produción fotográfica e as formulacións teóricas de Henri de Cartier- bresson, e a actitude vital e artística dos fotógrafos da axencia Magnum; comenta a técnica fotográfica nocturna e as creacións de Bassaï; e explica a técnica da colaxe e a súa aplicación en obras diversas. Igualmente, analiza e comenta con inxenuidade os trazos das comedias musicais norteamericanas, as claves narrativas e o tempo do xénero de suspense, e os elementos fundamentais das comedias de trans fondo social. Ademais, comenta e describe de maneira incongruente as características do neorrealismo italiano, e expón as relacións entre amor e guerra en importancia dos estudos cinematográficos de Hollywood. Para todo iso, con dificultade, realiza de composicións plásticas, aplicando a técnica da colaxe, e elabora proxectos de investigación, consultando fontes bibliográficas e dixitais, e o usando as TIC, a partir da visita presencial ou virtual a exposicións, e do visionado de películas ou de carteis.</p> <p>-Suficiente/ ben (5/6): Analiza e establece sen imprecisións importantes comparacións entre a arte ligada ao comunismo e ao nazismo, tanto no que se refire á arquitectura, comparando a de</p>	CCL CCEC
b d e h n	B8.2. Arquitectura fascista e comunista: Berlín e Moscova.	B8.2. Identificar as claves da arquitectura, nomeadamente a relacionada coas ideoloxías totalitarias.	FA2.B8.2.1. Compara a arquitectura de ambas as ideoloxías, principalmente en Berlín e en Moscova.		CAA CCEC
b d e n	B8.3. Abstracción escultórica: Henry Moore, Antoine Pevsner e Naum Gabo.	B8.3. Comentar a evolución na forma escultórica: a ruptura da forma.	FA2.B8.3.1. Comenta a evolución escultórica europea, nomeadamente salientable nas obras de Henry Moore, Antoine Pevsner e Naum Gabo.		CCEC
b d e h n	B8.4. Fascismo. Obra cinematográfica de Leni Riefensthal: "Olympia" e "O triunfo da vontade".	B8.4. Analizar a obra cinematográfica europea da época, destacando principalmente a transcendencia das creacións de Leni Riefensthal e Serguéi Eisenstein.	FA2.B8.4.1. Identifica as películas de Leni Riefensthal: "Olympia" e "O triunfo da vontade".		CSIEE CCEC
	B8.5. Comunismo. O cine de Serguéi Eisenstein: "O acoirazado Potemkin" (1925) e "Iván o terrible" (1943).		FA2.B8.4.2. Analiza a construción narrativa visual de "O acoirazado Potemkin".		CCEC
b d e h n	B8.6. A obra musical de Wagner e o fascismo alemán. B8.7. Relación vital e musical de Dimitri Shostakóvich co comunismo soviético.	B8.5. Describir a relación da obra musical de Wagner co fascismo e das composicións de Dimitri Shostakóvich co comunismo soviético.	FA2.B8.5.1. Explica a relación entre a música de Wagner e o fascismo alemán.	CSC CCEC	

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

b d e h n	B8.8. Fotoxornalismo independente: axencia Magnum.	B8.6. Comentar a tipoloxía fotográfica relaciona- da cos conflitos bélicos, utilizando, por exemplo, a obra gráfica de Robert Capa ou dos españois Agustí Centelles, José María Díaz- Casariego, "Campúa" e Venancio Gombau ou "Alfonso".	FA2.B8.6.1. Analiza as claves da fotografía de guerra, especialmente na obra de Robert Capa, Agustí Centelles ou "Alfonso".	ambas as ideoloxías, como na súa iconoloxía propagandística no que respecta ao cinema e á música, explicando a relación entre a música de Wargner e o nazismo alemán, e a relación entre as composicións de Dimitri Shostakóvich e o comunismo. Así mesmo, comenta con algunhas incorreccións a evolución da escultura europea a través da obra de Henry Moore, Antoine Pevsner e Naum Gabo; analiza as claves da fotografía de guerra, así como a produción fotográfica e as formulacións teóricas de Henri de Cartier- bresson, e a actitude vital e artística dos fotógrafos da axencia Magnum; comenta a técnica fotográfica nocturna e as creacións de Bassai; e explica a técnica da colaxe e a súa aplicación en obras diversas. Igualmente, analiza e comenta con conciencia superficial os trazos das comedias musicais norteamericanas, as claves narrativas e o tempo do xénero de suspense, e os elementos fundamentais das comedias de trans fondo social. Ademais, comenta e describe con ambigüidades as características do neorrealismo italiano, e expón as relacións entre amor e guerra no cinema, analizando a importancia dos estudos cinematográficos de Hollywood. Para todo iso, sen dificultade destacable, realiza de composicións plásticas, aplicando a técnica da colaxe, e elabora proxectos de investigación, consultando fontes bibliográficas e dixitais, e o usando as TIC, a partir da visita presencial ou virtual a exposicións, e do visionado de películas ou de carteis.	CD
	B8.9. Fotografía de guerra: Robert Capa.		FA2.B8.6.2. Analiza a formulación ou presentación teórica da fotografía e o instante de Henri de Cartier-Bresson.		CCEC
	B8.10. Captación do instante: Henri de Cartier- Bresson.		FA2.B8.6.3. Relaciona a actitude vital e artística dos fotógrafos da axencia Magnum.		CSIEE CCEC
b d e n	B8.11. O París nocturno: Brassai.	B8.7. Explicar a técnica da fotografía nocturna e valorar os condicionantes técnicos, utilizando como exemplo a obra gráfica de Brassai, entre outros.	FA2.B8.7.1. Comenta a técnica da fotografía nocturna e as creacións de Gyula Halász "Brassai".	CMCCT CCEC	
b d e h i n	B8.12. O cartel como propaganda política. B8.13. Colaxe.	B8.8. Comparar a técnica da colaxe aplicada a diferentes motivos, por exemplo entre a obra de Josep Renau e Matisse.	FA2.B8.8.1. Explica a técnica da colaxe e a súa utilización no cartel de propaganda política, sobre todo na obra de Josep Renau.	CMCCT CCEC	
	B8.14. Obra de Josep Renau.		FA2.B8.8.2. Realiza unha composición plástica mediante a técnica da colaxe.		CCEC
b d e n	B8.15. Comedia musical: Fred Astaire e Gene Kelly.	B8.9. Analizar as claves narrativas e plásticas da comedia musical norteamericana utilizando, entre outras, a filmografía de Fred Astaire e de Gene Kelly.	FA2.B8.9.1. Comenta as claves da comedia musical norteamericana, utilizando, entre outros, as películas de Fred Astaire e de Gene Kelly.	CCEC	
b d e h n	B8.16. Industria do cine: Hollywood. Grandes compañías americanas: Warner Brothers, United Artist, Columbia e Metro	B8.10. Razoar a importancia dos grandes estudos cinematográficos na historia e no desenvolvemento do cine.	FA2.B8.10.1. Explica a importancia dos estudos de cine de Hollywood.	CD CCEC	
			FA2.B8.10.2. Analiza as claves do nacemento das grandes compañías norteamericanas de		CSIEE

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

	Goldwyn Mayer. B8.17. O cine clásico americano e os seus estilos		cine: Warner Brothers, United Artist, Columbia e Metro-Goldwyn-Mayer.	-Sobresaliente (9/10): Analiza e establece con precisión comparacións entre a arte ligada ao comunismo e ao nazismo, tanto no que se refire á arquitectura, comparando a de ambas as ideoloxías, como na súa iconografía propagandística no que respecta ao cinema e á música, explicando a relación entre a música de Wargner e o nazismo alemán, e a relación entre as composicións de Dimitri Shostakóvisch e o comunismo. Así mesmo, con corrección, comenta a evolución da escultura europea a través da obra de Henry Moore, Antoine Pevsner e Naum Gabo; analiza as claves da fotografía de guerra, así como a produción fotográfica e as formulacións teóricas de Henri de Cartier-Bresson, e a actitude vital e artística dos fotógrafos da axencia Magnum; comenta a técnica fotográfica nocturna e as creacións de Basssai; e explica a técnica da colaxe e a súa aplicación en obras diversas. Igualmente, analiza e comenta con conciencia crítica os trazos das comedias musicais norteamericanas, as claves narrativas e o tempo do xénero de suspense, e os elementos fundamentais das comedias de trans fondo social. Ademais, comenta e describe con coherencia e propiedade as características do neorrealismo italiano, e expón as relacións entre amor e guerra no cinema, analizando a importancia dos estudos cinematográficos de Hollywood. Para todo iso, con fluidez destacable, realiza de composicións plásticas, aplicando a técnica da colaxe, e elabora proxectos de investigación, consultando fontes bibliográficas e dixitais, e o usando as TIC, a partir da visita presencial ou virtual a exposicións, e do visionado de películas ou de carteis.	CCEC
b d e n	B8.18. Cine de suspense: Alfred Hitchcock.	B8.11. Analizar o tempo narrativo do xénero do suspense.	FA2.B8.11.1. Analiza as claves narrativas do xénero do suspense, nomeadamente referido á filmografía de Alfred Hitchcock.		CCEC
b d e n	B8.19. A comedia amarga: "To be or not to be", de Ernst Lubitsch, e "O gran ditador", de Charlie Chaplin.	B8.12. Explicar as claves da comedia con formulacións sociais.	FA2.B8.12.1. Describe as claves da comedia ácida ou amarga, comentando, entre outras posibles, as películas: "To be or not to be", de Ernst Lubitsch, e "O gran ditador", de Charlie Chaplin.		CCEC
b d e n	B8.20. Amor e guerra: "Casablanca", de Michael Curtiz.	B8.13. Expor a relación entre amor e guerra no cine.	FA2.B8.13.1. Identifica as claves cinematográficas de "Casablanca", de Michael Curtiz.		CCEC
b d e h n	B8.21. Cine neorrealista italiano: "Roma, cidade aberta", de Roberto Rossellini, e "Ladrón de bicicletas", de Vittorio de Sica.	B8.14. Describir as características formais e argumentais da comedia, o suspense e o cine neorrealista.	FA2.B8.14.1. Comenta as características do cine neorrealista italiano, sobre todo nas películas "Roma, cidade aberta" e "Alemaña ano cero", de Roberto Rossellini, e "Ladrón de bicicletas", de Vittorio de Sica.		CCEC

Bloque 9. O Funcionalismo e as décadas dos 40 e dos 50

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Rúbricas Fundamentos da Arte I	Com.
	B9.1. Forma e función nas artes	B9.1. Debater acerca dos valores	FA2.B9.1.1. Explica a idea: "a función fai a	- Insuficiente (1/4): Comenta con inxenuidade as bases teóricas	CMCCT

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

b d e h n	utilitarias: "a función fai a forma".	plásticos da arquitectura funcional.	forma".	de Funcionalismo e a súa aplicación en exemplos concretos de arquitectura e deseño ligados ao Movemento Moderno a través dos seus máximos representantes. Do mesmo xeito, con dificultade, establece as causas do éxito do cómic español; e analiza o predominio comercial do cinema estadounidense, así como a relevancia do cinema español desta época, comentando a importancia dos estudos Bronston e analizando as claves da comedia de Luís García Berlanga. Ademais analiza con erros evidentes a moda da alta costura e a súa plasmación na obra de grandes deseñadores. Doutra banda, reconece de forma confusa a importancia do Concerto de Aranzueu e comenta a danza moderna as coreografías de Maurice Béjart e Roland Petit. Para todo iso, elabora mostrando desinterese proxectos e traballos, consultando diferentes fontes, analizando imaxes, vídeos ou películas e visitando exposicións, salas de concertos, espectáculos de ballet...	CCEC
	B9.2. Arquitectura: simplificación ornamental. Xeometría e matemática como mensaxe primordial.		FA2.B9.1.2. Comenta a frase do arquitecto Mies van der Rohe: "Menos é máis".		CCEC
b d e h n p	B9.2. Arquitectura: simplificación ornamental. Xeometría e matemática como mensaxe primordial. B9.3. Funcionalismo orgánico escandinavo: Alvar Aalto, Eero Aarnio e Arne Jacobsen. B9.4. Moblaxe funcionalista.	B9.2. Identificar a tipoloxía do edificio funcional.	FA2.B9.2.1. Comenta as claves da arquitectura funcional.	-Suficiente/ ben (5/6): Comenta con conciencia superficial as bases teóricas de Funcionalismo e a súa aplicación en exemplos concretos de arquitectura e deseño ligados ao Movemento Moderno a través dos seus máximos representantes. Do mesmo xeito, sen dificultade destacable, establece as causas do éxito do cómic español; e analiza o predominio comercial do cinema estadounidense, así como a relevancia do cinema español desta época, comentando a importancia dos estudos Bronston e analizando as claves da comedia de Luís García Berlanga. Ademais analiza con pautas a moda da alta costura e a súa plasmación na obra de grandes deseñadores. Doutra banda, reconece sen dúbidas importantes a importancia do Concerto de Aranzueu e comenta a danza moderna as coreografías de Maurice Béjart e Roland Petit. Para todo iso, elabora con interese inconstante proxectos e traballos, consultando diferentes fontes, analizando imaxes, vídeos ou películas e visitando exposicións, salas de concertos, espectáculos de	CCEC
			FA2.B9.2.2. Explica as claves do funcionalismo orgánico escandinavo, comentando a obra de Alvar Aalto, Eero Aarnio, Arne Jacobsen e o norteamericano Eero Saarinen.		CCEC
			FA2.B9.2.3. Sinala as claves da moblaxe escandinava.		CCEC
			FA2.B9.2.4. Compara o moble funcionalista con outros estilos anteriores e posteriores.		CAA ¹¹¹ _{SEP} CCEC
b d e n	B9.5. A obra de Ludwig Mies van der Rohe, Frank Lloyd Wright e Le Corbusier.	B9.3. Comparar as creacións dos arquitectos desta corrente creativa máis relevantes.	FA2.B9.3.1. Identifica as principais creacións arquitectónicas de Mies van der Rohe, Frank Lloyd Wright e Le Corbusier.	CCEC	
b d e h n	B9.6. Deseño industrial. Bauhaus e a súa influencia posterior.	B9.4. Relacionar a orixe do deseño industrial e a produción en serie.	FA2.B9.4.1. Relaciona a escola alemá Bauhaus co deseño industrial.	CSIEE CCEC	
b d e h n p	B9.7. Cómic español. B9.8. Francisco Ibáñez. Editorial Bruguera.	B9.5. Comentar a importancia do cómic español.	FA2.B9.5.1. Reconece as claves do éxito do cómic español, incidindo na obra de Francisco Ibáñez e na súa relación coa editorial Bruguera.	CSIEE CCEC	

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

b d e h n	B9.9. Cine: dominio do cine norteamericano. Grandes directores: John Ford e John Houston.	B9.6. Debater acerca da supremacía comercial das producións cinematográficas norteamericanas e analizar as súas posibles causas.	FA2.B9.6.1. Analiza o dominio europeo da cinematografía americana e a obra dos grandes directores norteamericanos, nomeadamente John Ford e John Houston.	ballet.. - Notable (7/8): Comenta con deliberación as bases teóricas de Funcionalismo e a súa aplicación en exemplos concretos de arquitectura e deseño ligados ao Movemento Moderno a través dos seus máximos representantes. Do mesmo xeito, con fluidez, establece as causas do éxito do cómic español; e analiza o predominio comercial do cinema estadounidense, así como a relevancia do cinema español desta época, comentando a importancia dos estudos Bronston e analizando as claves da comedia de Luís García Berlanga. Ademais analiza case sen erros a moda da alta costura e a súa plasmación na obra de grandes deseñadores. Doutra banda, recoñece con lucidez a importancia do Concerto de Aranjuez e comenta a danza moderna as coreografías de Maurice Béjart e Roland Petit.	CCL CCEC
b d e h n	B9.10. A gran comedia. O alemán Billy Wilder.	B9.7. Analizar a gran comedia cinematográfica, remarcando a obra do director alemán Billy Wilder.	FA2.B9.7.1. Analiza a gran comedia cinematográfica, remarcando a obra plástica do director alemán Billy Wilder.	Para todo iso, elabora con interese constante proxectos e traballos, consultando diferentes fontes, analizando imaxes, vídeos ou películas e visitando exposicións, salas de concertos, espectáculos de ballet...	CCEC
b d e h n	B9.11. Cine español. Estudios Bronston.	B9.8. Analizar as claves da creación dos estudos Bronston en España.	FA2.B9.8.1. Comenta a cinematografía española e a importancia dos estudos Bronston.	Para todo iso, elabora con interese constante proxectos e traballos, consultando diferentes fontes, analizando imaxes, vídeos ou películas e visitando exposicións, salas de concertos, espectáculos de ballet...	CSIEE CCEC
b d e h n	B9.12. Comedia española: Luís García Berlanga.	B9.9. Relacionar a obra cinematográfica de Luís García Berlanga coa sociedade española do seu tempo.	FA2.B9.9.1. Analiza as claves da comedia na obra cinematográfica de Luís García Berlanga.	Para todo iso, elabora con interese constante proxectos e traballos, consultando diferentes fontes, analizando imaxes, vídeos ou películas e visitando exposicións, salas de concertos, espectáculos de ballet...	CCEC
b d e h n	B9.13. Moda: alta costura. Obra de Cristóbal Balenciaga. O "new look" de Christian Dior.	B9.10. Explicar as claves da moda de alta costura e os seus condicionantes artísticos e económicos.	FA2.B9.10.1. Analiza a industria da moda de alta costura aplicando, entre outras, a obra creativa de Cristóbal Balenciaga.	-Sobresaliente (9/10): Comenta con conciencia crítica as bases teóricas de Funcionalismo e a súa aplicación en exemplos concretos de arquitectura e deseño ligados ao Movemento Moderno a través dos seus máximos representantes. Do mesmo xeito, con fluidez destacable, establece as causas do éxito do cómic español; e analiza o predominio comercial do cinema estadounidense, así como a relevancia do cinema español desta época, comentando a importancia dos estudos Bronston e analizando as claves da comedia de Luís García Berlanga. Ademais, analiza eficazmente a moda da alta costura e a súa plasmación na obra de grandes deseñadores. Doutra banda, recoñece de forma asertiva e clara a importancia do Concerto de Aranjuez e comenta a danza moderna as coreografías de Maurice Béjart e Roland Petit. Para todo iso, elabora con	CD ¹¹¹¹ _{SEP} C CEC
b d e h n	B9.14. A música neorromántica de Joaquín Rodrigo: "Concerto de Aranjuez".	B9.11. Recoñecer a música do mestre Rodrigo, especialmente o "Concerto de Aranjuez", analizando diferentes versións da súa obra.	FA2.B9.11.1. Relaciona a obra musical de Joaquín Rodrigo co romanticismo musical anterior, sinalando a importancia mundial do "Concerto de Aranjuez".	Ademais, analiza eficazmente a moda da alta costura e a súa plasmación na obra de grandes deseñadores. Doutra banda, recoñece de forma asertiva e clara a importancia do Concerto de Aranjuez e comenta a danza moderna as coreografías de Maurice Béjart e Roland Petit. Para todo iso, elabora con	CCEC
b d e h n	B9.15. Danza contemporánea: coreografías de Maurice Béjart e	B9.12. Analizar a evolución das coreografías no ballet, desde os ballets rusos ata as novas	FA2.B9.12.1. Comenta as claves da danza moderna e as coreografías de Maurice Béjart e	Maurice Béjart e Roland Petit. Para todo iso, elabora con	CCEC

	Roland Petit.	creacións, por exemplo de Maurice Bejart e Roland Petit.	Roland Petit.	interese e dedicación constante proxectos e traballos, consultando diferentes fontes, analizando imaxes, vídeos ou películas e visitando exposicións, salas de concertos, espectáculos de ballet...	
--	---------------	--	---------------	---	--

Bloque 10. Os Anos 60 e 70

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Rúbricas Fundamentos da Arte I	Comp.
b d e h n	B10.1. Arquitectura. Estilo internacional.	B10.1. Analizar a evolución na arquitectura, intentando dilucidar posibles estilos ou a evolución desde os edificios anteriores.	FA2.B10.1.1. Comenta a uniformidade estilística mundial do estilo arquitectónico denominado "estilo internacional".	- Insuficiente (1/4): Sintetiza as claves do contexto histórico-cultural e artístico dos anos 60 e 70, á vez que, con imprecisións, en arquitectura, comenta a evolución do Estilo Internacional, analizando obras de Francisco Javier Sáenz de Oiza e Miguel Fisac; na pintura, comenta as claves do expresionismo figurativo, identifica a hiperrealista e do Pop Art e analiza as características das correntes expresionistas; en escultura, analiza a importancia do Expresionismo español, describe a relevancia da escultura vasca, comenta a abstracción xeométrica de autores como Martín Chirino, Anadeo Gabino, Pablo Palazuelo, Pablo Serrano ou Gustavo Torner, entre outros, e analiza a arte cinético e a relación coa obra creativa de Eusebio Sempere; en fotografía, compara a obra de David Hamilton, Juan Gyenes ou Irving Penn; e en música, comenta os avances técnicos, así como, compara os diferentes movementos occidentais, a partir da análise da música Pop e do Jazz, explicando o fenómeno fan. Así mesmo analiza con inxenuidade o éxito internacional do flamenco, a través dos seus representantes máis recoñecidos. Ademais, con dificultade, describe a evolución do cinema español durante a Transición, analizando e establecendo comparacións entre o cinema europeo, norteamericano e o oriental; explica as claves do éxito da editorial de cómics Marvel; e analiza a importancia da televisión como fenómeno de masas. Por último,	CCEC
	B10.2. Arquitectura española: Francisco Javier Sáenz de Oiza e Miguel Fisac.		FA2.B10.1.2. Analiza a arquitectura española, nomeadamente os traballos de Francisco Javier Sáenz de Oiza e Miguel Fisac.		CCEC
b d e h n	B10.3. Expresionismo figurativo e expresionismo abstracto. Pintura hiperrealista.	B10.2. Explicar as claves conceptuais e plásticas do expresionismo figurativo, do expresionismo abstracto, do Pop Art, do hiperrealismo e da arte cinética.	FA2.B10.2.1. Comenta as claves do expresio- nismo figurativo, desde o expresionismo alemán ata a obra de Francis Bacon e de Lucian Freud.	- Insuficiente (1/4): Sintetiza as claves do contexto histórico-cultural e artístico dos anos 60 e 70, á vez que, con imprecisións, en arquitectura, comenta a evolución do Estilo Internacional, analizando obras de Francisco Javier Sáenz de Oiza e Miguel Fisac; na pintura, comenta as claves do expresionismo figurativo, identifica a hiperrealista e do Pop Art e analiza as características das correntes expresionistas; en escultura, analiza a importancia do Expresionismo español, describe a relevancia da escultura vasca, comenta a abstracción xeométrica de autores como Martín Chirino, Anadeo Gabino, Pablo Palazuelo, Pablo Serrano ou Gustavo Torner, entre outros, e analiza a arte cinético e a relación coa obra creativa de Eusebio Sempere; en fotografía, compara a obra de David Hamilton, Juan Gyenes ou Irving Penn; e en música, comenta os avances técnicos, así como, compara os diferentes movementos occidentais, a partir da análise da música Pop e do Jazz, explicando o fenómeno fan. Así mesmo analiza con inxenuidade o éxito internacional do flamenco, a través dos seus representantes máis recoñecidos. Ademais, con dificultade, describe a evolución do cinema español durante a Transición, analizando e establecendo comparacións entre o cinema europeo, norteamericano e o oriental; explica as claves do éxito da editorial de cómics Marvel; e analiza a importancia da televisión como fenómeno de masas. Por último,	CCEC
	B10.4. Expresionismo abstracto: Jackson Pollock e Mark Rothko.		FA2.B10.2.2. Explica a obra pictórica de Jackson Pollock e de Mark Rothko.		CCEC
	B10.5. Expresionismo figurativo: Francis Bacon e Lucian Freud.		FA2.B10.2.3. Identifica as claves da pintura hiperrealista e/ou Pop Art, comparando as obras de David Hockney e dos españois Antonio López e Eduardo Naranjo, entre outros.		CCEC
	B10.6. Hiperrealismo: David Hockney, Antonio López e Eduardo Naranjo.				

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

	B10.7. Importancia histórica dos grupos españois de artistas plásticos "El Paso" (1957) e o seu antecesor "Dau al Set" (1948).		FA2.B10.2.4. Analiza as claves artísticas das correntes expresionistas.	analiza con axuda constante a importancia da moda francesa a partir das creacións de Yves Saint Laurent. Para todo iso, elabora producións con imperfeccións notables a partir do visionado de fotografías, documentais, películas..., ou da visita, presencial ou virtual, a exposicións, fóruns, teatros...	CCEC
b d e h n	B10.8. O expresionismo na escultura española. B10.9. Escultores vascos: Jorge Oteiza, Eduardo Chillida e Agustín Ibarrola. B10.10. Abstracción geométrica: Pablo Palazuelo, Martín Chirino e Amadeo Gabino. B10.11. Movemento cinético: Eusebio Sempere.	B10.3. Recoñecer os principais estilos escultóricos españois, a escultura vasca, a abstracción xeométrica e outras.	FA2.B10.3.1. Analiza a importancia da escultura expresionista española.	-Suficiente/ ben (5/6): Sintetiza as claves do contexto histórico-cultural e artístico dos anos 60 e 70, á vez que, sen imprecisións importantes, en arquitectura, comenta a evolución do Estilo Internacional, analizando obras de Francisco Javier Sáenz de Oiza e Miguel Fisac; na pintura, comenta as claves do expresionismo figurativo, identifica a hiperrealista e do Pop Art e analiza as características das correntes expresionistas; en escultura, analiza a importancia do Expresionismo español, describe a relevancia da escultura vasca, comenta a abstracción xeométrica de autores como Martín Chirino, Amadeo Gabino, Pablo Palazuelo, Pablo Serrano ou Gustavo Torner, entre outros, e analiza a arte cinético e a relación coa obra creativa de Eusebio Sempere; en fotografía, compara a obra de David Hamilton, Juan Gyenes ou Irving Penn; e en música, comenta os avances técnicos, así como, compara os diferentes movementos occidentais, a partir da análise da música Pop e do Jazz, explicando o fenómeno fan. Así mesmo analiza con conciencia superficial o éxito internacional do flamenco, a través dos seus representantes máis recoñecidos. Ademais, sen dificultade destacable, describe a evolución do cinema español durante a Transición, analizando e establecendo comparacións entre o cinema europeo, norteamericano e o oriental; explica as claves do éxito da editorial de cómics Marvel; e analiza a importancia da televisión como fenómeno de masas. Por último, analiza con algunha axuda a importancia da moda francesa a partir das creacións de Yves Saint Laurent. Para todo iso, elabora producións con erros comúns a partir do visionado de fotografías, documentais, películas..., ou da visita, presencial ou virtual, a exposicións, fóruns, teatros...	CCEC
			FA2.B10.3.2. Describe a importancia da escultura vasca e indica as obras de Jorge Oteiza, Eduardo Chillida e Agustín Ibarrola.		CCEC
			FA2.B10.3.3. Comenta a abstracción xeométrica escultórica na obra de Martín Chirino, Amadeo Gabino, Pablo Palazuelo, Pablo Serrano e Gustavo Torner, entre outros.		CCEC
			FA2.B10.3.4. Analiza a arte cinética e a relación coa obra creativa de Eusebio Sempere.		CCEC
b d e h n	B10.12. Fotografía: o sensualismo de David Hamilton e a elegancia de Juan Gyenes.	B10.4. Analizar as diferentes visións da realidade a través da fotografía.	FA2.B10.4.1. Compara a concepción plástica na obra fotográfica de David Hamilton, Juan Gyenes, Irving Penn e outros.		CCEC
b d e h i n	B10.13. Música. O son estéreo.	B10.5. Explicar os avances técnicos na reprodución do son e expor as claves técnicas da música estereofónica e a súa evolución ata a actualidade.	FA2.B10.5.1. Comenta as claves do son musical monofónico, estereofónico, dolby, 5.1 e 7.1.		CMCCT CCEC
b d e h n p	B10.14. Música Pop: The Beatles.	B10.6. Comparar os movementos musicais occidentais: pop, rock, jazz,	FA2.B10.6.1. Analiza as claves da música pop.		CD
	B10.15. Grandes concertos de				CCEC

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

	<p>masas. Cultura de fans.</p> <p>B10.16. O jazz alcanza un público de masas: Chet Baker, Miles Davis e Chick Corea.</p>	<p>blues, etc.</p>	<p>FA2.B10.6.2. Identifica as principais cancións dos Beatles.</p> <p>FA2.B10.6.3. Explica as claves do movementos Fans.</p> <p>FA2.B10.6.4. Comenta a aceptación maioritaria do jazz.</p> <p>FA2.B10.6.5. Analiza a obra jazzística e vital de Miles Davis e Chet Baker.</p>	<p>- Notable (7/8): Sintetiza as claves do contexto histórico-cultural e artístico dos anos 60 e 70, á vez que, con bastante precisión, en arquitectura, comenta a evolución do Estilo Internacional, analizando obras de Francisco Javier Sáenz de Oiza e Miguel Fisac; na pintura, comenta as claves do expresionismo figurativo, identifica a hiperrealista e do Pop Art e analiza as características das correntes expresionistas; en escultura, analiza a importancia do Expresionismo español, describe a relevancia da escultura vasca, comenta a abstracción xeométrica de autores como Martín Chirino, Anadeo Gabino, Pablo Palazuelo, Pablo Serrano ou Gustavo Torner, entre outros, e analiza a arte cinético e a relación coa obra creativa de Eusebio Sempere; en fotografía, compara a obra de David Hamilton, Juan Gyenes ou Irving Penn; e en música, comenta os avances técnicos, así como, compara os diferentes movementos occidentais, a partir da análise da música Pop e do Jazz, explicando o fenómeno fan. Así mesmo analiza con deliberación o éxito internacional do flamenco, a través dos seus representantes máis recoñecidos. Ademais, con fluidez, describe a evolución do cinema español durante a Transición, analizando e establecendo comparacións entre o cinema europeo, norteamericano e o oriental; explica as claves do éxito da editorial de cómics Marvel; e analiza a importancia da televisión como fenómeno de masas. Por último, analiza con autonomía a importancia da moda francesa a partir das creacións de Yves Saint Laurent. Para todo iso, elabora producións adecuadamente acabadas a partir do visionado de fotografías, documentais, películas..., ou da visita, presencial ou virtual, a exposicións, fóruns, teatros...</p> <p>-Sobresaliente (9/10): Sintetiza as claves do contexto histórico-cultural e artístico dos anos 60 e 70, á vez que, con precisión, en arquitectura, comenta a evolución do Estilo Internacional, analizando obras de Francisco Javier Sáenz de Oiza e Miguel Fisac; na pintura, comenta as claves do expresionismo figurativo,</p>	<p>CCEC</p> <p>CSC CCEC</p> <p>CCEC</p> <p>CCEC</p>
<p>b d e h n</p>	<p>B10.17. Novo cine español. O cine da transición: Saura, Camus, Picazo, Patino, Erice, Borau e a Escola de Barcelona.</p>	<p>B10.7. Analizar os cambios que se producen na cinematografía española durante a transición.</p>	<p>FA2.B10.7.1. Describe a evolución do cine español no período da transición.</p>		<p>CCEC</p>
<p>b d e h n</p>	<p>B10.18. Cine. Novo impulso norteamericano: Francis Ford Coppola.</p>	<p>B10.8. Valorar a importancia para a industria do cine da obra creativa de Francis Ford Coppola, George Lucas e outros.</p>	<p>FA2.B10.8.1. Comenta o rexurdimento do gran cine norteamericano coa obra cinematográfica de Francis Ford Coppola.</p>		<p>CSIEE CCEC</p>
<p>b d e h n</p>	<p>B10.19. Gran cine xaponés: Akira Kurosawa.</p>	<p>B10.9. Comparar o cine europeo, o norteamericano e o oriental.</p>	<p>FA2.B10.9.1. Analiza a filmografía do director xaponés Akira Kurosawa.</p>		<p>CCEC</p>
<p>b d e g h n</p>	<p>B10.20. Nacemento da televisión como fenómeno de comunicación de masas.</p>	<p>B10.10. Analizar a importancia crecente da televisión como fenómeno de comunicación e a súa importancia na arte.</p>	<p>FA2.B10.10.1. Recoñece o paso da televisión a ser un fenómeno de comunicación de masas.</p>		<p>CCL¹¹_{SEP}C CEC</p>
<p>b d e h n</p>	<p>B10.21. Cómic: éxito internacional da editorial Marvel.</p>	<p>B10.11. Comentar a nova xeración de superheroes do cómic, nomeadamente coa editorial</p>	<p>FA2.B10.11.1. Explica as claves do éxito mundial da editorial de cómics Marvel.</p>		<p>CCEC</p>

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

		"Marvel" e a obra de Stan Le.		identifica a hiperrealista e do Pop Art e analiza as características das correntes expresionistas; en escultura, analiza a importancia do	
b d e h n	B10.22. Auxe do flamenco: Paco de Lucía e Camarón de la Isla. B10.23. Baile flamenco: Antonio, Carmen Amaya e a compañía de Antonio Gades.	B10.12. Expor a importancia da música flamenca en todo o mundo.	FA2.B10.12.1. Identifica a obra musical de Paco de Lucía e de Camarón de la Isla.	Expresionismo español, describe a relevancia da escultura vasca, comenta a abstracción xeométrica de autores como Martín Chirino, Anadeo Gabino, Pablo Palazuelo, Pablo Serrano ou Gustavo Torner, entre outros, e analiza a arte cinético e a relación coa obra creativa de Eusebio Sempere; en fotografía, compara a obra de David	CCEC
			FA2.B10.12.2. Explica as claves do éxito internacional do flamenco.	Hamilton, Juan Gyenes ou Irving Penn; e en música, comenta os avances técnicos, así como, compara os diferentes movementos occidentais, a partir da análise da música Pop e do Jazz, explicando o fenómeno fan. Así mesmo analiza con conciencia crítica o éxito internacional do flamenco, a través dos seus representantes máis recoñecidos. Ademais, con fluidez destacable, describe a evolución do cinema español durante a Transición, analizando e establecendo comparacións entre o cinema europeo, norteamericano e o oriental; explica as claves do éxito da editorial de cómics Marvel; e analiza a importancia da	CCEC
			FA2.B10.12.3. Recoñece a importancia do baile flamenco no mundo, con referencia á danza e ás coreografías de Carmen Amaya e Antonio Gades.	televisión producións adecuadamente acabadas a partir do visionado de fotografías, documentais, películas..., ou da visita, presencial ou virtual, a exposicións, fóruns, teatros... sión como fenómeno de masas. Por último, analiza con autonomía e iniciativa propia a importancia da moda francesa a partir das creacións de Yves Saint Laurent. Para todo iso, elabora producións con acabado destacable a partir do visionado de fotografías, documentais, películas..., ou da visita, presencial ou virtual, a exposicións, fóruns, teatros...	CSC CCEC
			FA2.B10.12.4. Analiza a situación do flamenco en España e establece conclusións a partir dos datos obtidos.		CCEC
b d e h n	B10.24. Moda europea. B10.25. Moda francesa: Yves Saint Laurent.	B10.13. Comentar a evolución na moda europea deste tempo.	FA2.B10.13.1. Analiza a importancia da moda francesa, con referencia ás creacións de Yves Saint Laurent.		CAA CCEC
Bloque 11. Os Anos 80-90					
Obxectivos	Contidos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Rúbricas Fundamentos da Arte I	Com.e

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

b d e h n p	B11.1. Arquitectura. Estilo posmoderno. O edificio como espectáculo.	B11.1. Analizar a evolución da arquitectura desde a uniformidade racionalista ao barroquismo personalista do creador.	FA2.B11.1.1. Explica a evolución da arquitectura, desde o edificio como función ao edificio como espectáculo.	- Insuficiente (1/4): Analiza con imprecisións as correntes artísticas dos anos 80 e 90, desta maneira, en arquitectura, explica a súa evolución; en escultura, comenta os cambios da escultura contemporánea; en música, analiza os Ao vivo Aid Concerts e a súa acción política de masas, así como analiza a música pop desta década, nacional e internacional, valorando o novo rol do artista como fenómeno mutante; en danza española, explica a importancia das compañías flamencas. Así mesmo, con inxenuidade, comenta a moda da época e a súa transcendencia mediática. Tamén, no cinema español, analiza os exemplos máis destacados, cineastas, éxito internacional, distinción entre un cinema "masculino" doutro "feminino" dependendo da diferenza de xénero de quen o dirixe; e comenta a evolución do cinema español, relacionándoo coas novas técnicas de animación dixitais. Por último, con incoherencias, sinala a evolución da televisión en branco e negro á cor, e o seu papel na retransmisión de grandes eventos; así como a visión da realidade social española a través da fotografía de Cristina García Rodero e Alberto García-Alix. Para todo iso, realiza mapas conceptuais, esquemas, debates, presentacións, postas en común e proxectos, a partir do visionado de películas, documentais, concertos ou espectáculos, que impliquen a nivel inicial a consulta de diversas fontes de consulta e o uso das TIC, e a utilización dunha terminoloxía específica.	CCEC
b d e h n	B11.2. Escultura: exceso figurativo. Obra de Fernando Botero e Alberto Giacometti.	B11.2. Comentar a evolución escultórica en Occidente	FA2.B11.2.1. Compara as obras escultóricas de Fernando Botero e Alberto Giacometti.		CCEC
b d e g h n p	B11.3. A música como acción política de masas. "Live Aid".	B11.3. Analizar o fenómeno social que supón a música en vivo retransmitida a través da televisión.	FA2.B11.3.1. Analiza a forza da música pop e a súa capacidade de crear acción política, explicando o fenómeno musical "Live Aid".		CSC
b d e g h n	B11.4. Eclósión da moda como fenómeno de masas. B11.5. Novo ideal de beleza colectivo: substitución das actrices polas supermodelos.	B11.4. Debater acerca do ideal de beleza en relación co éxito mediático e social das supermodelos.	FA2.B11.4.1. Comenta a eclósión da moda como fenómeno de masas.	CSC CCEC	
			FA2.B11.4.2. Explica a idea de beleza en referencia ao éxito das supermodelos.		CCEC
			FA2.B11.4.3. Analiza o cambio de patrón estético desde as actrices cara ás modelos.		CCEC
b d e g h n	B11.6. O desfile de modas como espectáculo multimedia. B11.7. O/a deseñador/a como estrela mediática. B11.8. Industria do "prêt à porter". O mundo dos complementos. B11.9. Grandes deseñadores: Alexander McQueen, Valentino, Chanel (Lagerfeld), Dior (John	B11.5. Comparar as creacións no mundo da moda dos/das deseñadores/as máis relevantes.	FA2.B11.5.1. Comenta a evolución dos pases de modelos a espectáculos audiovisuais.	CD CCEC	
			FA2.B11.5.2. Explica o auxe dos/das deseñadores/as nos medios de comunicación de masas.	CSIEE CCEC	
			FA2.B11.5.3. Identifica as claves estilísticas dos principais deseñadores de moda: Alexander McQueen, Valentino, Chanel (Lagerfeld), Dior (John Galliano),	CAA CCEC	

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

	Galliano), Armani, Versace, Calvin Klein, Tom Ford e Carolina Herrera.		Armani, Versace, Calvin Klein, Tom Ford e Carolina Herrera.	exemplos máis destacados, cineastas, éxito internacional, distinción entre un cinema "masculino" doutro "feminino" dependendo da diferenza de xénero de quen o dirixe; e comenta a evolución do cinema español, relacionándoo coas novas técnicas de animación dixitais. Por último, con ambigüidades, sinala a evolución da televisión en branco e negro á cor, e o seu papel na retransmisión de grandes eventos; así como a visión da realidade social española a través da fotografía de Cristina García Rodero e Alberto García-Alix. Para todo iso, realiza mapas conceptuais, esquemas, debates, presentacións, postas en común e proxectos, a partir do visionado de películas, documentais, concertos ou espectáculos, que impliquen como usuario básico a consulta de diversas fontes de consulta e o uso das TIC, e a utilización dunha terminoloxía específica.	
b d e g h n	B11.10. Pop dos anos 80 e 90: Madonna e Michael Jackson. B11.11. Novo papel do/da artista na industria musical.	B11.6. Analizar o cambio filosófico que supón asumir o novo papel do/da artista como fenómeno mutante, e a actividade metamórfica de Michael Jackson e Madonna.	FA2.B11.6.1. Analiza a obra musical e artística de Michael Jackson e Madonna.	Para todo iso, realiza mapas conceptuais, esquemas, debates, presentacións, postas en común e proxectos, a partir do visionado de películas, documentais, concertos ou espectáculos, que impliquen como usuario básico a consulta de diversas fontes de consulta e o uso das TIC, e a utilización dunha terminoloxía específica.	CSIEE CCEC
b d e h n	B11.12. Danza española: compañías de Sara Baras e Joaquín Cortés.	B11.7. Expor a importancia das compañías musicais españolas en todo o mundo, destacando especialmente a difusión das compañías flamencas.	FA2.B11.7.1. Explica a importancia das compañías de danza e das coreografías de Sara Baras e de Joaquín Cortés.	- Notable (7/8): Analiza con bastante precisión as correntes artísticas dos anos 80 e 90, desta maneira, en arquitectura, explica a súa evolución; en escultura, comenta os cambios da escultura contemporánea; en música, analiza os Ao vivo Aid Concerts e a súa acción política de masas, así como analiza a música pop desta década, nacional e internacional, valorando o novo rol do artista como fenómeno mutante; en danza española, explica a importancia das compañías flamencas. Así mesmo, con deliberación, comenta a moda da época e a súa transcendencia mediática. Tamén, no cinema español, analiza os exemplos máis destacados, cineastas, éxito internacional, distinción entre un cinema "masculino" doutro "feminino" dependendo da diferenza de xénero de quen o dirixe; e comenta a evolución do cinema español, relacionándoo coas novas técnicas de animación dixitais. Por último, con certa coherencia, sinala a evolución da televisión en branco e negro á cor, e o seu papel na retransmisión de grandes eventos; así como a visión da realidade social española a través da fotografía de Cristina García Rodero e Alberto García-Alix. Para todo iso, realiza mapas conceptuais, esquemas, debates, presentacións, postas en común e	CSIEE CCEC
b d e h n	B11.13. Cine español. Proxección internacional: José Luís Garci, Fernando Trueba, Fernando Fernán Gómez, Pedro Almodóvar e Alejandro Amenábar.	B11.8. Recoñecer as principais obras cinematográficas dos creadores españois, e valorar o seu éxito internacional.	FA2.B11.8.1. Recoñece a obra cinematográfica dos directores máis importantes de España: José Luís Garci, Fernando Trueba, Fernando Fernán Gómez, Pedro Almodóvar, Alejandro Amenábar, Álex de la Iglesia, etc.	dos anos 80 e 90, desta maneira, en arquitectura, explica a súa evolución; en escultura, comenta os cambios da escultura contemporánea; en música, analiza os Ao vivo Aid Concerts e a súa acción política de masas, así como analiza a música pop desta década, nacional e internacional, valorando o novo rol do artista como fenómeno mutante; en danza española, explica a importancia das compañías flamencas. Así mesmo, con deliberación, comenta a moda da época e a súa transcendencia mediática. Tamén, no cinema español, analiza os exemplos máis destacados, cineastas, éxito internacional, distinción entre un cinema "masculino" doutro "feminino" dependendo da diferenza de xénero de quen o dirixe; e comenta a evolución do cinema español, relacionándoo coas novas técnicas de animación dixitais. Por último, con certa coherencia, sinala a evolución da televisión en branco e negro á cor, e o seu papel na retransmisión de grandes eventos; así como a visión da realidade social española a través da fotografía de Cristina García Rodero e Alberto García-Alix. Para todo iso, realiza mapas conceptuais, esquemas, debates, presentacións, postas en común e	CCEC
b c d e h n	B11.14. Directoras españolas, novas miradas da realidade: Pilar Miró e Icíar Bollaín.	B11.9. Valorar a irrupción das directoras españolas no panorama cinematográfico español e internacional, analizando a súa obra artística: Pilar Miró, Icíar Bollaín, Josefina Molina, etc.	FA2.B11.9.1. Analiza o labor creativo de Pilar Miró, Icíar Bollaín e outras directoras españolas. FA2.B11.9.2. Analiza en termos de diversidade e complementariedade o cine español feminino e masculino.	moda da época e a súa transcendencia mediática. Tamén, no cinema español, analiza os exemplos máis destacados, cineastas, éxito internacional, distinción entre un cinema "masculino" doutro "feminino" dependendo da diferenza de xénero de quen o dirixe; e comenta a evolución do cinema español, relacionándoo coas novas técnicas de animación dixitais. Por último, con certa coherencia, sinala a evolución da televisión en branco e negro á cor, e o seu papel na retransmisión de grandes eventos; así como a visión da realidade social española a través da fotografía de Cristina García Rodero e Alberto García-Alix. Para todo iso, realiza mapas conceptuais, esquemas, debates, presentacións, postas en común e	CCEC CSC CCEC
b d e g h i n	B11.15. Televisión: aparición da cor. B11.16. Retransmisións en	B11.10. Explicar a evolución técnica e escenográfica do paso da televisión en branco e negro á televisión en cor.	FA2.B11.10.1. Explica a evolución da técnica televisiva desde o branco e negro á cor.	moda da época e a súa transcendencia mediática. Tamén, no cinema español, analiza os exemplos máis destacados, cineastas, éxito internacional, distinción entre un cinema "masculino" doutro "feminino" dependendo da diferenza de xénero de quen o dirixe; e comenta a evolución do cinema español, relacionándoo coas novas técnicas de animación dixitais. Por último, con certa coherencia, sinala a evolución da televisión en branco e negro á cor, e o seu papel na retransmisión de grandes eventos; así como a visión da realidade social española a través da fotografía de Cristina García Rodero e Alberto García-Alix. Para todo iso, realiza mapas conceptuais, esquemas, debates, presentacións, postas en común e	CMCCT CCEC

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

	directo: olimpíadas, fútbol, concertos e guerras.		FA2.B11.10.2. Relaciona a televisión e os grandes eventos seguidos en directo a través dela: olimpíadas, fútbol, concertos e guerras.	proxectos, a partir do visionado de películas, documentais, concertos ou espectáculos, que impliquen con dominio eficaz a consulta de diversas fontes de consulta e o uso das TIC, e a utilización dunha terminoloxía específica.	CSC CCEC
b d e h n	B11.17. Fotografía en España: Cristina García- Rodero e Alberto García Alix.	B11.11. Analizar a realidade social española a través da mirada fotográfica de Cristina García Rodero e Alberto García-Alix.	FA2.B11.11.1. Comenta a visión de España e a súa xente reflectida na obra fotográfica de Cristina García Rodero e Alberto García-Alix.		-Sobresaliente (9/10): Analiza con precisión as correntes artísticas dos anos 80 e 90, desta maneira, en arquitectura, explica a súa evolución; en escultura, comenta os cambios da escultura contemporánea; en música, analiza os Ao vivo Aid Concerts e a súa acción política de masas, así como analiza a música pop desta década, nacional e internacional, valorando o novo rol do artista como fenómeno mutante; e en danza española, explica a importancia das compañías flamencas. Así mesmo, con consciencia crítica, comenta a moda da época e a súa transcendencia mediática. Tamén, no cinema español, analiza os exemplos máis destacados, cineastas, éxito internacional, distinción entre un cinema "masculino" doutro "feminino" dependendo da diferenza de xénero de quen o dirixe; e comenta a evolución do cinema español, relacionándoo coas novas técnicas de animación dixitais. Por último, con coherencia, sinala a evolución da televisión en branco e negro á cor, e o seu papel na retransmisión de grandes eventos; así como a visión da realidade social española a través da fotografía de Cristina García Rodero e Alberto García- Alix. Para todo iso, realiza mapas conceptuais, esquemas, debates, presentacións, postas en común e proxectos, a partir do visionado de películas, documentais, concertos ou espectáculos, que impliquen con dominio áxil a consulta de diversas fontes e o uso das TIC, e a utilización dunha terminoloxía específica.
b d e h i n	B11.18. Cine de animación: Estudios Pixar; estrea de "Toy Story".	B11.12. Comentar a evolución do cine de animación.	FA2.B11.12.1. Comenta o éxito das películas de animación das produtoras Pixar e Dream Works, e a súa relación coas novas técnicas de animación dixitais.		CCEC

Bloque 12. Os anos 2000 a 2013

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Rúbricas Fundamentos da Arte I	Comp.
------------	----------	-------------------------	---------------------------	--------------------------------	-------

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

a b e g h n	B12.1. O ecoloxismo e a arte.	B12.1. Analizar a importancia do ecoloxismo e da creación artística relacionada con esta filosofía.	FA2.B12.1.1. Analiza as manifestacións artísticas relacionadas co ecoloxismo utilizando, entre outras, as fotografías de Ansel Adams, a película "Dersu Uzala", ou os documentais de Félix Rodríguez de la Fuente ou do National Geographic.	- Insuficiente (1/4): Analiza as manifestacións artísticas das últimas décadas con incoherencias, describindo a conexión entre as novas tecnoloxías e a arte, debatendo sobre a relixión islámica e en especial a destrución das imaxes levadas a cabo polo islamismo radical, e valorando a obra das mulleres artistas do período. Ademais, analiza e compara as obras craves da arquitectura do século XXI. Así mesmo, comenta as novas formas de danza. E, por último, con dificultade, debate producións máis destacadas do cinema español recente e compara a técnica narrativa do cinema con respecto á series de televisión, analizando as claves das series de máis éxito a través de exemplos. Para todo iso, elabora proxectos, traballos ou recensiones, presentacións, utilizando cun manexo moi básico diferentes fontes de información, visitando exposicións e espectáculos, asistindo a conferencias, cinematografías, etc. e partindo da súa contorna cultural próxima.	CSC CCEC
a b d e h n	B12.2. Islamismo radical: destrución das imaxes relixiosas.	B12.2. Debater acerca do islamismo radical e da iconoclastia a través da historia da arte.	FA2.B12.2.1. Comenta o concepto iconoclasta do islamismo radical, en referencia, por exemplo, á destrución das imaxes de Buda, entre outras posibles.		CCL CCEC
b d e h n	B12.3. Arquitectura máis relevante da década: Norman Foster (concepto "High Tech"), Álvaro Siza, Peter Zumthor, Jean Nouvel, Reem Koolhaas, Rafael Moneo, Shigeru Ban, Souto de Moura, etc. B12.4. A construción como espectáculo e a súa polémica: Frank Gehry e Santiago Calatrava.	B12.3. Identificar os edificios máis relevantes da década, en España e no resto do mundo.	FA2.B12.3.1. Analiza os edificios estrela e a súa repercusión mundial.	Suficiente/ ben (5/6): Analiza as manifestacións artísticas das últimas décadas con ambigüidades, describindo a conexión entre as novas tecnoloxías e a arte, debatendo sobre o aniconismo da relixión islámica e en especial a destrución das imaxes levadas a cabo polo islamismo radical, e valorando a obra das mulleres artistas do período. Ademais, analiza e compara as obras craves da arquitectura do século XXI. Así mesmo, comenta as novas formas de danza. E, por último, sen dificultade destacable, debate producións máis destacadas do cinema español recente e compara a técnica narrativa do cinema con respecto á series de televisión, analizando as claves das series de máis éxito a través de exemplos. Para todo iso, elabora proxectos, traballos ou recensiones, presentacións, utilizando como usuario básico diferentes fontes de información, visitando exposicións e espectáculos, asistindo a conferencias,	CCEC
			FA2.B12.3.2. Compara as creacións emblemáticas de Frank Gehry, Santiago Calatrava e Norman Foster, entre outros posibles.		CCEC
b d e h n	B12.5. Obra de Zaha Hadid.	B12.4. Comparar a obra arquitectónica de Zaha Hadid coa do resto de arquitectos/as contemporáneos/as.	FA2.B12.4.1. Comenta a obra arquitectónica de Zaha Hadid.	CCEC	
b d e	B12.6. Tecnoloxía dixital: cine, televisión, fotografía e música.	B12.5. Explicar a importancia de internet na creación artística.	FA2.B12.5.1. Describe a importancia de internet na arte actual.		CD
					CCEC

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

	B12.7. Internacionalismo universal: internet.		FA2.B12.5.2. Analiza a tecnoloxía dixital e a súa	cinematografías, etc. e partindo da súa contorna cultural próxima.	CD
g h n p	B12.8. Novas canles de promoción artística: blogs, redes sociais e plataformas como YouTube, Vimeo, Instagram, Pinterest, etc.		relación coa creación artística.	- Notable (7/8): Analiza as manifestacións artísticas das últimas décadas con deliberación, describindo a conexión entre as novas tecnoloxías e a arte, debatendo sobre o aniconismo da relixión islámica e en especial a destrución das imaxes levadas a cabo polo islamismo radical, e valorando a obra das mulleres artistas do período. Ademais, analiza e compara as obras craves da arquitectura do século XXI. Así mesmo, comenta as novas formas de danza. E, por último, con fluidez, debate producións máis destacadas do cinema español recente e compara a técnica narrativa do cinema con respecto á series de televisión, analizando as claves das series de máis éxito a través de exemplos. Para todo iso, elabora proxectos, traballos ou recensiones, presentacións, utilizando con dominio eficaz diferentes fontes de información, visitando exposicións e espectáculos, asistindo a conferencias, cinematografías, etc. e partindo da súa contorna cultural próxima.	CCEC
			FA2.B12.5.3. Explica o potencial difusor da creación artística que supón YouTube e outras plataformas similares.		CD
b d e h n	B12.9. Música e baile. Novas tendencias: hip-hop e dance.	B12.6. Identificar novas formas de danza, tales como o hip-hop e o dance.	FA2.B12.6.1. Comenta as novas coreografías relacionadas co hip-hop e o dance.	do período. Ademais, analiza e compara as obras craves da arquitectura do século XXI. Así mesmo, comenta as novas formas de danza. E, por último, con fluidez, debate producións máis destacadas do cinema español recente e compara a técnica narrativa do cinema con respecto á series de televisión, analizando as claves das series de máis éxito a través de exemplos. Para todo iso, elabora proxectos, traballos ou recensiones, presentacións, utilizando con dominio eficaz diferentes fontes de información, visitando exposicións e espectáculos, asistindo a conferencias, cinematografías, etc. e partindo da súa contorna cultural próxima.	CCL CCEC
b d e h n p	B12.10. Cine en español: éxito internacional de Guillermo del Toro con "O labirinto do fauno". B12.11. Internacionalización do cine español: Juan Antonio Bayona e Rodrigo Cortés.	B12.7. Analizar a obra cinematográfica española recente, en referencia, por exemplo, aos traballos de Juan Antonio Bayona, Jaume Balagueró e outros posibles.	FA2.B12.7.1. Comenta a obra cinematográfica española recente, en referencia, por exemplo, aos traballos de Juan Antonio Bayona, Daniel Monzón, Jaume Balagueró, etc.	-Sobresaliente (9/10): Analiza as manifestacións artísticas das últimas décadas con consciencia crítica, describindo a conexión entre as novas tecnoloxías e a arte, debatendo sobre o aniconismo da relixión islámica e en especial a destrución das imaxes levadas a cabo polo islamismo radical, e valorando a obra das mulleres artistas do período. Ademais, analiza e compara as obras craves da arquitectura do século XXI. Así mesmo, con fluidez destacable, comenta as novas formas de danza. E, por último, debate producións máis destacadas do cinema español recente e compara a técnica narrativa do cinema con respecto á series de televisión, analizando as claves das series de máis éxito a través de exemplos. Para todo iso, elabora proxectos, traballos ou recensiones, presentacións, utilizando con dominio áxil e versátil diferentes fontes de información, visitando exposicións e espectáculos, asistindo a conferencias, cinematografías, etc. e partindo da súa contorna cultural próxima.	CCEC
b d e h n	B12.12. Xénero documental no cine.	B12.8. Coñecer as características propias do xénero documental no cine.	FA2.B12.8.1. Describe as características máis importantes do xénero documental no cine.	entre as novas tecnoloxías e a arte, debatendo sobre o aniconismo da relixión islámica e en especial a destrución das imaxes levadas a cabo polo islamismo radical, e valorando a obra das mulleres artistas do período. Ademais, analiza e compara as obras craves da arquitectura do século XXI. Así mesmo, con fluidez destacable, comenta as novas formas de danza. E, por último, debate producións máis destacadas do cinema español recente e compara a técnica narrativa do cinema con respecto á series de televisión, analizando as claves das series de máis éxito a través de exemplos. Para todo iso, elabora proxectos, traballos ou recensiones, presentacións, utilizando con dominio áxil e versátil diferentes fontes de información, visitando exposicións e espectáculos, asistindo a conferencias, cinematografías, etc. e partindo da súa contorna cultural próxima.	CCEC
b d e g h n p	B12.13. Técnicas da produción audiovisual. Integración multimedia. B12.14. Televisión: series de TV, equiparables en popularidade e audiencia ao cine.	B12.9. Explicar a estrutura narrativa das series de ficción para televisión en oposición ao sistema narrativo do cine.	FA2.B12.9.1. Analiza as claves da produción de series para televisión.	Para todo iso, elabora proxectos, traballos ou recensiones, presentacións, utilizando con dominio áxil e versátil diferentes fontes de información, visitando exposicións e espectáculos, asistindo a conferencias, cinematografías, etc. e partindo da súa contorna cultural próxima.	CCL
			FA2.B12.9.2. Expón os factores do éxito de audiencia nas series para televisión, e dá exemplos.		CCEC
			FA2.B12.9.3. Compara a técnica narrativa das series televisivas coa ficción cinematográfica.		CAA CCEC
					CCEC

▪ **Temporalización. Fundamentos da Arte II**

1ª Avaliación

• **Romanticismo.**

Características do Romanticismo e a súa relación coa arte

Características da pintura romántica e principais representantes: Friedrich, Turner, Géricault e Delacroix.

Goya

A música romántica – Beethoven.

A ópera: Verdi e Wagner.

Indumentaria, mobiliario e decoración: estilos Regency e Napoleón III

• **Romanticismo tardío. 1850-1900.**

• **Arquitectura**

Os historicismos: neogótico e neomodernismo

As exposicións universais e a súa influencia na arquitectura: os novos materiais. O Crystal Palace e a torre Eiffel

Os inicios da fotografía:

Niepce, Louis Daguerre e o comezo do retrato fotográfico con Nadar.

O xurdimento da cinematografía

Pioneiros europeos: Os irmáns Lumière e Georges Méliès

As primeiras achegas americanas: Edwin S. Porter, David Wark Griffith e a etapa muda de Charles Chaplin.

• **As Vangardas.**

Édouard Manet. Características da pintura impresionista e principais representantes: Monet, Pissarro, Sisley, Morisot e Mary Cassatt

Escultura española de finais do XIX e comezos do XX: Mariano Benlliure

O posimpresionismo, principais representantes: Paul Cézanne e Vincent van Gogh

As claves do Fauvismo: Matisse

Crávelas da arte "Nabis": Pierre Bonnard

O cartel publicitario: Henri de Toulouse-Lautrec, Jules Chéret, Alfons Moita e Leonetto Cappiello

As claves do cubismo: Características, periodización e principais representantes

Pablo Picasso

- **Modernismo-Art Nouveau.**

O modernismo.

Características e manifestacións ("Art Nouveau", " Sezession", etc.)

A arquitectura modernista: Víctor Horta e Antonio Gaudí

O deseño modernista – Mobiliario – Xoiería: René Lalique

2ª AVALIACIÓN

- **Surrealismo e outras Vangardas.**

O dadaísmo: características xerais

Marcel Duchamp

Hans Arp

O surrealismo: características xerais. A psicanálise de Sigmund Freud e a súa relación coas creacións surrealistas

Pintura:

A pintura metafísica de Giorgio de Chirico e a súa influencia sobre os artistas surrealistas

Joan Miró

Salvador Dalí

Características do Neoplasticismo – Piet Mondrian

O cinema na época das vangardas

Craves do surrealismo cinematográfico: a obra de Luís Buñuel

Claves do expresionismo cinematográfico alemán: O gabinete do doutor Caligari

Claves do cinema soviético: Eisenstein e a narrativa visual do acoirazado Potemkin

O ballet ruso: Serguéi Diághilev e Nijinsky

- **Os Felices Anos Vinte. O Art Decó.**

Art Decó

Características e evolución a partir do Modernismo

A pintura de Tamara de Lempicka

O deseño en xoiería (Cartier) e moda (Coco Chanel)

A escultura dos anos 20: Pablo Gargallo e Constantin Brancusi

- **A Gran Depresión e a arte da súa época.**

Fotografía

A fotografía social norteamericana: Dorothea Lange e Walker Evans

A fotografía esteticista europea: Cecil Beaton

Cómic

Europa: Hergé

Estados Unidos: os superheroes ("Superman", "Batman" e "Capitán América")

O cinema de animación: Walt Disney

- **A Segunda Guerra Mundial.**

A escultura de postguerra: Henry Moore e Antoine Pevsner

Cinema

O xénero de "suspense": Alfred Hitchcock

A comedia aceda: Ernst Lubitsch (To be or not to be) e Charles Chaplin (O gran ditador)

3ª AVALIACIÓN

- **Funcionalismo e as Décadas 40-50.**

Arquitectura da primeira metade do século XX

Características e tendencias:

Racionalismo: Mies van der Rohe (Pavillón alemán), Le Corbusier (Villa Saboya, Unidade de habitación)

Organicismo: Frank Lloyd Wright (Casa da fervenza)

A "Bauhaus"

Alta costura: Cristóbal Balenciaga

- **Os Anos 60-70.**

Pintura

Características dos segundos expresionismos

Tendencia figurativa: Francis Bacon

Corrente abstracta: Jackson Pollock

Características do Hiperrealismo – Antonio López

A escultura de Jorge Oteiza e Eduardo Chillida

Música dos anos 60 e 70

Claves da música pop: os Beatles

A popularización do jazz: Miles Davis e Chet Baker

A internacionalización do flamenco: Paco de Lucía e Camarón da Illa

Cinema

Cinema español durante o período da transición: Pilar Miró e Luís García Berlanga

O cinema norteamericano: Francis Ford Coppola

- **Os Anos 80-90.**

Deseño de moda: as achegas de Alexander McQueen, Valentino, Chanel (Lagerfeld), Dior (John Galliano), Armani, Versace, Calvin Klein, Tom Ford e Carolina Herrera

Cinema español: a obra de José Luis Garci, Fernando Trueba, Pedro Almodóvar, Alejandro Amenábar e *Álex da Igrexa

- **Os Anos 2000-2013.**

Arquitectura de finais do século XX e comezos do XXI: Zada Hadid, Frank Gehry, Santiago Calatrava e Norman Foster

Cinema documental e ecoloxismo: Félix Rodríguez de la Fuente e National Geographic

A tecnoloxía dixital e a arte

O cinema de animación das produtoras "Pixar" e " DreamWorks"

- **Procedementos e instrumentos de avaliación.**

En Bacharelato, os resultados da avaliación das materias expresaranse mediante cualificacións numéricas de cero a dez sen decimais, e consideraranse negativas as cualificacións inferiores a cinco.

PROCEDEMENTOS OU INSTRUMENTOS PARA A AVALIACIÓN:

Son as ferramentas que usaremos e servirannos para captar en todo momento se o alumno vai aprendendo ou non, se posúe algunha dificultade, etc. Entre os instrumentos máis importantes podemos destacar:

- **Recollida de actividades** (fichas, resumos, traballos):

Traballos individuais ou grupais. Periodicamente dedicarase unha hora de clase a facer unha comparación de dúas obras de arte ou comentario dunha obra que serán propostas polo profesor da materia e que teñan relación cos temas tratados ata ese momento.

De seren actividades en grupo alumnado deberá comparalas e comentalas indicando diferenzas e similitudes, para o que formarán grupos de traballo organizados polo profesor. Este traballo deberase iniciar na aula, pero terminarse fóra dela, e haberá de ser entregado por escrito no formato que se indique no prazo establecido polo profesor.

- **Exposicións orais e debates :**

Nesa hora de clase sería conveniente ler e comentar os mellor traballos da proposta anterior e facer reflexións, propostas e unha posta en común.

- **Exames:**

Probas escritas realizadas individualmente nun tempo determinado, sen axuda externa e sen ningún tipo de consulta documental, sobre os contidos recolleitos máis arriba nesta programación. Estas probas poden ser de dous tipos:

• **Exame de avaliación:** no que se realizará unha proba escrita sobre todos os contidos programados impartidos na avaliación e nas avaliacións anteriores. Terá carácter obrigatorio e farase unha por avaliación.

• **Controis parciais:** en numero a determinar polo profesor. Serán de carácter escrito e en número a determinar polo profesor. Neste tipo de probas os contidos serán dunha parte dos impartidos na avaliación.

Excepcionalmente poderán establecerse controis e exames orais, sempre e cando o profesor así o considere.

Para establecer os procedementos e instrumentos de avaliación en conta o seguinte:

- Claridade expositiva e a capacidade de relación.
- Comprensión xeral da materia e a súa visión de conxunto.
- Capacidade de reflexión persoal do alumno.
- Utilización de terminoloxía técnica e o emprego correcto do vocabulario artístico.
- Grado de dominio dos contidos teóricos da materia.
- Madurez expositiva.
- Faltas de ortografía.
- Aportacións persoais e utilizacións de fontes de consulta externas que sexan enriquecedoras e que demostren no alumnado o interese e preocupación pola aprendizaxe da materia.

▪ **Criterios de cualificación para 2º Bacharelato e promoción do alumnado. Fundamentos da arte II.**

AVALIACIÓN:

A avaliación da materia será continua e progresiva.

Xa que é característica inherente da materia que o/a alumno/a deba relacionar e comparar contidos impartidos na materia de distintas épocas históricas que se imparten nas diferentes avaliacións .

Si se aproba a terceira avaliación apróbese a materia, no caso de suspender a terceira avaliación suspendese toda a materia.

Prestarase especial atención á presentación, adecuación e corrección na expresión escrita, de maneira que se penalizarán os erros cometidos, a razón de 0,10 por acento e 0,25 por mala utilización de grafías ata un máximo de 1 punto.

A nota media de cada avaliación virá determinada pola seguinte media ponderada:

60% Exame de avaliación, 30% Controis parciais (probas escritas con contidos impartidos ata o momento da súa realización e

faranse a cantidade que o profesor estime necesario) e 10% tarefas e participación activa na clase. Dita nota media será de aprobado se se consegue como mínimo un resultado de cinco puntos.

A nota de corte mínima que se deberá obter tanto nos controis coma no exame de avaliación e de tres puntos. Por debaixo desta puntuación non se fará media e considerárase a avaliación como suspensa.

- **As porcentaxes establecidos para obter a nota final do curso son as seguintes.**

A cualificación final do curso será a media aritmética das cualificacións obtidas nas 3 avaliacións. Dita nota media será de aprobado se se consegue como mínimo un resultado de cinco puntos.

Instrumentos de avaliación:

- Exame de avaliación.
- Controis parciais.
- Corrección e cualificación das tarefas en data: comentario de obras, exposicións...
- Observación do profesor, anotacións persoais.

Todos os instrumentos de avaliación puntúan de 0 a 10 puntos. Considerase o aprobado a partir de cinco puntos.

Non se recollen tarefas enviadas o entregadas fora de fecha, salvo previa autorización do profesor.

Os traballos non entregados na data fixada non serán avaliados, e contarán para a media cunha puntuación de cero, coa salvedade dos que se entreguen coa autorización previa do profesor.

A cualificación final do curso será a media aritmética das cualificacións obtidas nas 3 avaliacións.

Os criterios de avaliación baséanse na observación diaria do grao de consecución dos estándares de aprendizaxe e na adquisición e desenvolvemento das competencias. E estes estándares de aprendizaxe poderanse valorar mediante as rúbricas dos controis ou traballos efectuados polo alumno que están expostos na programación.

Avaliación extraordinaria:

O alumnado que teña que ser avaliado na convocatoria extraordinaria realizará unha proba escrita que abranguerá todos os contidos dados no curso. Dita proba cualificarase de cero a dez puntos. Considerase o aprobado a partir de cinco puntos.

Terase en conta para a avaliación da proba extraordinaria os seguintes puntos.

- Claridade expositiva e a capacidade de relación.
- Comprensión xeral da materia e a súa visión de conxunto.
- Capacidade de reflexión persoal do alumno.
- Utilización de terminoloxía técnica e o emprego correcto do vocabulario artístico.
- Grado de dominio dos contidos teóricos da materia.
- Madurez expositiva.
- Faltas de ortografía.
- Aportacións persoais e utilizacións de fontes de consulta externas que sexan enriquecedoras e que demostren no alumnado o interese e preocupación pola aprendizaxe da materia.

▪ **PLAN DE RECUPERACIÓN 2º Bach. Fundamentos da Arte II.**

O alumnado que teña que ser avaliado na convocatoria extraordinaria realizará unha proba escrita elaborada en base os contidos do curso.

- Claridade expositiva e a capacidade de relación.
 - Comprensión xeral da materia e a súa visión de conxunto.
 - Capacidade de reflexión persoal do alumno.
 - Utilización de terminoloxía técnica e o emprego correcto do vocabulario artístico.
 - Grado de dominio dos contidos teóricos da materia.
 - Madurez expositiva.
 - Faltas de ortografía.
 - Aportacións persoais e utilizacións de fontes de consulta externas que sexan enriquecedoras e que demostren no alumnado o interese e preocupación pola aprendizaxe da materia.
- **Proba final o global de maio:** poderanse presentar todos os/as alumnos/as que suspenderan ou queiran mellorar nota. A nota final do curso será a obtida no devandito exame, podendo baixar a súa nota final se así fora o caso. A nota obtida na recuperación, non poderá superar o 7.
 - **Avaliación extraordinaria:**

Os alumnos que non superasen os obxectivos en maio e teñan que ir coa materia a finais do mesmo mes, terán que facer unha proba escrita que versara sobre os contidos mínimos. Considerase o aprobado a partir de cinco puntos. Os alumnos tamén poderán utilizar a aula virtual, xa que nesta aula estarán colgados todos os contidos, explicacións e exercicios realizados polo profesor.

▪ **Actividades de recuperación e reforzo para os alumnos coa materia pendente ou exame para cambio de modalidade.**

Para poder recuperar a materia pendente de 1º Bach o alumno/a terá que superar unha serie de probas escritas que irán plantexadas ao longo das avaliacións. Estas poderán ir acompañadas de exercicios prácticos que sirvan de preparación para ditas probas e que serán exercicios prácticos facilitados polo profesor/a antes da proba final por avaliación. Os alumnos terán a posibilidade de consultar as dúbidas co profesor/a ó longo do curso, establecendo datas e lugar para as posibles consultas. Nesta mesma orde o alumnado coa materia pendente por cambio de especialidade deberá realizar unha serie de traballos que resuman os contidos da materia e controis correspondente a cada unha das avaliacións. Os traballos terán unha data de entrega que se fará coincidir coas avaliacións de 1º Bach, exceptuando a derradeira delas, que terá que adiantarse para axustala ao calendario de 2ºBach.

▪ **Medidas de atención a diversidade.**

- Aqueles alumnos que necesiten unha dedicación máis directa, poderán recorrer ao xefe de departamento e aos seus propios profesores que poderá solucionar dúbidas.
- Aplicaranse os protocolos de dislexia, hiperactividade... segundo ordenamento da Xunta.
- O alumnado con necesidades específicas, en calquera caso, terá dereito ás adaptacións pertinentes que faciliten o seu proceso educativo tal e como establece no Cap. III da Orde do 6 de Outubro de 1995.

Temas transversais:

- Educación para a igualdade.
- Educación para a saúde.
- Educación para o consumidor.
- Educación ambiental.
- Educación vial.

4. PROGRAMACIÓNS ESPECÍFICAS

CULTURA AUDIOVISUAL 2º Bacharelato

4. 1.VINCULACIÓN ENTRE OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN DE CADA UN, COMPETENCIAS CLAVE, INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN CRITERIOS DE CUALIFICACION E TEMPORALIZACIÓN

Obxectivos	Contidos	Criterios avaliación	Grao mínimo de consecución	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Instrumentos avaliación	Criterios cualificación	Nº de sesións
Codificados		Codificados						
Bloque 1. Imaxe e significado								1ª Aval. 1º Trim
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Imaxe representada: funcións e forma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. 	Identificar as distintas formas de representación icónica	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B1.1.1. Analiza imaxes da historia da arte e explica as funcións que estaban destinadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Observación ▪ Tarefa do alumno 	Ver apartado 4.5	3 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Evolución da construción de imaxes fixas ao longo da historia da arte 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. 	Identificar a manipulación gráfica intencional ou o uso de estereotipos e arquetipos, aplicados a distintos campos, con fins publicitarios, propagandísticos, culturais, estéticos ou sociolóxicos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B1.2.1. Compara imaxes da historia da arte (por exemplo: hieratismo exipcio, helenismo grego, simbolismo románico, dramatismo barroco, realismo decimonónico, etc.) e establece as súas diferenzas formais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarefas do alumno 	Ver apartado 4.5	4 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Medios audiovisuais: características principais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. 	Identificar os avances que se produciron ao longo da historia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B1.3.1. Analiza as similitudes nos tratamentos formais entre a arte tradicional e a fotografía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarefas do alumno ▪ Aplicación das TIC 	Ver apartado 4.5	5 sesións

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ h ▪ n 			no campo das tecnoloxías da información e a comunicación e na evolución estética e lúdica das mensaxes audiovisuais	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B1.3.2. Compara o tratamento formal da pintura e a fotografía do século XIX: retrato, paisaxe, eventos históricos, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC 			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ i ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Evolución dos medios e das linguaxes audiovisuais. Linguaxe dos novos medios. Comparativa histórica dos fitos da fotografía, o cine, a televisión, a radio, o multimedia e os novos medios. O mundo audiovisual como representación do mundo real. Funcións da imaxe. ▪ B1.5. Transcendencia da valoración expresiva e estética das imaxes e da observación crítica das mensaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4.. 	<ul style="list-style-type: none"> Identificar as posibilidades das tecnoloxías da información e comunicación, con especial atención aos medios de comunicación de libre acceso como Internet 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B1.4.1. Explica as principais características dos sistemas audiovisuais, as súas relacións e as súas diferenzas. ▪ CA1B1.4.2. Establece as diferenzas entre imaxe e realidade, e as súas diversas formas de representación. ▪ CA1B1.4.3. Analiza os avances que se produciron ao longo da historia no campo das tecnoloxías da información e da comunicación, e na evolución estética das mensaxes audiovisuais. ▪ CA1B1.4.4. Valora os contidos multimedia e dos novos medios na representación da realidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CMCCT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarefa do alumno Proba específica	Ver apartado 4.5	10 sesións
Bloque 2. A imaxe fixa e a súa capacidade expresiva								2ª Aval. 2º Trim
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Características propias da imaxe fotográfica, en relación a outras imaxes fixas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. 	<ul style="list-style-type: none"> Establecer as diferenzas entre imaxe e realidade e as diversas formas de representación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B2.1.1. Establece as diferenzas entre imaxe pousada, instantánea, e captura do movemento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarefas do alumno 	Ver apartado 4.5	5 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ m ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Encadramentos en imaxe fixa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2.. 	<ul style="list-style-type: none"> Coñecer os parámetros formais, compositivos, espaciais e narrativos que interveñen na formación dunha imaxe, así como a capacidade para relacionalos entre si interpretándoos en función dunha intención comunicativa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B2.2.1. Realiza fotografías de primeiro plano, plano detalle, panorámicas, picados e contrapicados, analiza os resultados obtidos e valora a súa correspondencia gráfica con traballos similares de artistas coñecidos/as. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplicación das TIC 	Ver apartado 4.5	9 sesións

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ i ▪ m ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Fotografía en branco e negro: características principais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. 	<p>Sobredimensionar texturas, saber empregar a fotografía monocroma en beneficio da expresividade visual</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B2.3.1. Analiza a obra gráfica de fotógrafos/as que traballan en branco e negro, como Martín Chambi, Irvin Penn, Cecil Beaton, Ansel Adams, etc. ▪ CA1B2.3.2. Realiza doustratamentos de elaboración dixital a unha mesma composición, en branco e negro e en cor, e analiza o resultado estético e semántico diferente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarefas do alumno 	Ver apartado 4.5	6 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ i ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Fotografía en cor: características principais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. 	<p>Identificar tonalidades de grises e os diferentes contrastes de luz e sombra como recurso emotivo. Recoñecer as cores primarias luz e as súas combinacións a través do modelo RGB</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B2.4.1. Analiza o sistema RGB de construción da cor. ▪ CA1B2.4.2. Compara a obra dos/das principais fotógrafos/as e artistas no tratamento da cor, como Ernst Haas, Andy Warhol, Howard Schatz, Ouka Lele, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coavaliación 	Ver apartado 4.5	4 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ i ▪ m ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Fotografía en cor: características principais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. 	<p>Identificar as diferentes escalas cromáticas e a súa forma compositiva</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B2.5.1. Realiza composicións en cor e altera o cromatismo mediante tratamentodixital, e logo analiza os resultados obtidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplicación das tic 	Ver apartado 4.5	4 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. A fotografía como instrumento de denuncia social e o seu uso como imaxe do poder político. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. 	<p>Recoñecer o uso da fotografía como elemento de denuncia</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B2.6.1. Analiza a obra e a transcendencia social dos traballos de Dorothea Lange, Sabastião Salgado, Kevin Carter, Manuel Pérez Barriopedro, Cristina García Rodero, Gervasio Sánchez, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarefas do alumno ▪ Proba específica 	Ver apartado 4.5	6 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ m ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. A fotografía como instrumento de denuncia social e o seu uso como imaxe do poder político. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. 	<p>Identificar as diferentes imaxes ao longo do tempo como instrumento político</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B2.7.1. Realiza unha composición en que se analicen as formas de expresar o poder político a través dos tempos (faraóns, emperadores, reis, presidentes, etc.), e analiza as similitudes entre a imaxe clásica e a fotográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarefas do alumno ▪ Coavaliación 	Ver apartado 4.5	7 sesións

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Fotografía de moda. Condicionantes plásticos e económicos. Obra gráfica de Mario Testino, Jaume de Laiguana e Eugenio Recuenco. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. 	<p>Recoñecer e identificar os diferentes elementos compositivos dos fotógrafos máis recoñecidos</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B2.8.1. Explica as claves plásticas e compositivas da obra fotográfica e/ou videográfica de Mario Testino, Jaume de Laiguana e Eugenio Recuenco, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarefas do alumno 	Ver apartado 4.5	4 sesións	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Realidade paradoxal. Obra gráfica de Chema Madoz. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. 	<p>Saber analizar a relación entre a mensaxe dunha imaxe real e a mensaxe dunha imaxe poética</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B2.9.1. Comenta a creación plástica de Chema Madoz, analizando o xogo entre a realidade e a percepción paradoxal destasúa obra. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplicación das tic ▪ Coavaliación 	Ver apartado 4.5	4 sesións	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ i ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Elementos expresivos e usos da imaxe fixa. Códigos que configuran as linguaxes. ▪ B2.9. Función ilustradora da imaxe (imaxe e texto). ▪ B2.10. Composición de imaxes fixas. Ritmo visual. ▪ B2.11. Narración mediante imaxes fixas (carteis, historieta gráfica e presentacións). Guión da historieta. Elaboración de historias gráficas mediante imaxes de uso público. A fotografía na publicidade. ▪ B2.12. Técnicas dixitais no deseño, na manipulación e creación de imaxes. ▪ B2.13-Tratamento de imaxes dixitais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10.. 	<p>Identificar os elementos básicos da linguaxe da imaxe e utilízalos na realización de producións gráficas sinxelas</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B2.10.1. Analiza os elementos espaciais, as características básicas, o significado e o sentido empregados na lectura de imaxes fixas. ▪ CA1B2.10.2. Analiza as funcións do ritmo na composición de imaxes fixas. ▪ CA1B2.10.3. Valora os usos da imaxe fotográfica nos medios de comunicación e nos novos medios. ▪ CA1B2.10.4. Recoñece e valora que se respecte a autoría na elaboración e na distribución de fotografías por internet. ▪ CA1B2.10.5. Analiza os sistemas actuais dixitais de captación e tratamento fotográfico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CSC ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarefas do alumno 	Ver apartado 4.5	10 sesións	
Bloque 3. A imaxe en movemento e a súa capacidade expresiva								2ª_3ª Aval.	2ª_3ª Trim
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ i ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Fundamentos perceptivos da imaxe en movemento. Ilusión de movemento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. 	<p>Analizar os elementos formais, espaciais e temporais, características básicas, significado e sentido na lectura de imaxes fixas e en movemento.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B3.1.1. Diferencia as principais características técnicas dos sistemas cine PAL e NTSC na reprodución de imaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarefas do alumno 	Ver apartado 4.5	5 sesións	

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Composición expresiva do cadro de imaxe no cine e en televisión. Función da iluminación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. 	<p>Identificar os elementos básicos da linguaxe audiovisual e utilízalos na realización de producións audiovisuais sinxelas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B3.2.1. Analiza os elementos espaciais e temporais, as características básicas, o significado e o sentido na lectura de imaxes en movemento. ▪ CA1B3.2.2. Identifica e analiza os elementos expresivos e estéticos utilizados nas producións audiovisuais (película cinematográfica, programa de televisión, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarefas do alumno ▪ Aplicación das tic 	Ver apartado 4.5	4 sesións	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ i ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Características técnicas da imaxe cinematográfica e videográfica, da imaxe televisiva e dos audiovisuais. 3D. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. 	<p>Coñecer os procesos básicos orientados á creación e produción audiovisual, aplicado á creación de documentos con distintas intencións comunicativas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B3.3.1. Valora a función da iluminación como compoñente expresivo na construción do plano de imaxe. ▪ CA1B3.3.2. Identifica os sistemas técnicos de captación e edición dixital en producións audiovisuais. ▪ CA1B3.3.3. Analiza as características dos sistemas de captación e proxección de imaxes en 3D 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CD ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarefas do alumno 	Ver apartado 4.5	5 sesións	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ i ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Sistemas de captación de imaxes en movemento. Sistemas tradicionais analóxicos e modernos sistemas dixitais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. 	<p>Identificar os diferentes efectos de movemento segundo a intención narrativa</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B3.4.1. Analiza pezas videográficas ou cinematográficas en que se apliquen efectos de movemento (intencionados ou técnicos). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aplicación das tic 	Ver apartado 4.5	4 sesións	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ i ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Características expresivas da velocidade de reprodución de imaxes: cine mudo; cámara lenta; <i>bullet time</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. 	<p>Coñecer os diferentes parámetros de velocidade e tamaño da imaxe como recurso expresivo</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B3.5.1. Realiza modificacións en pezas videográficas alterando a velocidade de reprodución e os parámetros relacionados co tamaño de imaxe, e analiza o resultado obtido. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarefas do alumno ▪ Proba específica 	Ver apartado 4.5	4 sesións	
Bloque 4. Narrativa audiovisual									3ª Aval. 3º Trim
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Narración da imaxe en movemento. Plano e secuencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. 	<p>Identificar os diferentes planos como recurso compositivo e narrativo</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B4.1.1. Relaciona os elementos formais do plano e a súa consecuencia narrativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarefas do alumno ▪ Coavaliación 	Ver apartado 4.5	3 sesións	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Planos de imaxe. Movements de cámara. ▪ B4.3. Diálogo no cine: plano e contraplano. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. 	<p>Recoñecer os tipos de plano e as realidades que se mostran segundo</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B4.2.1. Analiza nunha obra cinematográfica a construción narrativa dos planos e a secuencia. ▪ CA1B4.2.2. Comenta a construción do plano-contraplano nun diálogo, a partir dunha obra cinematográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarefas do alumno 	Ver apartado 4.5	7 sesións	

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Plano secuencia. 		o emprego de cada unha delas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B4.2.3. Explica a complexidade técnica da construción dun plano secuencia, utilizando, entre outraspezas posibles, "A sogá" de Alfred Hitchcock; "Sede de mal" de Orson Welles e "Son Cuba" de Mikhail Kalatofov. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD 			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Relacións espazo-temporais na narración audiovisual. Flashforward e flashback. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. 	Coñecer o significado narrativo e compositivo do flashback	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B4.3.1. Comenta a transcendencia narrativa do flashback en obras cinematográficas de relevancia. ▪ CA1B4.3.2. Analiza o significado narrativo do flashback en series para televisión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarefas do alumno 	Ver apartado 4.5	3 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Literatura e guión cinematográfico. Sinopsis. Escaleta. Guión literario. Secuencia. Guión técnico. Storyboard. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. 	Diferenciar os movementos máis importantes da historia do cinema mediante á análise comparativa das súas características máis importantes	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B4.4.1. Analiza a estrutura narrativa de obras significativas da historia do cine. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarefas do alumno ▪ Aplicación das tic 	Ver apartado 4.5	6 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Montaxe audiovisual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. 	Identificar as características dos distintos xéneros e distinguir as intencións comunicativas e expresivas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B4.5.1. Identifica e analiza os elementos técnicos, expresivos e estéticos utilizados nas producións audiovisuais, e aplícalos na valoración de diversos produtos (película cinematográfica, programa de televisión, etc.). ▪ CA1B4.5.2. Especifica a tipoloxía de xénero, a intencionalidade comunicativa e os códigos expresivos empregados na realización de películas e programas de televisión, a partir da súa visión e da súa análise. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarefas do alumno 	Ver apartado 4.5	7 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.8. Xéneros cinematográficos. Xéneros televisivos. Cine de ficción e documental. Cine de animación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. 	Identificar estereotipos e prexuízos máis comúns presentes nos produtos audiovisuais.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B4.6.1. Analiza producións multimedia interactivas e de novos medios, identificando as características dos produtos e as súas posibilidades. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarefas do alumno ▪ Proba específica 	Ver apartado 4.5	4 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.9. Narrativa dos produtos interactivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. 	Recoñecer a utilidade de oportunidades que ofrecen os medios audiovisuais, avaliando todos os seus aspectos positivos e, tamén, aqueles outros que poidan ofrecer	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1B4.7.1. Identifica e explica as posibilidades das tecnoloxías da información e da comunicación, con especial atención aos medios de comunicación de libre acceso, como internet. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tarefas do alumno 	Ver apartado 4.5	3 sesións

			contidos ilícitos ou ilegais					
--	--	--	---------------------------------	--	--	--	--	--

4.2. METODOLOXÍA DIDÁCTICA E MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

1. Orientacións / Principios metodolóxicos.

Esta materia pretende iniciar aos estudantes na fabricación das súas propias imaxes e produtos audiovisuais, xa sexan de natureza estática como a fotografía ou dinámicas como o vídeo. Para isto é necesario que o alumnado estea en situación de analizar, relacionar e comprender os elementos que forman parte da cultura audiovisual do noso tempo.

A Cultura Audiovisual ten un carácter propedéutico necesario e básico para o seu desenvolvemento en etapas posteriores, xa sexa en estudos universitarios de comunicación audiovisual, publicidade ou belas artes, ou para estudos de formación profesional de imaxe e son e outros ensinos artísticos.

Neste sentido, o ensino desta materia estrutúrase en dous camiños paralelos e complementarios:

- O primeiro deles é a análise das mensaxes audiovisuais: aprender a ver, a escoitar, a discernir o que se di, como se di e por que se presenta as mensaxes dunha maneira determinada.
- O segundo deles é a creación por parte do alumnado de produtos audiovisuais sinxelos.

Estas dúas vías son imprescindibles e complementarias, deben camiñar xuntas no obxectivo de formar ao alumnado en materia tan apaixonante como é a creación audiovisual. Necesitarán saber ler e interpretar os produtos audiovisuais para comprender a súa mensaxe e, de forma complementaria, empezar a xerar mensaxes audiovisuais co fin de comunicarse.

O emprego das novas tecnoloxías dentro da metodoloxía vai servir para explorar e profundar no espazo expositivo que nos permite internet e do mesmo xeito nas fontes informativas e aplicacións artísticas que alberga. É recomendable acudir a estas

en apoio do proceso de ensino-aprendizaxe. Faise necesario dispor, na aula, de computadores, dispositivos electrónicos e outros equipamentos técnicos na aula que permitan o desenvolvemento dos contidos fundamentais.

O método de proxectos é adecuado para o desenvolvemento da materia. Este método implica que debe fomentarse o traballo en equipo de forma colaborativa e solidaria. Distribuirase o traballo a través de proxectos que inclúan procesos de investigación, creativos, que utilicen múltiples fontes documentais e que supoñan que os alumnos e as alumnas asumen responsabilidades tanto individuais como colectivas, ao obxecto de que vaian adquirindo paulatinamente madurez persoal, respecto polo traballo doutros, así como o desenvolvemento da capacidade de aprender por si mesmos. A organización dos espazos e do uso dos recursos para as actividades previstas require a asunción de tarefas de responsabilidade compartida dentro do grupo, e corresponde ao profesorado coordinar as distintas funcións, dinamizar os grupos, buscar solucións que dean solución aos problemas cando xurdan e, moi especialmente, determinar os temas que pretendan desenvolver os proxectos, entre os que deberían incluírse proxectos que analicen o tratamento que se deu e dáse ás mulleres nos medios audiovisuais, e o abuso de estereotipos na publicidade.

2. Orientacións Didácticas. Materiais Curriculares e Recursos Didácticos.

A. A aula e mobiliario.

- Mesas e mobiliario de almacenaxe.
- Un cañón de proxección.

B. Recursos audiovisuais e informáticos.

- Acceso a Internet e proxector.
- Computador e altofalantes
- Móviles e dispositivos
- Programas informáticos de retoque fotográfico e montaxe audiovisual

C. Recursos impresos.

Non se propón libro de texto (neste primeiro curso) posto que son os profesores que configuran o material en base ao currículo.

A pesar diso toman como referencia varios publicados.

A biblioteca do centro e o departamento dispón dunha dotación suficiente de libros relacionados coa práctica da imaxe que poden servir para ampliar ou consultar por parte dos alumnos/as

Os apuntamentos distribuiranse a través da plataforma Google Drive.

3. Orientacións Organizativas.

A materia impártese en bloques dunha e dúas sesións respectivamente. Estas dúas sesións en bloque aproveitaranse para o visionado de fragmentos ou a totalidade de películas e audiovisuais. Ao dispor dunha limitación considerable de medios para a práctica dos contidos achegados, se intercala a parte teórica con exercicios máis prácticos dentro das posibilidades que temos e así o alumnado pode assimilar o ensinado. Para o traballo fotográfico contarase cos dispositivos dos alumnos/as e dispoñible no centro de maneira puntual.

4.3. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

A.Estratexias para a Avaliación.

A avaliación no bacharelato ten como finalidade coñecer o nivel de competencia alcanzado polo alumnado nos obxectivos de cada unha das materias que constitúen o currículo destes ensinos e a súa madurez en relación cos obxectivos do bacharelato, de modo que ao seu termo pódase incorporar á vida laboral ou proseguir outros estudos con garantía de éxito.

A avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado será continua e se levará a cabo tendo en conta os diferentes elementos do currículo. A avaliación continua concrétase e organiza durante o curso cun momento inicial, o seguimento e desenvolvemento

do proceso de ensino e aprendizaxe ao longo do mesmo, e un momento de síntese final ao concluír o proceso ordinario ou, no seu caso, extraordinario.

Incluiranse en cada avaliación estratexias que permitan ao alumnado avaliar a súa propia aprendizaxe, así como a coevaluación. Unha vez establecidos os criterios de avaliación, nas diferentes unidades ao longo do curso, a avaliación da materia será inicial, formativa e final (ou sumativa), disto deriva a súa aplicación:

Avaliación Inicial: Debemos saber o grao de coñecementos previos do alumno, coñecer o grao de referencia respecto ao tema. Isto permítenos determinar como debemos afrontar a unidade didáctica en canto a ritmo de traballo e a nivel de concreción

Avaliación Formativa ou continua. Cando falamos de avaliación continua, non nos referimos ao concepto tradicional da mesma en canto a acumulación de contidos, referímonos a avaliar continuamente o proceso de ensino-aprendizaxe levada a cabo cos diferentes instrumentos; actividades, probas escritas e orais, etc. Mediante o sistema de estándares establecido, transformamos en condutas observables e calificables eses contidos alcanzados por parte do alumno.

Avaliación final ou sumativa. Trata de establecer en que grao lograronse os obxectivos establecidos e adquiríronse as competencias previstas.

As probas serán un instrumento máis dentro do proceso continuo de avaliación. A avaliación final é a análise de todos os datos que temos sobre o alumno, dende todos os puntos de vista, e en virtude das conclusións obtidas do devandito análise, cualificar ao alumno, de maneira que se os resultados son negativos, establecer que medidas pódense expor para a súa mellora e recuperación.

Ademais do método de avaliación establecido polo Departamento-centro trimestralmente, cóntase coas seguintes estratexias:

- Tomarase, en 1º de bacharelato, como punto de partida as conclusións extraídas da avaliación inicial, para ver o nivel xeral do grupo

- O profesor tomará nota de todas as observacións relativas á posta en práctica da programación, analizando o desenvolvemento de contidos, actividades, recursos empregados, actitude do alumnado e avaliación. Será unha ferramenta útil para o autoanálisis e a mellora a longo prazo.
- A análise dos resultados globais de cada proba e das avaliacións, será outra ferramenta útil para analizar o proceso e expor melloras.
- Extraeranse conclusións de todo o traballo realizado durante o curso, e deixaranse rexistradas xunto coas propostas de mellora na Memoria final anual.

Estes datos son claves para a programación da materia en 2º de bacharelato.

B. Instrumentos para a Avaliación.

Dado o carácter teórico-práctico da materia valoraranse os estándares de aprendizaxe mediante os seguintes instrumentos:

- Probas escritas: mínimo unha por avaliación
- Lectura de artigos relacionados, análises de imaxes, visionado de películas e documentais.
- Exercicios prácticos: Con cada unidade, realizarase varias propostas para a realización de proxectos individuais ou colectivos relacionado cos contidos que levará un rexistro, no que se anotarán os progresos, a realización das actividades relacionadas cos contidos (exercicios/lecturas), a asistencia, a actitude, a participación e resultado de probas teóricas así calquera outra cuestión especial de cada alumno.

Mediante a observación sistemática do traballo na aula e o intercambio cos alumnos/a tentarase reforzar os contidos non comprendidos e reforzarse con explicacións ou traballos destinados a iso.

CONTIDOS CULTURA AUDIOVISUAL 2º BACHARELATO		
NOME DAS UNIDADES DIDÁCTICAS		
TRIMESTRE	UNIDADES DIDÁCTICAS	Nº DE SESIÓNS
3º	U.D. 5 A publicidade.	20
	U.D. 6 Análise de imáxenes.	20
	U.D. 3 Produción, realización e edición audiovisual.	10
2º	U.D. 3 Produción, realización e edición audiovisual.	10
	U.D. 4 Os medios de comunicación.	20
1º	U.D. 1 O son.	30
	U.D. 2 Do cine mudo cómico á comedia sonora.	10
NOME DOS BLOQUES DE CONTIDOS		
BLOQUE 1. INTEGRACIÓN DE SON E IMAXE NA CREACIÓN DE AUDIOVISUAIS E NOVOS MEDIOS. BLOQUE 2. CARACTERÍSTICAS DA PRODUCCIÓN AUDIOVISUAL E MULTIMEDIA EN DIFERENTES MEDIOS. BLOQUE 3. OS MEDIOS DE COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL. BLOQUE 4. A PUBLICIDADE. BLOQUE 5. ANÁLISE DE IMAXES E MENSAXES MULTIMEDIA.		

4.5. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN
<p>AVALIACIÓN:</p> <p>A avaliación da materia será continua e progresiva.</p> <p>É característica inherente da materia que o/a alumno/a deba desenvolver e comparar contidos impartidos na materia nas diferentes avaliacións .</p> <p>Si se aproba a terceira avaliación apróbese a materia, no caso de suspender a terceira avaliación suspendese toda a materia.</p> <p>Prestarase especial atención á presentación, adecuación e corrección na expresión escrita, de maneira que se penalizarán os erros cometidos, a razón de 0,10 por acento e 0,25 por mala utilización de grafías ata un máximo de 1 punto.</p> <p>A nota media de cada avaliación virá determinada pola seguinte media ponderada:</p> <p>60% Exame teórico de avaliación, 30% Controis parciais (probas escritas, ou prácticas que abranguen os contidos impartidos</p>

ata o momento da súa realización e faranse a cantidade que o profesor estime necesario) e 10% tarefas e participación activa na clase. Dita nota media será de aprobado se se consegue como mínimo un resultado de cinco puntos.

A nota de corte mínima que se deberá obter tanto nos controis coma no exame de avaliación e de tres puntos. Por debaixo desta puntuación non se fará media e considerárase a avaliación como suspensa.

- **As porcentaxes establecidos para obter a nota final do curso son as seguintes.**

A cualificación final do curso será a media aritmética das cualificacións obtidas nas 3 avaliacións. Dita nota media será de aprobado se se consegue como mínimo un resultado de cinco puntos.

Instrumentos de avaliación:

- Exame de avaliación.
- Controis e traballos prácticos parciais.
- Corrección e cualificación das tarefas en data: comentario de obras, exposicións...
- Observación do profesor, anotacións persoais.

Todos os instrumentos de avaliación puntúan de 0 a 10 puntos. Considerase o aprobado a partir de cinco puntos.

Non se recollen tarefas enviadas o entregadas fora de fecha, salvo previa autorización do profesor.

Os traballos non entregados na data fixada non serán avaliados, e contarán para a media cunha puntuación de cero, coa salvedade dos que se entreguen coa autorización previa do profesor.

A cualificación final do curso será a media aritmética das cualificacións obtidas nas 3 avaliacións.

Os criterios de avaliación baséanse na observación diaria do grao de consecución dos estándares de aprendizaxe e na adquisición e desenvolvemento das competencias. E estes estándares de aprendizaxe poderanse valorar mediante as rúbricas dos controis ou traballos efectuados polo alumno que están expostos na programación.

Avaliación extraordinaria:

O alumnado que teña que ser avaliado na convocatoria extraordinaria realizará unha proba escrita que abranguerá todos

os contidos dados no curso. Dita proba cualificarase de cero a dez puntos. Considerase o aprobado a partir de cinco puntos.

Terase en conta para a avaliación da proba extraordinaria os seguintes puntos.

- Claridade expositiva e a capacidade de relación.
- Comprensión xeral da materia e a súa visión de conxunto.
- Capacidade de reflexión persoal do alumno.
- Utilización de terminoloxía técnica e o emprego correcto do vocabulario artístico.
- Grado de dominio dos contidos teóricos da materia.
- Madurez expositiva.
- Faltas de ortografía.
- Aportacións persoais e utilizacións de fontes de consulta externas que sexan enriquecedoras e que demostren no alumnado o interese e preocupación pola aprendizaxe da materia.

4.6. PROCEDEMENTO DE RECUPERACIÓN

O alumnado que teña que ser avaliado na convocatoria extraordinaria realizará unha proba escrita elaborada en base os contidos do curso.

- Claridade expositiva e a capacidade de relación.
- Comprensión xeral da materia e a súa visión de conxunto.
- Capacidade de reflexión persoal do alumno.
- Utilización de terminoloxía técnica e o emprego correcto do vocabulario artístico.

- Grado de dominio dos contidos teóricos da materia.
- Madurez expositiva.
- Faltas de ortografía.
- Aportacións persoais e utilizacións de fontes de consulta externas que sexan enriquecedoras e que demostren no alumnado o interese e preocupación pola aprendizaxe da materia.
- **Proba final o global de maio:** poderanse presentar todos os/as alumnos/as que suspenderan ou queiran mellorar nota. A nota final do curso será a obtida no devandito exame, podendo baixar a súa nota final se así fora o caso.
- A nota obtida na recuperación, non poderá superar o 7.
- **Avaliación extraordinaria:**
- Os alumnos que non superasen os obxectivos en maio e teñan que examinarse da materia nas datas definidas polo centro. Constará dunha unha proba escrita que terá a estrutura do exame da Abau. Considerase o aprobado a partir de cinco puntos.
- Os alumnos tamén poderán utilizar a aula virtual, xa que nesta aula estarán colgados todos os contidos, explicacións e exercicios realizados polo profesor.

4.7. ORGANIZACIÓN DE MATERIAS PENDENTES

Para poder recuperar a materia pendente de 1º Bach o alumno/a terá que superar unha serie de probas escritas que irán plantexadas ao longo das avaliacións. Estas poderán ir acompañadas de exercicios prácticos que sirvan de preparación para ditas probas e que serán exercicios prácticos facilitados polo profesor/a antes da proba final por avaliación. Os alumnos terán a posibilidade de consultar as dúbidas co profesor/a ó longo do curso, establecendo datas e lugar para as posibles consultas. Nesta mesma orde o alumnado coa materia pendente por cambio de especialidade deberá realizar unha serie de traballos que resuman os contidos da materia e controis correspondente a cada unha das avaliacións. Os traballos terán unha data de entrega que se fará coincidir coas avaliacións de 1º Bach, exceptuando a derradeira delas, que terá que adiantarse para axustala ao calendario de 2ºBach.

4.8. AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS A ADOPTAR

Tómase en consideración a situación de partida do alumnado:

- Realización dunha avaliación inicial do alumnado a principios de curso, cuxo obxectivo fundamental sexa indagar sobre o nivel de desenvolvemento do alumnado en relación coas capacidades e os contidos da materia.
- Avaliación do proceso: Porase atención á evolución da aprendizaxe do alumnado fixándose nos obxectivos do currículo, e aos progresos e dificultades detectadas na consecución dos obxectivos da materia:
- Tarefas de reforzo e dispoñibilidade dos recursos para mellorar a situación dalgúns alumnos ou alumnas.
- Posibilidade de ofrecer tarefas ou exercicios alternativos para aquel alumnado que xa domina con facilidade os contidos que deben ser traballados ou que poden seguir ritmos de aprendizaxe máis rápidos.
- Previsión das necesidades de Adaptacións Curriculares e doutras medidas específicas favorecedoras da atención á diversidade do alumnado.

4.9. MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE E ACNEAE

As medidas de atención á diversidade podémolas clasificar en dous tipos ou categorías: as medidas de carácter xeral (aplicables a todos os alumnos) e as medidas de carácter específico (destinadas aos alumnos con necesidades específicas de apoio educativo).

As medidas de carácter xeral son aquelas que se aplican en calquera grupo-clase co obxectivo de atender ás diferentes capacidades, intereses e características de cada un dos alumnos. Trataremos de dar resposta a este tipo de diversidade a través de diferentes medidas, entre as que podemos destacar:

- As avaliacións iniciais ou de diagnóstico, para tomar como punto de partida os coñecementos previos de cada alumno.
- A preparación de múltiples actividades con diferentes graos de complexidade, incluíndo as actividades de reforzo e as de ampliación.
- A organización de grupos e espazos que mellore o rendemento do alumno.
- A atención, o apoio e o seguimento personalizado.
- As medidas de carácter específico están destinadas aos alumnos con necesidades específicas de apoio educativo; podendo diferenciar:

Alumnado de incorporación tardía ao sistema educativo.

Alumnado con altas capacidades intelectuais.

4.10. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

A propia natureza desta materia, así como a súa metodoloxía faise especialmente idónea para tratar co alumnado temáticas de índole social e persoal que na súa análise contribuirá á súa formación e madurez. O tratamento e creación de imaxes publicitarias, e o debate crítico sobre distintas mensaxes audiovisuais que reciben os alumnos polas diferentes canles de comunicación moverá á reflexión sobre asuntos como o rol da muller nos anuncios publicitarios, a sexualización destes e o consumismo como filosofía social. En concreto programarase o visionado de documentais ou películas que teñan como temática a igualdade ou a condición social da muller no último século. Todos os traballos de comentario de imaxes fixas ou en movemento deberán conter un xuízo crítico e persoal do alumno. Por último, no último trimestre promoverase o traballo en equipos para o desenvolvemento dun proxecto audiovisual (realización dun curto). A distribución de responsabilidades entre os alumnos contribuirá a afianzar actitudes de igualdade e respecto polo traballo do outro.

4. PROGRAMACIONES ESPECÍFICAS

Diseño. 2º curso Bacharalato

4.1.VINCULACIÓN ENTRE OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN DE CADA UN, COMPETENCIAS CLAVE, INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN CRITERIOS DE CUALIFICACIONE TEMPORALIZACIÓN

Obxectivos etapa	Contidos	Criterios avaliación	Grao mínimo de consecución	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Instrumentos avaliación	Criterios cualificación	Nº de sesións
Código					Código			
Bloque 1. Evolución histórica y ámbitos del diseño								
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Concepto de diseño: definición, orígenes y tendencias. ▪ B1.2. Historia del diseño. De la artesanía a la industria: la Revolución Industrial. Principales períodos y escuelas de diseño en diferentes ámbitos. Figuras más relevantes. ▪ B1.3. Funciones del diseño. Diseño y comunicación social. Influencia del diseño en la ética y en la estética contemporáneas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Conocer y describir las características fundamentales de los movimientos históricos y de las corrientes y escuelas más relevantes en la historia del diseño, reconocer las aportaciones del diseño en diferentes ámbitos y valorar la repercusión que tuvo en las actitudes éticas, estéticas y sociales en la cultura contemporánea. 	<p>Ubica de forma correcta una obra de diseño en su etapa histórica o corriente.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB1.1.1. Conoce y describe las características fundamentales de las principales corrientes y escuelas de la historia del diseño. ▪ DEB1.1.2. Analiza imágenes relacionadas con el diseño, identifica el ámbito al que pertenecen y las relaciona con su corriente, su escuela o su período. ▪ DEB1.1.3. Analiza imágenes de productos de diseño y de obras de arte, y explica razonadamente las principales semejanzas y diferencias entre estos dos ámbitos, utilizando con propiedad la terminología específica de la materia.. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CAA 	<p>Proba escrita tipo ABAU</p> <p>Proba escrita análise</p> <p>Observación</p>	<p>Apartado 4.5</p>	<p>1ª AVAL 3 sesións</p> <p>2ª AVAL 3 sesións</p> <p>3ª AVAL 3 sesións</p>

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ l ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Diseño publicitario y hábitos de consumo. ▪ B1.5. Diseño sostenible: ecología y medio ambiente. ▪ B1.6. Principales campos de aplicación del diseño: gráfico, de interiores, de moda y de productos. ▪ B1.7. Diseño y arte. Diferencias y similitudes entre el objeto artístico y el objeto de diseño. ▪ B1.8. Proceso del diseño: diseño y creatividad. Desde la preparación hasta la elaboración del producto diseñado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprender que la actividad de diseñar siempre está condicionada por el entorno natural, social y cultural, y por los aspectos funcionales, simbólicos, estéticos y comunicativos a los que se quiera dar respuesta. 	<p>Comprende a finalidades de actividad propia de diseño nun contexto.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB1.2.1. Comprende, valora y explica de manera argumentada la incidencia que tiene el diseño en la formación de actitudes éticas, estéticas y sociales y en los hábitos de consumo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<p>Proba escrita tipo ABAU</p> <p>Proba escrita análise</p> <p>Observación</p>	<p>Apartado 4.5</p>	<p>1ª AVAL 2 sesións</p> <p>2ª AVAL 2 sesións</p> <p>3ª AVAL 2 sesións</p>
Bloque 2. Elementos de configuración formal								
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ nf 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Teoría de la percepción visual. Proceso de la percepción visual. Leyes de la Gestalt. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Identificar los elementos que forman la estructura del lenguaje visual. 	<p>Identifica e comprende os elementos que componen a mensaxe gráfica, de produto e espacial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB2.1.1 Identifica los principales elementos del lenguaje visual presentes en objetos de diseño o del entorno cotidiano. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT 	<p>Proba escrita tipo ABAU</p> <p>Proba escrita análise</p> <p>Observación</p>	<p>Apartado 4.5</p>	<p>1ª AVAL 3 sesións</p> <p>2ª AVAL 3 sesións</p> <p>3ª AVAL 3 sesións</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ f ▪ l ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Elementos básicos del elnguaje visual: punto, línea, plano, color forma y textura. Aplicación al diseño. ▪ B2.3. Lenguaje visual: creación de mensajes visuales. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2 Utilizar los elementos básicos del elnguaje visual en la realización de composiciones creativas que evidencien la comprensión y la aplicación de los fundamentos compositivos. 	<p>Interpreta e construe correctamente mensaxes gráficos, de produto e espaciais</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB 2.2.1.Realiza composiciones gráficas, seleccionando y utilizando equilibradamente los principales elementos del lenguaje visual. ▪ DEB2.2.2.Analiza imágenes o productos de diseño, reconociendo y diferenciando sus aspectos funcionales, estéticos y imbólicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CD 	<p>Proba escrita tipo ABAU</p> <p>Proba escrita análise</p> <p>Observación</p>	<p>Apartado 4.5</p>	<p>1ª AVAL 5 sesións</p> <p>2ª AVAL 5 sesións</p> <p>3ª AVAL 5 sesións</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ f ▪ g ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Sintaxis visual. Sistemas de ordenación: estructura y composición. Recursos en la organización de la forma y el espacio, y su 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3 Aplicar las teorías perceptivas y los recursos del elnguaje visual a la 	<p>Interpreta e construe correctamente mensaxes gráficos, de produto e espaciais</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB2.3.1. Aplica las teorías perceptivas y los recursos del lenguaje visual a la realización de propuestas de diseño en diferentes ámbitos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC 	<p>Proba escrita tipo ABAU</p> <p>Proba escrita análise</p>	<p>Apartado 4.5</p>	<p>1ª AVAL 5 sesións</p> <p>2ª AVAL 5 sesións</p>

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ o 	<p>aplicación al diseño: repetición, ordenación y composición modular, simetría, dinamismo, deconstrucción, etc...</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Color: modelos, gamas, interacción y armonía. Espacios de color. 	<p>realización de productos concretos de diseño.</p>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB2.3.2. Utiliza el color atendiendo a sus calidades funcionales, estéticas y simbólicas y a su adecuación a propuestas específicas de diseño. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC 	<p>Observación</p>		<p>3ª AVAL 5 sesiones</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ m ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Diseño y función. Relación entre forma y función. Análisis de la dimensión pragmática, simbólica y estética del diseño. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Diferenciar los aspectos formales, funcionales, estéticos y comunicativos de objetos de referencia de los distintos ámbitos del diseño. 	<p>Interpreta e construye correctamente mensajes gráficos, de producto e espaciales</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB2.4.1. Modifica los aspectos comunicativos de la pieza de diseño, ideando alternativas compositivas y reelaborándola con diferentes técnicas, materiales, formatos y acabados. ▪ DEB2.4.2. Descompone en unidades elementales una obra de diseño gráfico compleja y las reorganiza elaborando nuevas composiciones plásticamente expresivas, equilibradas y originales. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCEC 	<p>Prueba escrita tipo ABAU</p> <p>Prueba escrita análisis</p> <p>Observación</p>	<p>Apartado 4.5</p>	<p>1ª AVAL 3 sesiones</p> <p>2ª AVAL 3 sesiones</p> <p>3ª AVAL 3 sesiones</p>	
Bloque 3. Teoría y metodología del diseño									
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Introducción a la teoría del diseño: definición de la teoría, metodología, investigación y proyecto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Valorar la importancia de la metodología como herramienta para el planteamiento, el desarrollo, la realización y la comunicación acertados del proyecto de diseño. 	<p>Reconoce e aplica a metodología de diseño en análisis e proyectos elementales, de diseños gráficos, de producto e especiales.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB3.1.1. Conoce y aplica la metodología proyectual básica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<p>Prueba escrita tipo ABAU</p> <p>Prueba escrita análisis</p> <p>Proyectos elementales.</p> <p>Observación</p>	<p>Apartado 4.5</p>	<p>1ª AVAL 4 sesiones</p> <p>2ª AVAL 4 sesiones</p> <p>3ª AVAL 4 sesiones</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ m ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Fases del proceso de diseño: planteamiento y estructuración (sujeto, objeto, método y finalidad), elaboración y selección de propuestas y presentación de proyecto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Resolver problemas de diseño de manera creativa, lógica y racional, adecuando los materiales y los procedimientos a su función estética, práctica y comunicativa. 	<p>Reconoce e aplica a metodología de diseño en análisis e proyectos elementales, de diseños gráficos, de producto e especiales.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB3.2.1. Desarrolla proyectos sencillos que den respuesta a propuestas específicas de diseño previamente establecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE 	<p>Prueba escrita tipo ABAU</p> <p>Prueba escrita análisis</p> <p>Proyectos elementales.</p> <p>Observación</p>	<p>Apartado 4.5</p>	<p>1ª AVAL 4 sesiones</p> <p>2ª AVAL 4 sesiones</p> <p>3ª AVAL 4 sesiones</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Fundamentos de investigación en el proceso del diseño: compilación de información y análisis de datos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Recopilar y analizar información relacionada con los aspectos del proyecto que se 	<p>Reconoce e aplica a metodología de diseño en análisis e proyectos elementales, de diseños gráficos, de producto e</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB3.3.1. Determina las características técnicas y las intenciones expresivas y comunicativas de diferentes objetos de diseño. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC 	<p>Prueba escrita tipo ABAU</p> <p>Prueba escrita análisis</p>	<p>Apartado 4.5</p>	<p>1ª AVAL 2 sesiones</p> <p>2ª AVAL 2 sesiones</p>	

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

<ul style="list-style-type: none"> ▪ m ▪ n 		vaya a desarrollar, para realizar propuestas creativas y realizables ante un problema de diseño.	especiais.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB3.3.2. Recoge información, analiza los datos objetivos y realiza propuestas creativas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA 	<p>Proxectos elementais.</p> <p>Observación</p>		<p>3ª AVAL</p> <p>2 sesións</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ m ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Planificación del proceso de ejecución: propósito, necesidades, estilo, presupuesto, tiempo de ejecución, etc... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Aportar soluciones diversas y creativas ante un problema de diseño, potenciando el desarrollo del pensamiento divergente. 	Recoñece e aplica a metodoloxía de deseño en análises e proxectos elementais, de deseños gráficos, de produto e especiais.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB3.4.1. Planifica el proceso de realización desde la fase de ideación hasta la elaboración final de la obra. ▪ DEB3.4.2. Dibuja o interpreta la información gráfica, teniendo en cuenta las características y los parámetros técnicos y estéticos del producto para su posterior desarrollo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CMCCT 	<p>Prоба escrita tipo ABAU</p> <p>Prоба escrita análise</p> <p>Proxectos elementais.</p> <p>Observación</p>	Apartado 4.5	<p>1ª AVAL</p> <p>2 sesións</p> <p>2ª AVAL</p> <p>2 sesións</p> <p>3ª AVAL</p> <p>2 sesións</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ m ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Materiales técnicos y procedimientos para la realización de esquemas y esbozos gráficos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Conocer y aplicar técnicas básicas de realización de esquemas y esbozos, presentar con corrección los proyectos y argumentarlos en base a sus aspectos formales, funcionales, estéticos y comunicativos. 	Recoñece e aplica a metodoloxía de deseño en análises e proxectos elementais, de deseños gráficos, de produto e especiais.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB3.5.1. Realiza esquemas y esbozos para visualizar la pieza y valorar su adecuación a los objetivos propuestos. ▪ DEB3.5.2. Materializa la propuesta de diseño y presenta y defiende el proyecto realizado, desarrollando la capacidad de argumentación y la autocrítica. ▪ DEB3.5.3. Planifica el trabajo, se coordina, participa activamente, y respeta y valora las realizaciones del resto de los integrantes del grupo en un trabajo en equipo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CSC 	<p>Prоба escrita tipo ABAU</p> <p>Prоба escrita análise</p> <p>Proxectos elementais.</p> <p>Observación</p>	Apartado 4.5	<p>1ª AVAL</p> <p>2 sesións</p> <p>2ª AVAL</p> <p>2 sesións</p> <p>3ª AVAL</p> <p>2 sesións</p>
Bloque 4. Diseño gráfico								
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ m ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Funciones comunicativa del diseño gráfico: identidad, información y persuasión. ▪ B4.2. Ámbitos de aplicación del diseño gráfico. ▪ B4.3. Diseño gráfico y señalización. Señalética. Principales factores condicionantes, pautas y elementos de elaboración de señales. ▪ B4.4. Aplicaciones. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Explorar con iniciativa las posibilidades plásticas y expresivas del lenguaje gráfico y utilizarlas de manera creativa en la ideación y en la realización de obra original de diseño gráfico, y analizar desde el punto de vista formal y comunicativo productos de diseño gráfico, identificando los recursos 	Elabora análises e composición prestando atención ás diversas partes connotativas e denotativas, aplicando os coñecementos teóricos ao diseño gráfico en xeral.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB4.1.1. Realiza proyectos sencillos en alguno de los campos propios del diseño gráfico como la señalización, la edición, la identidad, el embalaje o la publicidad. ▪ DEB4.1.2. Examina objetos de diseño y determina su idoneidad en función de sus características técnicas, comunicativas y estéticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCEC 	<p>Prоба escrita tipo ABAU</p> <p>Prоба escrita análise</p> <p>Proxectos elementais.</p> <p>Observación</p>	Apartado 4.5	<p>1ª AVAL</p> <p>3 sesións</p>

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

		gráficos, comunicativos y estéticos empleados.						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ m ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Tipografía: carácter tipográfico. Elementos tipográficos. Legibilidad. Clasificación de los tipos. Principales familias tipográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Identificar las principales familias tipográficas y reconocer las pautas básicas de legibilidad, estructura, espaciado y composición. 	<p>Elabora análisis e tipografías prestando atención ás diversas partes connotativas e denotativas, aplicando os coñecementos teóricos ao deseño gráfico no ámbito da tipografía.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB4.2.1. Identifica las principales familias tipográficas y reconoce las nociones elementales de legibilidad, estructura, espaciado y composición. ▪ DEB4.2.2. Utiliza de manera adecuada la tipografía siguiendo criterios acertados en su elección y en su composición. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCEC 	<p>Proba escrita tipo ABAU</p> <p>Proba escrita análise</p> <p>Proxectos elementais.</p> <p>Observación</p>	Apartado 4.5	1ª AVAL 3 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ m ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Diseño Publicitario. Fundamentos y funciones de la publicidad. Elementos del lenguaje publicitario. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Realizar proyectos elementales de diseño gráfico identificando el problema, aportando soluciones creativas y seleccionando la metodología y los materiales adecuados para su materialización. 	<p>Elabora análisis e carteis publicitarios prestando atención ás diversas partes connotativas e denotativas, aplicando os coñecementos teóricos ao deseño gráfico no ámbito do deseño publicitario.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB4.3.1. Resuelve problemas sencillos de diñseo gráfico utilizando los métodos, las herramientas y las técnicas de representación adecuadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT 	<p>Proba escrita tipo ABAU</p> <p>Proba escrita análise</p> <p>Proxectos elementais.</p> <p>Observación</p>	Apartado 4.5	1ª AVAL 3 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ m ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.8. La función comunicativa de la imagen y su relación con los ámbitos del diseño. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Desarrollar una actitud reflexiva y creativa en relación con las cuestiones formales y conceptuales de la cultura visual de la sociedad de la que forma parte. 	<p>Elabora análisis e imaxes de marca prestando atención ás diversas partes connotativas e denotativas, aplicando os coñecementos teóricos ao deseño gráfico no ámbito da imaxe corporativa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB4.4.1. Relaciona el grado de iconicidad de las imágenes gráficas con sus funciones comunicativas. ▪ DEB4.4.2. Emite juicios de valor argumentados respecto a la producción gráfica propia y ajena en base a sus conocimientos sobre la materia, su gusto personal y su sensibilidad. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSIEE 	<p>Proba escrita tipo ABAU</p> <p>Proba escrita análise</p> <p>Proxectos elementais.</p> <p>Observación</p>	Apartado 4.5	1ª AVAL 3 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ m ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.9. Programas informáticos de Ilustración y diseño: programas de diseño vectorial y programas de maquetado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Iniciarse en la utilización de programas informáticos de ilustración y diseño aplicándolos a diferentes propuestas de diseño. 	<p>Coñece ou utiliza programas informáticos na búsqueda de infomración e/ou realización de proxectos elemnetais no ámbito do deseño gráfico.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB4.5.1. Utiliza con solvencia los recursos informáticos idóneos y los aplica a la resolución de propuestas específicas de diseño gráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD 	<p>Proba escrita tipo ABAU</p> <p>Proba escrita análise</p> <p>Proxectos elementais.</p>	Apartado 4.5	1ª AVAL 2 sesións

IE.S. "Martaguisela" - O Barco de Valdeorras - Ourense

						Observación		
Bloque 5. Diseño de producto y del espacio								
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Nociones básicas de diseño de objetos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Analizar los aspectos formales, estructurales, semánticos y funcionales de objetos de diseño, que pueden ser naturales, artificiales, de uso cotidiano o propios del diseño. 	Elabora análisis e composición prestando atención ás diversas partes connotativas e denotativas, aplicando os coñecementos teóricos ao diseño de obxectos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB5.1.1. Analiza objetos de diseño y determina su idoneidad, realizando en cada caso un estudio de su dimensión pragmática, simbólica y estética. ▪ DEB5.1.2. Determina las características formales y técnicas de objetos de diseño atendiendo al tipo de producto y a sus intenciones funcionales y comunicativas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCEC 	Proba escrita tipo ABAU Proba escrita análise Proxectos elementais. Observación	Apartado 4.5	2ª AVAL 5 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ m ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Proceso creativo en el diseño de objetos y espacios: estudio previo, planificación, esbozos, representación gráfica, modelo o maqueta ▪ B5.3. Técnicas y materiales de representación gráfica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Desarrollar un proyecto sencillo de diseño industrial, siguiendo una metodología idónea y seleccionando las técnicas de realización apropiadas. 	Elabora análisis e composición prestando atención ás diversas partes connotativas e denotativas, aplicando os coñecementos teóricos ao diseño de obxectos e de espazos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB5.2.1. Desarrolla proyectos sencillos de diseño de productos en función de condicionantes y requisitos específicos previamente determinados. ▪ DEB5.2.2. Interpreta la información gráfica aportada en supuestos prácticos de diseño de objetos y del espacio. ▪ DEB5.2.3. Utiliza adecuadamente los materiales y las técnicas de representación gráfica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CCEC ▪ CD 	Proba escrita tipo ABAU Proba escrita análise Proxectos elementais. Observación	Apartado 4.5	2ª AVAL 2 sesións 3ª AVAL 5 sesións
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ g ▪ h ▪ m ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Diseño del espacio habitable. Organización del espacio: condicionantes físicos, técnicos, funcionales y psicosociales. ▪ B5.5. Distribución y circulación ▪ B5.6. Principales materiales, instalaciones y elementos constructivos empleados en el diseño de interiores: características técnicas, estéticas y constructivas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Realizar un proyecto elemental de espacio habitable, siguiendo una metodología idónea y seleccionando las técnicas de realización apropiadas. 	Elabora análisis e composición prestando atención ás diversas partes connotativas e denotativas, aplicando os coñecementos teóricos ao diseño de espazos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ DEB5.3.1. Realiza esquemas y croquis para visualizar y valorar la adecuación del trabajo a los objetivos propuestos. ▪ DEB5.3.2. En propuestas de trabajo en equipo, participa activamente en la planificación y en la coordinación del trabajo y respeta y valora las realizaciones y las aportaciones del resto de integrantes del grupo. ▪ DEB5.3.3. Propone soluciones viables de habitabilidad, distribución y circulación en el espacio en supuestos sencillos de diseño de interiores. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CSC 	Proba escrita tipo ABAU Proba escrita análise Proxectos elementais. Observación	Apartado 4.5	3ª AVAL 4 sesións

	<ul style="list-style-type: none"> B5.7. Iluminación. 			<ul style="list-style-type: none"> DEB5.3.4. Valora la metodología proyectual, reconoce los factores que intervienen en ella y la aplica a la resolución de supuestos prácticos. 	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE 			
<ul style="list-style-type: none"> b f n o 	<ul style="list-style-type: none"> B5.8. Funciones, morfología, y tipología de los objetos. Relación entre objeto y usuario/a. B5.9. Conceptos básicos de ergonomía, antropometría y biónica y su aplicación al diseño de productos e interiores. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Valorar la importancia del conocimiento y de la aplicación de los fundamentos ergonómicos y antropométricos, en los procesos de diseño, entendiendo que son herramientas imprescindibles para mejorar el uso de un objeto o de un espacio y adecuarlos a las medidas, a la morfología y al bienestar humanos. 	Elabora análisis e composición prestando atención ás diversas partes connotativas e denotativas, aplicando os coñecementos teóricos ao diseño de obxectos e de espazos.	<ul style="list-style-type: none"> DEB5.4.1. Conoce las nociones básicas de ergonomía y antropometría y las aplica en supuestos prácticos sencillos de diseño de objetos y del espacio. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT 	Proba escrita tipo ABAU Proba escrita análise Proxectos elementais. Observación	Apartado 4.5	2ª AVAL 4 sesións 3ª AVAL 2 sesións

4.2. METODOLOXÍA DIDÁCTICA E MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Os bloques de contidos 1, 2 e 3 traballaranse conxunta e sistemáticamente en cada unha das avaliacións, organizando os contidos en cada avaliación ao redor dun tipo de deseño, de modo que na 1ª avaliación traballaremos o Deseño gráfico, na 2ª avaliación o Deseño industrial e na 3ª avaliación o Deseño Espacial.

A metodoloxía empregada en cada unidade didáctica irá acompañada dunha explicación teórica, utilizando material gráfico apropiado, e o plantexamento de exercicios, sen soporte teórico previo, de forma que a explicación sirva como orientación e corrección no proceso práctico.

O alumnado deberá participar para levar un bo desenvolvemento da materia, aportando ideas e posibles actividades que se levarán a cabo se se consideran pertinente.

A materia desenvolverase como un conxunto de aspectos prácticos e contidos conceptuais que incidirán na realización de traballos e que son obxecto de estudo no Bacharalato Artístico. Os traballos comenzarán preferentemente na aula, para comprender o

plantexamento correcto que o seu encadre, e continuarán na casa e clase de forma alternativa, co fin de rematarlos na data fixada. Algúns de estes traballos e análises Terán a forma e dedicación horaria similar ás probas de ABAU, tendo en conta os contidos de cada trimestre, para familiarizar ao alumnado con este tipo de proba obxectiva. Os traballos deberán ser entregados en forma e prazo indicado (material ou virtualmente a través da Aula Virtual do centro), para que o profesor teña unha visión do traballo do alumno, capacidades, intereses e poida coñecer e correxir as súas dificultades.

Nos casos oportunos e nas circunstancias adecuadas, poderase optar pola posibilidade de facer traballos en grupo.

Os materiais didácticos para o desenvolvemento do currículo desta materia, serán os que poña a disposición o centro durante o curso para os traballos prácticos e o material propio do alumno de cara ás probas ABAU, e para as ensinanzas teóricas utilizaranse apuntes dixitais da asignatura, proxector e ordenador do centro e a aula de informática, cando sexa posible, para taballos en soporte dixital.

4.3. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

O proceso de ensino – aprendizaxe é continuado ao longo das 3 avaliacións, por tanto, os contidos teóricos, conceptuais e procedimentais se repite ao longo do primeiro, segundo e terceiro trimestre.

Por tratarse dunha materia na que os alumnos poden optar a presentarse ao exame ABAU, séguese un procedemento de avaliación baseado nun acercamento progresivo a modelos semellantes ás probas escritas (análise e proxecto elemental) definidas pola CIUG; este acercamento realizarase trozeando as partes da proba por separado e xuntándose ao final.

Este acercamento materializarase nas tres avaliacións, para cada un dos bloques: deseño gráfico, de produto e de espazos.

Para elo establécense os seguintes instrumentos de avaliación:

- **Observación:** de pequenos traballos na aula, amén da actitude do alumno cara a asignatura e o normal desenrolo do proceso de ensino-aprendizaxe (realiza os traballos, fainos baixo a súa visión persoal e sen copia, propón temas, traballos ou calquera elemento de enriquecemento cultural)
- **Proba escrita de análise:** ao rematar os contidos teóricos e como medida de control para posibles reforzos.
- **Proxectos elementais de deseño:** como aplicación práctica dos contidos aprendidos, para a súa profundización e fomentando o aprendizaxe autónomo.
- **Proba escrita tipo ABAU:** como síntese das avaliacións anteriores e práctica ineludible cara a proba ABAU, consiste no mesmo formato (proba de elección entre 3 opcións, con un análise e proposta de deseño).

4.4. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Dado o carácter teórico – práctico desta materia e a posibilidade de acceso ao exame da mesma nas ABAU, considérase que o alumno merece unha avaliación positiva cando como mínimo sexa capaz de:

- resolver o análise e presentar corrextamente un proxecto elemental, nos bloques de deseño gráfico, produto e especial, con autonomía e creatividade, elixindo e utilizando con suficiente destreza as técnicas, materiais e recursos gráfico-plásticos para a súa elaboración e presentación.

A parte de observación da avaliación deberá concretar:

- a realización dos traballos encomendados como tarefas
- que dita realización se faga baixo a visión persoal do alumno e sen copia ou plaxio.
- a proposición de temas, traballos ou calquera elemento de enriquecemento cultural.
- a actitude cara a asignatura e a cultura artística en xeral.

A parte de análise dos instrumentos de avaliación deberá concretar:

- a diferenciación entre análise connotativo e denotativo.
- o coñecemento mínimo dos elementos de deseño gráfico, de produto e espacial.
- o coñecemento mínimo da sistaxe dos elementos anteriormente citados.
- a conclusión crítica do análise.

A parte de proxectos elementais dos instrumentos de avaliación deberán concretar:

- a diferenciación das partes do proceso de deseño.
- a elaboración de bocetos, estudos previos, análises gráficas e esquemas a man alzada.
- a proposta final de deseño, adecuando a solución ás hipótesis formuladas e a análises.
- a correcta utilización dos sistemas de representación e técnicas gráficas axeitadas.

4.5. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN

A cualificación da observación realizaráse sobre 10 puntos, segundo a seguinte escala:

- Traballo e actitude positiva (10 puntos)
- Actitude positiva e sen traballo (5 puntos)
- Nin traballo nin actitude positiva (0 puntos)

A cualificación da parte de análise dos instrumentos de avaliación realizarase sobre 10 puntos, segundo as rúbricas das ABAU, tendo en conta:

- Análise connotativo (5 puntos)
- Análise denotativo (5 puntos)

A cualificación da parte de proxecto elemental dos instrumentos de avaliación realizarase sobre 10 puntos, segundo as rúbricas das ABAU.

- Bocetos / proceso de deseño (3 puntos)
- Proposta de deseño final (4 puntos)
- Presentación (3 puntos)

A calificación de cada avaliación calcularase mediante a media ponderada das cualificacións obtidas cos anteriores instrumentos de avaliación, ponderada no seguinte peso:

- Observación (10%)
- Proba escrita de análise (20%)
- Proxectos elementais de deseño (20%)
- Proba escrita tipo ABAU (50%)

A calificación final do curso na materia, será a nota media aritmética (da nota real, sen aproximar) das tres avaliacións, considerándose superada a materia se dita media supera o cinco (5).

Serán causas automáticas de non superación da asignatura:

- Non acadar o criterio mínimo de avaliación establecido no apartado 4.4 ou.
- Mostrar unha actitude negativa manifesta cara a asignatura.

4.6. PROCEDEMENTO DE RECUPERACIÓN

Alumnado con unha, dúas ou as tres avaliacións suspensas:

Unha vez realizada a terceira avaliación e feita a media aritmética (da nota real, sen aproximar) das tres avaliacións, o alumnado con media menor que cinco (5), deberá realizar unha proba escrita tipo ABAU na que a obtención dunha cualificación maior que cinco (5), convalida a avaliación/s suspensas.

Alumnado con avaliación positiva nas tres convocatorias:

Unha vez realizada a terceira avaliación e feita a media aritmética (da nota real, sen aproximar) das tres avaliacións, o alumnado con media maior que cinco (5), poderá mellorar a súa nota final, na convocatoria ordinaria, por medio da realización dun proba escrita tipo ABAU, podendo ver incrementada a nota final ata en 1 punto

4.8. AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS A ADOPTAR

Logo de presentar a asignatura proporáse a realización da avaliación inicial, coa finalidade de coñecer se os alumnos teñen adquiridas as competencias necesarias para o inicio da materia; concretamente, sobre a visualización dun cuadro categorizado canónicamente como obra de arte (poden ser exemplos obras de Velazquez, Rembrand ou pintores vistos en Fundamentos da Arte I), realizarase un análise libre, do que se extraerá:

- Nivel de expresión lingüística (tanto estrutura como vocabulario).
- Nivel de coñecemento cultural artístico (general y específico)
- Nivel de madurez persoal

No caso de que as avaliacións amosen que os alumnos teñen o nivel competencial suficiente para o correcto desenvolvemento da materia, procederase ao inicio da mesma, e en caso contrario, establecerase un diálogo cos restantes docentes do ámbito Artístico, para contrastar os resultados e tomar as accións oportunas.

4.9. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

En bachillerato, as medidas de atención á diversidade dende poden ser as seguintes:

Programa de reforzo. Dirixido a aquel alumnado que promocióne ao segundo curso sen superar algunha materia de 1º de bachillerato. O devandito programa é organizado polo Departamento de Debuxo de xeito personalizada para cada alumno/a afectado.

Adaptacións curriculares. Esta medida está orientada para alumnos/as que presenten altas capacidades intelectuais.

Seguimento do traballo práctico no aula: No caso de alumnos que requiran un apoio e atención máis constantes do profesor da materia para realizar os traballos prácticos. Atención individualizada e axuda por parte do profesor.

Adaptación aos ritmos de traballo de cada alumno: require ter en consideración os diferentes ritmos de aprendizaxe e de traballo do alumnado; para iso flexibilizaranse os prazos de entrega e o desenvolvemento dos contidos.

4.10. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Traballaranse os elementos transversais establecidos no artigo 4 do Decreto 86/2015 do 25 de xuño

- A comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e da comunicación, o emprendemento, e a educación cívica e constitucional.
- Desenvolvemento da igualdade efectiva entre homes e mulleres, a prevención da violencia de xénero ou contra persoas con discapacidade, e os valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.
- Prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos, o respecto por igual aos homes e ás mulleres, e ás persoas con discapacidade, e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto ao Estado de dereito, o respecto e a consideración ás vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia
- Promover a educación e a seguridade viaria, para a mellora da convivencia e a prevención dos accidentes de tráfico.

Os mecanismos para de traballo consistirán en:

- a) Desenvolver a autoestima e a participación, mediante o traballo en equipo
- b) Favorecer a comunicación interpersonal, promovendo a convivencia, tolerancia e a igualdade entre homes e mulleres
- c) A autorregulación e o uso responsable das tecnoloxías da información e a comunicación

5. CONTRIBUCIÓN AO PLAN LECTOR

- Nas materias do Departamento de Artes Plásticas cumpriranse as especificacións do **PROXECTO LECTOR** do centro.
- Na materia de EDUCACIÓN PLÁSTICA E VISUAL se contribúe ó fomento da lectura coas seguintes medidas:
 - **Os alumnos deben ler cada unha das leccións no libro e responder ás preguntas do profesor co libro aberto.** Con esta medida estase a inculcar nos alumnos a valoración da lectura comprensiva por riba da memorística.
 - **Os alumnos deberán buscar información para elaborar, en grupo, un traballo sobre o artista ou estilo artístico que toque en cada tema.** Con esta medida foméntase, a través da lectura, a procura de información e a adquisición de estratexias axeitadas para elo.
 - **Cando un alumno do grupo expón o traballo do punto anterior na clase, o profesor pregunta a tódolos integrantes do grupo sobre o mesmo;** de este xeito foméntase de novo a lectura comprensiva e, ademais, a capacidade de análise e de síntese do lido.
- As distintas técnicas e métodos de traballo alternaranse de forma equilibrada ao longo do curso buscando que o alumnado o utilice de forma axeitada e que se introduza na comprensión razoada e crítica da Historia, e que desenvolva un pensamento propio sobre os feitos históricos á vez que estimule o seu afán de coñecemento a través do desenvolvemento das súas capacidades intelectuais e cognoscitivas á vez que desenvolve valores e consolida procedementos.
- Coa finalidade de promover a comprensión de lectura e de uso da información, dedicarase un tempo á lectura de artigos de prensa das páxinas de arte, diseño e comunicación audiovisual, fomentando o análisis, a crítica e opinión no conxunto do grupo.

6. CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO TIC

As tecnoloxías da información e da comunicación (TIC) ofrecen novas e atractivas perspectivas no estudo das asignaturas artísticas e do debuxo que convén aproveitar, como uso de metodoloxías interactivas, procura de textos, imaxes e vídeos na internet, ferramentas de presentación e comunicación de resultados etc. Neste senso, é aconsellable facilitarlle ao alumnado os medios precisos para que poida traballar no ordenador con programas axeitados e o acceso inmediato a contidos e imaxes en internet.

Para o seu desenvolvemento establecerase unha serie de procedementos consistentes na distribución de apuntes vía Internet, a través da aula virtual, o uso e manexo de información solicitada de diversos blogs e páxinas web (entre eles o blog das materias de arte e historia da Arte é outra Historia, , e a familiarización co software libre, xa que se intentase que os apuntes, imaxes, etc., usados durante o curso sexan de formatos electrónicos abertos ao mesmo tempo que, en clase, o sistema operativo utilizado nos equipos informáticos será sempre de distribución gratuita, como Ubuntu, para fomentar no alumnado a idea de diversidade de fontes, enfoques e recursos. Ademais, o uso constante de material multimedia e de Internet farán moito máis rápida a adquisición de competencia, xa que se facilitase ao alumnado, de xeito constante, unha gama variada de recursos telemáticos, tanto en soporte físico (CD, memorias portátiles, etc.) como a través de Internet.

Empregarase a pizarra dixital en todos os niveis para resolución de exercicios, exposición de temas e traballos.

Empregaranse os ordenadores portátiles do alumnado cando sexa posible para actividades online.

Empregarase a aula virtual.

Empregaranse os ordenadores da aula de informática, para programas de deseño cando sexa posible.

7. CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE CONVIVENCIA

Dende o departamento pódese contribuír ó plan de convivencia do centro a través das seguintes accións:

- a) Crear un clima na aula favorable ó proceso de ensino-aprendizaxe e que evite as condutas que alteren o ritmo da clase, buscando a participación activa dos alumnos, fomentando o respecto cara o profesor e os seus compañeiros.
- b) Promover actitudes tolerantes cara toda a comunidade educativa valorando a tarefa que realiza cada persoa.
- c) Promover actitudes que non discriminen por ningún motivo.
- d) Utilizar o traballo en grupo para compartir ideas e dificultades cos demais, respectando as opinións dos demais e buscando acordos en beneficio do grupo.
- e) Fomentar a participación activa na vida do centro, a solidariedade, o compañeirismo, o bo trato e o saber desculparse.
- f) Participar na resolución pacífica de conflitos, a mediación e o recoñecemento das propias faltas por parte do alumnado.

8. INDICADORES DE LOGRO DO PROCESO DE ENSINO E DA PRÁTICA DOCENTE

Empregaremos ao remate do proceso a seguinte táboa para valorar o proceso de ensino e a práctica docente:

	1	2	3	4
Deseño actividades de aprendizaxe para o logro dos obxectivos				
Motivo aos alumnos explicándolles a finalidade das actividades, partindo dos seus coñecementos previos				
Relaciono os contidos con situacións reais, informándolles da utilidade e creando expectativas				
Emprego metodoloxías que favorezan o desenvolvemento dunha actitude positiva do alumno				
Propoño actividades que favorecen a aprendizaxe autónoma				
Emprego recursos e materiais variados para a aprendizaxe				
Cando comezamos un bloque novo os alumnos coñecen os obxectivos e competencias que se queren desenvolver, as diferentes actividades a realizar e como se lles vai avaliar.				

9. MECANISMOS DE REVISIÓN E AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

A programación será revisada durante todo o curso e en cada reunión do departamento faránse propostas de mellora co fin de realizar as modificacións necesarias. A revisión, a avaliación e a modificación da programación serán recollidas na memoria de fin de curso do departamento.

10. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

O alumnado de ESO participará en concursos de debuxo convocados por diferentes entidades.

Recomendarase ao alumnado a **asistencia ás exposicións de arte** que se fagan na cidade así como a asistencia periódica a **museos**. Se se dera o caso (número de alumnado, data, etc.) o profesor organizaría algunha saída para ver exposicións ou eventos de interese para a materia.

En 1º e 2º de bacharelato ademais valórase a posibilidade de contribuír mediante as actividades complementarias e extraescolares a facilitar información axeitada ao alumnado sobre os estudos universitarios técnicos e sobre as diferentes ramas do deseño, organizando algún encontró ou charla con profesionais do ámbito da arquitectura, das diferentes enxeñerías, e dos diversos tipos de Deseño (industrial, publicitario, de moda, etc). Para iso, recorrerase aos pais e nais de alumnos/as que desenvolvan ditas actividades profesionais e que estén dispostos a participar nestes encontros informativos ou charlas. Considérase imprescindible a participación do Departamento de Orientación.

ANEXO 1

AVALIACIÓN DO PROFESOR

O profesor necesita de información para coñecer como está a realizar o seu traballo e melloralo na medida do posible. Ninguén mellor que o seu alumnado para axudarlle nesta tarefa. Por iso, propoñémosche que contestes con liberdade ás seguintes cuestións na seguridade de que serán tidas en conta polo voso profesor/a.

	SI	NON	REGULAR
A explicación didáctica foi comprensible			
As actividades realizadas foron axeitadas			
Utiliza unha metodoloxía atractiva e clara na presentación			
Os contidos foron interesantes			
As axudas e apoios recibidos foron oportunos e suficientes			
Mostra esmero e interese nas súas intervencións			
Presta axuda ao alumnado máis necesitado sen provocar discriminacións			
Relaciónase ben cos grupos e alumnos			
Ofrece confianza ao alumnado nas relacións persoais			

Completa esta enquisa engadindo:

1. Se atopaches dificultades para asimilar algún concepto; sinala cales.
2. Aspectos que consideres de interese e non foron recollidos.

ANEXO 2

CUESTIONARIO PARA A AVALIACIÓN MENSUAL DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

1. Impartíronse todos os contidos programados para este mes?

En caso negativo, que contidos deixaron de impartirse e cáles son os motivos?

2. Vaise efectuar algún axuste na temporalización de contidos programada?

En caso afirmativo, especifica o axuste.

3. Vaise efectuar algún cambio metodolóxico respecto ao programado?

En caso afirmativo, especifica o.

4. Alcanzáronse os obxectivos marcados na programación didáctica?

En caso negativo, especifica os motivos.

5. Realizouse ou vaise realizar algún cambio nos criterios e procedementos de avaliación?

En caso afirmativo, especifica o.

6. Atención á diversidade (medidas adoptadas)